

ADAM

1995 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Hazırlayan
MEHMET H. DOĞAN

1995 ŞİİR YILLIĞI

1995 Şiir Yıllığı
(Şiirimizde Geçen Yıl)

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI

©

Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Birinci Basım : Mart 1995

Kapak Tasarımı : Birsen Delemen Güven

95.34.Y.0016.527

ISBN 975-418-318-X

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre işleyen, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerininindir.
Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

1995 Şiir Yıllığı

(Şiirimizde Geçen Yıl)

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

ÖNSÖZ

Dergileri, kitapları, şairleri, şiirleriyle; tartışmaları, eleştirileri, övgüleri, sövgüleriyle bir yıl daha geride kaldı ve biz yeni bir Yıllık'ta yine birlikteyiz.

Aslında kesilen ya da yeniden başlayan bir şey yok, yaşam gibi şiir de devam ediyor; yıl başları, yıl sayıları, şöyle bir soluklanıp geriye bakmak, kısa sürümlü dökümler yapabilmek için bulunmuş saymaca bir yol. Her şeyde var olan devamlılık gözardı edilmediği sürece yararlı da.

1994 Adam Şiir Yıllığı bir önceki yıl kadar gürültü koparmadı, ama yine de iyi karşılandı. Bütün eksiklerine, elde olmayan ama yapılmaması da gereken bütün yanlışlıklarına karşın bir gereksinimi karşıladığı gözlendi. En azından, yıllar içinde belleklere emanet edilecek olan birçok şiir, kitap, yazı, basılı sayfaların silinmez belleğine geçti. Zaman geçtikçe, yıllar birbiri üzerine katlanıp da, diyelim, ilk on yıla ulaşırsak, geçen on yıl içinde şiirimizde neler olup bittiğini, zamanın şiirimize kimleri ve neleri kattığını, kimlerin zaman denen acımasız eleştirmene yenik düştüğünü, kimlerin onu yendiğini incelemek, araştırmak isteyenlerin ellerinde değeri azımsanmayacak bir belge olmuş olacak. Bütün çabalarımız bunun için.

Geçen yıl da söylediğim gibi, Yıllık konusunda yapılan yansız, insafli, önyargısız eleştiriler, uyarılar bu yıl da yol gösterici oldu, eksiklerimizi, hatalarımızı azaltmaya çalıştık bu yıl; bundan sonra da böyle olacak. Oturup, kendi isteklerine uygun, kendi amaçları doğrultusunda başka bir yıllık hazırlayacaklarına, iyi ya da kötü kotarılmış bir emek ürününe çamur atmak için bin dereden su getirenlere, çok su götürür kendi yargılarını genelgeçer kurallar sanan/sayanlara bu yıl da bir sözümüz yok. Yalnızca, yıllığı hazırlarken nelerin amaçlandığını, seçmelerin hangi ölçütlere göre yapıldığını, nelerin atlanmamaya, göz ardı edilmemeye çalışıldığını burada bir kez daha, açık seçik anımsatmaya çalışacağız :

Yıllıkların, bir yandan "geçen yılın edebiyat dergilerinde çıkmış şiirlerin – bana göre – en güzellerini, – bana göre – en kalıcılarını

içinde toplayan bir seçki"; bir yandan da "geçen yılın şiir etkinliklerini, o yıl yayımlanan kitap adları, şiir üzerine yazılar, tartışmalar, toplantılar, olaylar, şiir ödülleri, şair ölümleri, anmalar.. vb. yollardan geleceğe aktaran bir *belge kitapçık* olma" gibi ikili bir amacı var.

Seçme eylemi, ne kadar nesnel kalınmaya çalışılırsa çalışılsın, içinde *öznel* bir yanı da barındırır. En sonunda, bir tek kişinin *ben'im* yaptığım bir seçmedir söz konusu olan. Seçilen şiirler, *bana göre* "en güzel", "en kalıcı" şiirlerdir; böyle olmasaydı, Yıllıkların üzerindeki "Hazırlayan" sözcüğüne gerek kalmazdı.

Bu *öznel*'liğin ve "bana göre"liğin de öyle başıboş, öyle keyfi kullanıldığı sanılmamalıdır: yıllığa girecek şairlerin şiirlerini değilse de adlarını saptamada öznellik sınırı en alt düzeyde, hatta hiç'tir : burada tek ölçüt, yıllar içinde oluşmuş, antolojilerde, şiir eleştirilerinde somutlaşmış genel şiir beğenisidir. Ve bu ölçüt tam bir yansızlıkla, bütün şairlere aynı biçimde uygulanır.

Seçmeler, olabildiğince çok sayıda şiir ve edebiyat dergisinden yapılıyor. Bu dergilerin sayılarının, kendi olanaklarını ve dergilerin yıllığa gösterdiği ilgi ile sınırlı olması doğal bir şey. Elimden geldiğince çok sayıda dergiye ulaşmaya çalışıyorum, buna karşın hâlâ ulaşmadığım dergiler de var, ama çok sayıda değil. (Bazı yerlerden fotokopiyle ya da bilgisayar yoluyla çoğaltılmış dergiler, şiir kitapları gelmektedir. Bunları çok sınırlı bir çevrenin dışında kimse göremediğinden, içerikleri ne olursa olsun, ne yazık ki değerlendirmeye sokamıyorum.)*

Yıllık içinde dergilerden – "Adam Sanat da içinde" – herhangi birinin şu ya da bu nedenle gözetilmesi diye bir şey söz konusu değildir. Bir başka deyişle, dergilerin önceden saptanmış bir kontenjanları yoktur yıllıkta. Yıllık'ta şu ya da bu dergiden az, şu ya da bu dergiden çok şiir alınmasını belirleyen tek şey, yıl içinde o dergilerin şiire verdikleri yer ve yayımladıkları şiirlerin düzeyidir; yani, eninde sonunda şiirdir tek ölçütümüz. (Bu arada yeri gelmişken, yıllıkta görmek istedikleri şairleri göremeyenlere ya da yıl içinde çeşitli yerlerde yayımlanmış şiirlerinin fotokopilerini bir mektupla birlikte gönderenlere, yıllığın bir kıdem sicil kitabı, bir vefa ya da icazet belgesi, bir anı defteri değil, şiirimizde bir önceki yılı belgelemeye çalışan bir *seçki* olduğunu anımsatmayı gerekli görüyorum.)

Yıl içinde yayımlanmış, şiirle ilgili yazıların, söyleşilerin, değerlendirmelerin seçimindeyse, yine tek ölçüt, gelecek yıllarda yapılacak değerlendirmelere ışık tutabilecek nitelikte olup olmamalarıdır. Amaç, yıllar sonra bir araştırma için bu göndermelere başvuracak

araştırmacıların ya da meraklıların bu yazıları arayıp bulnuu zahmetlerine degecek şeyler bulmalarıdır bu yazılarda.

Yansız, önyargısız eleştiri ve uyarılardan yararlandığımızı söyleydim. Bunların en başındaysa, hiç kuşkusuz, nerdeyse yıllıkların konusuna kadar gelenekselleşmeye yüz tutmuş olan, Bursa'dan İhsan Üren dostumuzun "Yeni Biçem" dergisindeki irdelemeleri gelmektedir. Sayın Üren, tükenmez bir sabırla, yıllıktaki şiirlerin hemen hemen tümünü, alındıkları dergi ve kitaplardaki asıllarıyla karşılaştırmakta, "biçim/yazım/düzeltili/noktalama imleri" açısından bulduğu hataları bir bir saptamaktadır. Bu değerli şiir dostu, bu çabasını büyük bir alçakgönüllülükle şöyle açıklıyor : "Amacım, Yıllık'ın güvenirliliğine katkıda bulunmaktır. Yaptığım işin sevimsizliğine, zorluğuna karşın; Yıllık'a yanlışsız geçirilmiş her şiir sevincimi çoğaltıp mutluluğumu artırdı." (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)

Bizim de dileğimiz, çoğu dizgi, düzelti, baskı aşamalarındaki bu gözden kaçmaların giderek azalması ya da en alt düzeye indirilmesi. Bunun dışında, doğrudan benden kaynaklanan hatalardan dolayı şairler bağışlarlar beni sanırım. Örneğin, Seyyit Nezir'in bir şiirinin I. bölümü, fotokopi sırasındaki bir unutkanlıktan dolayı yedi dize eksik çıktı geçen yıllıkta. İlyas Tunç'un, "İçindekiler" bölümündeki iki şiirinden "Çöl" adlısı, ne olduysa, seçmeler bölümünde çıkmadı. Her iki şairden de özür diliyorum.

Şair Turgay Nar, gönderdiği bir mektupta, yıllıkta şiir ödülleriyle ilgili bölümde kendisine ilişkin haberlerde yanlışlıklar olduğunu belirtirerek düzeltilmesini diliyor. Kendisinin de tahmin ettiği gibi bu yanlışlıklar, doğrudan, haberi veren gazetelerden kaynaklanmıştır. Örneğin, "Cumhuriyet" gazetesinin 24.9.1993 günlü sayısında, Adana (AA) kaynaklı bir haberde "....Turgay Nar'ın 'Şiirin Tını Defteri' adlı şiirleri..." sözleri geçiyor. Şimdi, Altın Koza Şiir Yarışması'nda üçüncülük ödülü alan dosya'nın adının "Tiran Defteri" olduğunu; öte yandan, 26. sayfada Tarih Edebiyat Yarışması'nda üçüncülük ödülünü iki ayrı şiirle değil 'Dionysos'un Yüreği' adlı şiiriyle kazandığını (bu yanlışın kaynağını bulamadım) düzelterek bildiriyor, şairden özür diliyorum.

Gelecek yıl daha yanlışsız bir Yıllık'ta buluşmak dileğiyle!

* Taranan dergiler Abece sırasıyla şunlar "Abece", "Adam Sanat", "Atika", "Aykırı Sanat", "Beyaz", "Çağdaş Türk Dili", "Damar", "Defter", "Detay", "Dördüncü Yeni", "Edebiyat-Eleştiri", "Edebiyat ve Eleştiri", "Eşik", "Evrensel Kültür", "Gerçek Sanat", "Gösteri", "Hişt", "İlk yaz", "İnsan", "İzlek", "Karşı", "Kedi", "Kıyı", "Kuzeysu", "Milliyet Sanat", "Narteks", "Pencere", "Promete", "Pygmalion" (Kıbrıs), "Sirius", "Siyanür", "Sombahar", "Şiir-lik", "TYS Edebiyat", "Varlık", "Varoş", "Yaratı", "Yediiklim", "Yeni Biçem – Bir Yeni Biçem", "Yeni Ufuk", "Dünya" ve "Cumhuriyet" gazeteleri "Kitap" ekleri, Yapı Kredi Bankası kitap tanıtım dergisi "Kitap-lık" ile "Bölgenin Sesi" gazetesi (Karabük) "Sanat Yaprığı", "Yeni Adana Sanat ve Edebiyat Sayfası"

(Not Yukarda saydığım dergilerin kimileri tam, kimileri de, ya yayımlanmadığı ya da yayımlandığı halde ulaşamadığım için eksik sayılarla taranmıştır. Bu noksanlığı kapatmanın tek güvenli yolunun dergilerin, bu yılğın sonuna eklenmiş olan adresime ulaştırılmasıdır sanıyorum.)

1994, şiir yönünden fazla hareketli olmayan, ama bol şiirli, bol kitaplı bir yıl oldu; elbette tüm nüfusa oranla çok kısıtlı bir şiir izleyicisi çevresi içinde, şiire olan ilginin arttığı; şiir sorunlarının daha bir önem kazandığı; çeşitli dergilerde sorunlara değişik bakış açılarının eğilindiği gözlemlendi.

Ürün çokluğunun, ürün zenginliğinin yanında gerek şiirin temel sorunlarına, gerekse şiirimizin özel sorunlarına ilginin artmasını gelecek için umut verici bir işaret olarak karşılıyorum. Son yıllarda olduğu gibi bu yıl içinde de, dergilerde yayımlanan şiir üzerine yazıların gösterdiği bir başka şey de, yıllardır eleştirmen yokluğundan, eleştirilerin yetersizliğinden yakman genç kuşak şairlerinin, kendi sorunlarına, kendi şairlerine ve şiirlerine sahip çıkmaya başlamalarıydı. Genç kuşaktan yazarların, eleştirmenlerin şiirimize yeni ve değişik bir açıdan bakan yazıları, şiirimiz için ayrı bir zenginlik kaynağı olacaktır. Örneğin, Haydar Ergülen yıl içinde çeşitli dergilerde yayımladığı yazılarda şiir ödülleri, şiir-şair-iktidar gibi konulara dikkat çekti. Orhan Koçak baştan beri daha çok kitap boyutunda yazılarına ilgi duyan bir yazar; bu yıl bu uzun yazılardan dergilere yansıyan parçalar : örneğin, Enis Batur'un şiiri üzerine bir çalışmanın giriş bölümü olan "Narkissos'tan Oidipus'a" (Defer 22); Melih Cevdet Anday'ın şiiri üzerine çalışmasına romanları da kattığı "Anday'da Duygu ve Resim" (Sombahar 23) yazıları, edebiyat eleştirisinin bu yılki kazançları arasında sayılması gereken yazılardı. Daha önceleri de şiirleri yanında şiir üzerine yazılarından tanıdığımız Metin Cengiz ve Metin Cengiz'in dışında bu yıl bir hayli etkin olan Evren Ereni'ten Yücel Kayıran'ın, Orhan Kâhyaoğlu'nun, Gültekin Emre'nin ve genç kuşaktan Tuğrul Asi Balkar'ın adlarını da saymam gerekir.

Dergilerdeki şiir bolluğuna, yıl içinde yayımlanmış şiir kitabı 11

yısına (200'ün üzerinde) bakıldığında şiirdeki enflasyonun bu yıl da sürdüğünden söz edilebilir, ama bunun korkulacak yanı olmadığını da ekleyebiliriz hemen ardından. Çünkü *enflasyon* bilinen anlamıyla geçerli değil şiirde; çünkü şiir, ekonomideki para gibi *tedavülde* değildir, para getirmemektedir; bu yüzden de enflasyonun şiirde bir değer düşümüne yol açması olanaklı değildir. En başta, şiirimizin sağlam temeli ve kaç yüzyıllık geleneği onun ayağa düşmesini önlemektedir. Para getiren kötü müziğin iyi müziği piyasadan kovması gibi bir olaydan söz edilemez şiirde. Şiirin para getirmeyişi belki de onun medya karşısındaki gücünü oluşturmaktadır.

Yıl sonu değerlendirmelerinde, yıllıkarda nicedir söz edilen şiirdeki mozaik görünümü, taşların renklerinin temizlenmesi, figürlerin daha bir belirginlik kazanması anlamında apaçık ortaya çıktı. Bugün halen şiir yazmakta olan, 1910'lu doğumlulardan 1970'li doğumlulara kadar uzanan geniş bir spektrum içinde yüzlerce şair, Türk şiir mozaığının birer köşesini oluşturmaktadır. Bu mozaik içinde, Dağlarca'dan (1915) Tuna Kiremitçi'ye (1973); geleneksel şiiri sürdüren şairden en atak avant-garde'a; toplumcu gerçekçi akımı savunan şairlerden beat şiiri yazarlara; aydınlanmacılardan sünni şairlere; en keskin toplumdandan en koyu bireyciye; geçmişe özlem duygularıyla oyalananlardan, kendi içine kapananlardan çağdaş toplum içinde ezilen bireyi ortaya çıkarmaya, savunmaya çalışanlara varıncaya kadar çok çeşitli şair ve şiir anlayışı yer almaktadır. Bu çeşitlilik ve çok renklilik üzerine söylenecek bir başka şey, demin de değindiğim gibi, mozaığın her yıl biraz daha parlak, belirgin hale geldiğidir. Gruplar birbirinden daha belirgin şekilde ayrışmakta; gruplar içinde sivrilmeler, öne çıkmalar daha görünür hale gelmekte; şiiri tıkananlar, bu serüven içinde bocalayanlar, şiiri bırakanlar, ya da şiirine yeni kanallar açmaya çalışanlar... apaçık görünmekte bugün. Ayrıca, bütün bu söylediklerimiz, 30'larının ortalarında ya da 40'larının başlarında olmalarına karşın hâlâ "genç şair" nitelemesinden kurtulamayanlar için... bunların ardından bir de şiire yeni girmiş, 20'lerini sürmekte olan yeni şairlerin geldiği düşünülürse tablo daha da renklenmektedir.

Bu durumda, son yıllarda gürültüler koparan 80 sonrası şiir tartışmaları, giderek son 30-40 yıllık şiirimizin yeniden değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bunun ne denli savsaklanamaz bir görev olduğu ortada. Geriye çekilip ormana uzaktan bakıldığında, birçok şeyin ormanın içinde ağaçlarla burun burunayken görüldüğü gibi görünmediği anlaşılabacaktır. Türkiye'de şiirin tarihini

60'larda, 70'lerde durduranların, son çeyrek yüzyılda şiirde ne olup bittiğine dönüp yeniden bakmaları gerekecektir o zaman.

Bu tartışmaların tohumunun, "Adam Sanat" dergisinin Kasım 1994 tarihli 108. sayısında yayımlanan, Enis Batur, Roni Margulies, Mehmet Yaşın'ın katıldığı, Turgay Fişekçi'nin yönettiği "80 Sonrası Şiirimizde Yenilikçilik" adlı açık oturumda atılmış olduğunu görülmüş gibiyim. Aralık 1994 ve Ocak 1995 tarihli dergilerde yayımlanan, konuyla ilgili yazılar bunu göstermekte. Tartışmanın genel bir hava kazanıp kazanamayacağını, konunun nereye kadar gideceğini bu yıl içinde göreceğiz. Bu tartışmanın sonuçlarını, bu yüzden gelecek yıllığa bırakmak zorundayız şimdilik.

1994'ün şiir ortamına bir de yıl içinde dergilerde yayımlanan, şiirle, şiir sorunlarıyla ilgili yazılar, soruşturmalar, söyleşiler aynasından bakalım :

ADAM SANAT

"Son Anlam Değil, Som Anlam", Ramis Dara, (Metin Cengiz'in şiiri üzerine) Ocak 1994

"Poetika III, Şiirin Yapısı", İlhan Berk, Mayıs 1994

"Çağdaş Şiirsel Anlatım", Mehmet H. Doğan, Temmuz 1994

"Yalnız Soruyorum. Sormak İçin Yazar İnsan", (İ. Berk üzerine), Tuğrul Asi Balkar, Ağustos 1994

"Nâzım Hikmet'in Modern Türk Şiiri Üzerine Etkileri", Ataol Behramoğlu, Eylül 1994

"Kürşat'la Bir Söyleşi I-II", Vecihi Timuroğlu, (Cahit Külebi üzerine) Eylül/Ekim 1994

"Abdülkadir Budak'ın Şiiri Kerem'in Çılgılığı", Yücel Kayıran, Eylül 1994

"Orhan Veli'nin Şiirinde Uyum Öğeleri", Ataol Behramoğlu, Ekim 1994

"Poetika IV, Dizenin Serüveni", İlhan Berk, Kasım 1994

"80 Sonrası Şiirimizde Yenilikçilik", (Açık oturum) Kasım 1994

"Şiir Yazmak", Memet Fuat, Aralık 1994

"Poeturka/Türkçe Şiirin 'Expatriate'ları", Mehmet Yaşın, Aralık 1994

"Dikkat Komitacı Geliyor", Haydar Ergülen, Aralık 1994

ATİKA

"Günümüz Kültürüne Genel Bir Bakış ve Şiir I-II", Metin Cengiz, Atika sayı 6-7, 1994.

CUMHURİYET KİTAP

- "Ataol Behramoğlu'yla Konuşma", Enver Ercan, 6 Ocak 1994
"Özdemir İnce'yle Konuşma", Enver Ercan, 5 Mart 1994
"Hilmi Yavuz'la Konuşma", Enver Ercan, 16 Haziran 1994
"Melih Cevdet Anday'la Konuşma", Refik Durbaş, 23 Haziran 1994
"Hüseyin Haydar'la Konuşma", Feridun Andaç, 11 Ağustos 1994
"Hulki Aktunç'la Konuşma", Enver Ercan, 13 Ekim 1994
"Ali Püsküllüoğlu'yla Konuşma", Mehmet Güler, 27 Ekim 1994
"Şiirle Resim Yapan Şair (Cevat Çapan)", Turgay Fişekçi, 22 Aralık 1994

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ

- Nâzım Hikmet'in Şiirinde Anlatım, Emin Özdemir, Mart 1994

DAMAR

- Osmanlı Şairleri ile Dinciler, Sami N. Özerdim, Aralık 1994

DEFTER

- Narkissos'tan Oidipus'a (Enis Batur), Orhan Koçak, Sonbahar 1994

EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ

- Nâzım Hikmet'in Treni, Enis Batur, Ocak/Şubat/Mart/Nisan 1994
Nâzım Hikmet'in Şiirinde Devrim Kavrayışı, Muzaffer İlhan Erdost
Ocak/Şubat/Mart/Nisan 1994

EVRENSEL KÜLTÜR

- "Metin Demirtaş ile Söyleşi", Mart 1994
"Fuzuli Gazelleri", Lale Kazımov, Haziran 1994

GÖSTERİ

- "Seyyit Nezir'le Söyleşi", Hüseyin Alemdar, Ocak 1994-
"Orhan Kâhyaoglu'yla Söyleşi", Yücel Kayıran, Mart 1994
"Hulki Aktunç'la Söyleşi", Hüseyin Alemdar, Temmuz 1994
"Osmanlı Şiirine Yabancı Bakışı", Nüket Esen, Temmuz 1994
"Şairi Öldürme Hakkını Yeme", Haydar Ergülen, Ağustos 1994
"Orhan Alkaya ile Söyleşi", Engin Turgut, Ağustos 1994
"Buhurumeryem Çevresinde", Baki Asiltürk, Ağustos 1994
"Şair ile Düzyazının Arası", Haydar Ergülen, Eylül 1994
"Çağdaş Şiirimizde Mizah Öğeleri", Ataol Behramoğlu, Eylül 1994
"Bir Kimlik : küçük İskender", Halil Korkmaz, Eylül 1994

- "Şiir Bitti Sıra Ödüle Geldi", Haydar Ergülen, Ekim 1994
 "Bir Kimlik : Hüseyin Avni Dede", H. Korkmaz-M. Yanmaz, Ekim 1994
 "Cezmi Ersöz'le Söyleşi", Engin Turgut, Ekim 1994
 "Çelebi Bizde Şair Dediğin", Haydar Ergülen, Kasım 1994
 "Bir Kimlik : Gülseli İnal", H. Korkmaz-M. Yanmaz, Kasım 1994
 "Şair Sayılır Bu Yolda Mağlup", Haydar Ergülen, Aralık 1994
 "Yazın Sesi Üzerine", H. Zekâi Yiğiter, Aralık 1994

İZLEK

- "Başat Anlam, Yan Anlam ve Çokanlamlılık III", Nizamettin Uğur, Ocak 1994
 "Benzetme, 1-2-3", Nizamettin Uğur, Ekim/Kasım/Aralık 1994
 "Şair, İnsan, Sanat ve Yanılsama", 1-2, Hayati Baki, Ekim/Kasım 1994

KARŞI

- "İbrahim Yıldız'la Söyleşi", M. Mahzun Doğan, Şubat/Mart 1994
 "Estetik Tercih ve 'Öteki'", İbrahim Oluklu, Nisan/Mayıs 1994
 "Necip Fazıl'ın Çile Şiiri Üzerine", Mustafa Durak, Haziran/ Temmuz-Ağustos/Eylül 1994

KIYI

- "Herkes Bir Başka Göğün Altında : Ergin Günçe Bile", Tuğrul Ası Balkar, Kıyı, Ocak/Şubat 1994
 "Tarancı ve 'Otuzbeş Yaş' Üstüne Bir Anı", Şinasi Özdenoğlu, Ekim 1994

PROMETE

- "Otorite ve Şair III", Hayati Baki, Ocak/Şubat 1994
 "Behçet Necatigil'in Şiirine Bir Yaklaşım", Vecihi Timuroğlu, Ocak/ Şubat 1994
 "Sonsöz İntihar Nilgün Marmara ve Sylvia Plath'ın Şiiri", Yusuf Eradam, Mart/Nisan 1994

SOMBAHAR

- "Gülten Akın'ın Şiirine Bir Giriş Denemesi", Yücel Kayıran Ocak/ Nisan 1994
 "Lâle ve Gülseli ile Söyleşi", Mazhar Candan, Ocak/Nisan 1994
 "Gülseli İnal Şiiri Üzerine Notlar", Evren Erem, Ocak/Nisan 1994

- "Lâle Müldür Şiiri Üzerine", Orhan Kâhyaoğlu, Ocak/Nisan 1994
"Kavafis, Beyatlı, Tanpınar : Modernistik Bir Teknik Üzerine Deneme", Oğuz Cebeci, Mayıs/Haziran 1994
"Anday'da Duygu ve Resim", Orhan Koçak, Mayıs/Haziran 1994
"Melih Cevdet Anday'ın Şiirinde 'Şiirsel Aklın' Yeri", Evren Erem, Mayıs/Haziran 1994
"Melih Cevdet Anday'ın Şiirinde Temel İzlekler", Hasan Bülent Kahraman, Mayıs/Haziran 1994
"Melih Cevdet Anday'ın Şiirine Bir Giriş Denemesi", Yücel Kayıran, Mayıs/Haziran 1994
"Anday Şiirine Genel Bir Bakış", Metin Cengiz, Mayıs/Haziran 1994
"Melih Cevdet Anday'ın Şiiri 'İtilyen Rüzgâr'", Gültekin Emre, Mayıs/Haziran 1994
"Attilâ İlhan ve Bizim Kuşak", Roni Margulies, Mayıs/Haziran 1994
"Gösterge Avcıları Salâh Birsal" Mehmet Rifat, Mayıs/Haziran 1994
"Can Yücel ile Söyleşi", Sombahar, Temmuz/Ağustos 1994
"Gösterge Avcıları Cemal Süreya", Mehmet Rifat, Eylül/Ekim 1994
"Egemen Berköz ile Söyleşi", Orhan Kâhyaoğlu, Kasım Aralık 1994
"Şiir Yazmasam Yaşamak Kolay", Evren Erem, Kasım/Aralık 1994
"60'lı Yıllar ile 70'li Yıllar Dönemecinde Bir Şair : Egemen Berköz", Yücel Kayıran, Kasım/Aralık 1994

VARLIK

- "Cemal Süreya'yla Papirüs'te", Muzaffer Buyrukçu, Ocak 1994
"Seyyit Nezir ile Söyleşi", Füsun Erbulak, Ocak 1994
"Ali Püsküllüoğlu 'Eskidikçe'", Tuncer Uçarol, Şubat 1994
"Metin Altıok'la Konuşma", Osman Nuri Boyacı, Mart 1994
"Ali Cengizkan Üzerine", Gültekin Emre, Mart 1994
"N. F. Kısakürek ve 'Batının Pırtıkları'", E. Alkan, Temmuz 1994
"Tanışma Anları (Turgut Uyar)", Tomris Uyar, Ağustos 1994
"Hep Yaşayan Turgut Uyar", Füsun Akatlı, Ağustos 1994
"Kayayı Delen İncir'e Ağustos Eleştirisi", T. Uçarol, Ağustos 1994
"Varlığın Şairi Dağlarca", Ahmet Soysal, Ağustos 1994
"26 Ağustos'ta Dağlarca'ya Saygı", Konur Ertop, Ağustos 1994
"Dağlarca'nın Evrenbilimsel Şiiri", Önay Sözer, Ağustos 1994
"Dağlarca ile Söyleşi", Enver Ercan, Ahmet Soysal, Ağustos 1994
"Enis Batur'un Şiiri", Gültekin Emre, Eylül 1994

YENİ BİÇEM

"Necip Fazıl'ın 'Kaldırımlar' Şiiri Üzerine II", Mustafa Durak Ocak 1994

"Harflerinin Kulu (Hulki Aktunç)", Ramis Dara, Şubat 1994

"Yitik Şiirin Peşinde (Haydar Ergülen)", Ramis Dara, Nisan 1994

"Gülten Akın'ın Şiiri", Ali Cengizkan, Temmuz 1994

"Bir Tenha Seans (Orhan Alkaya)", Ramis Dara, Ağustos 1994

"İshak Kuşu ve Kent İdilleri (Sina Akyol)", Ramis Dara, Ekim 1994

"Gizem Her Şeydir ya da İlhan Berk'in Sayıları", Tuğrul Asi Halkın Kasım 1994

Ayrıca "Sombahar" şiir dergisinin Ocak-Nisan 1994 tarihli 21 ve 22. No'lu sayılarını "Kadın Şairler Altarı" adı altında özel sayı olarak yayımladığını; 23. sayısında "Melih Cevdet Anday", 26. sayısında "Egemen Berköz", 24, 25 ve 26. sayılarında "Şiir ve İktidar" konularında özel bölümler düzenlediğini ekleyelim.

Yıl içinde gerek yayınevlerince gerekse şairlerin kendilerince yayımlanan şiir kitaplarının sayısı her yıl bir önceki yılı aşıyor. Hem yalnız sayıca değil, kitapların kâğıdına, basımına, kapağına gösterilen özen yönünden de büyük bir iyileşme görülüyor bu yıl kitaplar da. Yayınevleri şiir kitabı yayımına iyice ısındı artık. Eski ve orta kuşak şairlerin kitaplarını olduğu kadar genç şairlerin şiir kitaplarını da korkusuzca basabiliyorlar. Bu arada Toplu Şiirler yayınlarının sürdürülmesi ya da eski yıllarda çıktığı halde bugün satışta olmayan eski kitapların yeni basımlarının yapılması, şiirimizin yakın tarihinin belleklerde taze tutulmasına ve genç kuşakları şiirimizin geçmişiyile buluşturma yönünden yararlı oluyor.

Adam Yayınları'nda İlhan Berk'in ilk baskısı 1947'de, değişik ikinci baskısı 1980'de yapılan *İstanbul Kitabı*'nın yeni bir basımı çıktı. Berk bu basımda, özgün basımdaki dil ve bölümlemeyi aynı tutmuş ve kitaba ilk iki basımda bulunmayan bazı eski şiirlerini de eklemiş.

Aynı yayınevi Ülkü Tamer'in toplu şiirlerini *Yanardağın Üstündeki Kuş* ile Refik Durbaş'ın Toplu Şiirlerinin ilk iki kitabını da yayımladı bu yıl : *Kimse Hatırlamıyor* ve *Nereye Uçar Gökyüzü*.

Can Yayınları Özdemir İnce'nin Toplu Şiirlerinin ilk üç cildini yayımladı : *Tekvin; Delta; Tohum Ölürsa*.

Aynı yayınevi Turgut Uyar'ın şiirlerini yeniden, bu kez ikişer, üçer kitaplık bütünler halinde yayımlamaya başladı : İlk kitap *Dünyanın En Güzel Arabistanı*.

Yapı Kredi Yayınları Behçet Necatigil'in "Bütün Eserleri"ni yeniden yayımlamaya başladı. İlk kitap *Şiirler (1948-1972)* adını taşıyor. Şairin kimi gün ışığına çıkmamış ürünlerine de ulaşıldığı belirtiyor.

Aynı yayıncılar Ece Ayhan'ın bütün şiirlerini *Bütün Yortı Savulları* adı altında bir ciltte topladı.

Geçen yıl yitirdiğimiz Tevfik Akdağ'ın Bütün Şiirleri *Kıpırda Ey Aydınlık* adı altında Bilgi Yayınevinde yayımlandı.

Aynı yayınevi Ceyhan Atuf Kausu'nun şiirlerini de yayımlamayı sürdürüyor : *Halk Albümü*. Ali Yüce'nin Bütün Eserleri 3'ü *Havali Meryem* adını taşıyor.

Ümit Yayınları, Ali Cengizkan'ın Bütün Şiirlerini yayımlamayı sürdürüyor. İlk iki kitap *Yunan Dosyası-Yürüyüşler ve Duruşlar* ile *Bağımlı Şiir-Ankara Ankara Güzel Ankara* adlarını taşıyor.

Turgay Gönenc'in Toplu Şiirleri yeni şiirleriyle birlikte Fe Yayınları arasında çıktı *Kuşların Göçerken Çizdikleri*.

Şükrü Erbaş'ın Toplu Eserler-II'si aynı yayınlardan *İyimser ve Kederli* adı altında çıktı.

Oğlak Yayınları İsmet Özel'in şiir kitaplarını ayrı ayrı ciltler halinde yeniden yayımladı.

Bu yıl, gerek şairlerin kendi şiir öykülerinde gerekse ilerde şiirimizde sözü edilecek önemli kitaplar yayımlandı. Bunlardan bazıları- nı şöyle sıralayabiliriz : Oğuzhan Akay'ın *O Uzak Ay* (Adam), Sina Akyol'un *Ayda Tümör İzleri* (Harf), Hulki Aktunç'un *İstiraplar Ansiklopedisi* (Oğlak), Orhan Alkaya'nın *Yenilgiler Tarihi Cilt 1* (Telos), Tuğrul Asi Balkar'ın ilk kitabı *Bir Sevinç Depremi* (Promete), Ali Cengizkan'ın *Sürek Avında Dünya* (Ümit), Cevat Çapan'ın *Sevda Yaratan* (Adam), Mustafa Irgat'ın ilk kitabı *Ait'siz Kimlik Kitabı* (Yapı Kredi), Özdemir İnce'nin *Yazın Sesi* (Varlık), küçük Iskender'in *Periler Ölürken Özür Diler* (Yapı Kredi), Lâle Müldür'ün *Buhurumeryem* (Metis), Zafer Şenocak'ın *Gençlik Ayinleri* (Yapı Kredi), Can Yücel'in *Gezintiler* (Papirüs).

1994'TE ŞİİR ÖDÜLLERİ

Cemal Süreya Şiir Ödülü

Yayımlanmış Şiir Kitabı : Yıldırım Türker, *Cihangir Kedileri*
Yayımlanmamış dosya Ali Asker Barut, *Üsküdar Şiirleri*

Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü

Hüseyin Yurttaş, *Kirli Tarih*
Hüseyin Atabaş, *İlk yaz Töreni* arasında paylaştırıldı.

Ceyhan Atuf Kansu Şiir Ödülü

Abdülkadir Budak, *İmzası Gül*

Arıburnu Şiir Ödülü

Abdülkadir Budak, *İmzası Gül*

Necatigil Şiir Ödülü

Salâh Birsell, *Varduman*

Halil Kocagöz Şiir Ödülü

Hulki Aktunç, *İnsan Aşklarının Külüdür*

1994 Truva Kültür ve Sanat Ödülleri

Şiir : Tefvik Taş

Yunus Nadi Şiir Ödülü

Hüseyin Ferhad, *Söyle Gölgen de Gitsin*

Vedat Güler Şiir Ödülü

Birincilik Ödülü : *Serüvenci*, Turgay Değirmenci
Mansiyon *Yol Boyu Notları*, Hilmi Haşal

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü

Tuna Kiremitçi
Dikkate değer bulunanlar : Halil Gökhan, Derya Çolpan.

Ali Yüce, İtalya'nın Palermo kentindeki 3'üncü Akdeniz Ülkeleri
Şairler Toplantısı'nda "Olmaca" adlı şiiriyle birincilik aldı.

Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü

Birincilik Ödülü : İlyas Tunç

Başarı Ödülü : Betül Tarıman

Başarı Ödülü Rahmi Emeç

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (TDK) Şiir Ödülü

Ahmet Necdet, Gün Yüzleri

Sabri Altınel Şiir Ödülü Yarışması (Dosya)

Birinci : Hakan Savlı, *Unutulmuş Çocukluk Eskizleri*

İkinci : Rahmi Emeç, *Bildiriler*

Üçüncü : Sabahattin Yalkın, *Beyaz Kan*

Övgüye Değer Betül Tarıman, *Ay Soloları*

Övgüye Değer Nilüfer Ertekin, *İsimsiz*

Altın Koza Şiir Yarışması

Şükriye Turan : Dadaloğlu Şiir Ödülü

Dağıstan Kılıçaslan : Mansiyon

Yusuf Dursun : Mansiyon

Dünya Kitap 2. Şiir Ödülü

Gazanfer Eryüksel

Uluslararası Nâzım Hikmet Şiir Ödülü

Lübnanlı şair Adonis

Görüldüğü gibi geçen yılın (14) şiir ödülüne karşılık bu yıl (17) şiir ödülü verildi. Genç yeteneklerin, şiir serüvenlerinin başlarında ödüllendirilmesi özendirici bir şeydir; bazı kitaplara zamanında anlamlı ödüller verilmesi bir kadirbilirliktir; bazı ödüller, gerek adına ödül konulan kişiyi gerekse ödülü alan kişiyi yaşatıcı türdendir; bütün bunlar doğru da, bir düzeneğin gerekli gereksiz aşırı çalıştırılması, yine de onu bir an geliyor çalışamaz duruma getiriyor. Birgün, Haydar Ergülen'in bu yıl ödüller konusunda yazdığı bir yazıda söylediği gibi, "ilerde nerdeyse ödül verilecek şair aranıyor" duruma gelinmesinden korkulur. Aslında, her durumda, her fırsatta şiir ödülü konmasa, kimi şairler tespih taneleri gibi bütün ödülleri toplama merakına kapılmasa, ya da kimi ödüller yalnızca belli yaşlara ya da kitaplara ayrılrsa, ödüller özendiricilik ve yaşatıcılık işlevini görmeye devam edebilir diye düşünüyorum.

Bu yıl verilen ödüllerden en anlamlısı, Nâzım Hikmet Kültürü ve Sanat Vakfı'nca konan ve ilkinin Lübnan'lı şair Ali Alunad Said Esper Adonis'in kazandığı Uluslararası Nâzım Hikmet Şiir Ödülü idi. Seçici Kurulu, Türkiye'den Cevat Çapan, Memet Fuat ve Selahattin Hilâv'dan, dış ülkelerden John Berger, Titos Patrikios, Andrey Voznesenski ve Henrik Nordbrandt'dan oluşan ödül, 14 Ocak 1995 günü İstanbul'da yapılan bir törenle sahibine verildi.

ÖLÜMLER-OLAYLAR

* Şiirimizin ilk gerçek "naif" şairi İbrahim Yıldız (1928) 13 Şubat 1994 günü Karabük'te öldü. 68 yaşındaydı, 1990'dan günümüze beş şiir kitabı çıkardı; yayıma hazırladığı altıncı kitabının çıkışını göremedi. Gerçek anlamda bir emekçiydi, 1957'den beri şiir yazıyor, özenci dergiler, gazete ekleri çıkarıyordu; kendisini iyi tanıyanlardan İhsan Üren'in sözleriyle "1957'den 1990'a değin Yıldız'ın dergilerde yayımlanan şiirlerinden en az üç kitap çıkar. Onları son zamanlarda görmezden gelmiştir. *Karabük Postası Sanat Eki*'nde yapılanlar incelenmesi gereken önemli bir olgudur şiirimizde. İkinci Yeni'nin karalanması, sendikalı bir işçi olan İbrahim Yıldız'ı aşırı etkilemiş o günleri anmaz olmuştur." ("Yeni Biçem" 12, Nisan 1994) Dostları, "Bölgenin Sesi"nin (Karabük) 26 Şubat 1994 tarihli sayısını İbrahim Yıldız Özel Sayısı olarak çıkardılar.

* Şair, edebiyat tarihçisi Orhan Şaik Gökyay (1902) 2 Aralık 1994'te 92 yaşında İstanbul'da öldü. Gökyay eski Türk edebiyatını ve Divan Şiirini çok iyi bilen, bu konularda yetkin ve sözünü sakınmaz bir eleştirmendi.

* Edebiyatçılar Derneği, 30-31 Ocak 1994 günleri Ankara'da, Kültür Bakanlığı'nın da desteğiyle, Nâzım Hikmet Günleri düzenledi. İki gün boyunca, kalabalık bir dinleyici kitlesinin izlediği 5 oturumda 25 konuşmacı, Nâzım Hikmet ile İlgili Çalışmalar – Nâzım Hikmet'in Sanatına Genel Bakış – Nâzım Hikmet'in Şiirinde Anlatım – Nâzım Hikmet'in Şiirinde Anlam – Nâzım Hikmet'in Düşünce Dünyası konularında 25 bildiri sundu. Bildirilerin metni, Edebiyatçılar Derneği tarafından *Nâzım Hikmet Günleri* adlı bir kitapta toplandı.

* 5-8 Mayıs 1994 tarihleri arasında Bergama'da Geleneksel Ak-

denizli Ozanlar Toplantısı'nın ikincisi yapıldı. PEN Türk Yazarlar Derneği ile Bergama Belediyesinin ortak etkinliği olarak gerçekleştirilen toplantının bu yılki tartışma konusu "Homeros" idi. Toplantıya PEN Genel Sekreteri Alexander Block ve Türk PEN Başkanı Şükran Kurdakul'un yanı sıra Türkiye, İsrail, Filistin, İspanya, Makedonya ve KKTC'den şair ve yazarlar katıldılar. İki gün süren toplantılarda Egemen Berköz, Afşar Timuçin, Neşe Yaşın, Cengiz Bektaş, Mehmet H. Doğan, Kemal Özer, Alexander Block, Vlado Uroseviç ve Augusti Pons, Homeros ve şiiri üzerine bildiriler sundular.

* 16-17 Mayıs 1994 günleri Bursa'da Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından 1. Ulusal Şiir Sempozyumu düzenlendi. İki gün boyunca 4 oturumda konuşmacılar genel olarak şiir ve Türk Şiiri üzerine bildiriler sundular, tartışmalara katıldılar.

1994'ün şiir özeti böyle.

Yeni Yıllıklarda buluşmak dileğiyle.

Ocak 1995

Mehmet H. Doğan

1994'TE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1994 Yılığına Girmeyen 1993 Basımlı Şiir Kitapları

Altıok Metin, *Hesap-İşi Şiirler*, Promete Yay.

Atmaca İlhami, *O Çocuklar Öyle Mahzun Ağlamaya Gittiler*, Şehir Yay.

Bahçevan Ahmet, *Yarayı Dağlamak*, Dünya Kitap Yay.

Bayır Arslan, *Dağlar Kalktı Şaha*, Aykırı Sanat Yay.

Bilgin, A. Kadir, *Gecenin Namlusu*, Mayıs Şiir Dizisi

Çağatay Emre, *Sabaha ve Geceye Dair*, Kendi Yay.

Çiçek Tacim, *Gülyaşam*, Aykırı Sanat Yay.

Ecer Salih, *İhtimalen*, Pazartesi Kitapları.

Eryüzlü Levent, *Fırtına Kuşu*, Sel Yay.

Gençay Güngör, *Sataşmalar*, Gerçek Sanat Yay.

Gürbüz Şule, *Ağrıyınca Kar Yağıyor*, Mitos Yay.

Güvenç Zehra, *Dost Eli*, Akdeniz Yay.

Güzelgöz Efe, *İki Yakası Mavi*, Tını Yay.

Kayabay Bilal, *Adanmış Türkülerim*, Kendi Yay.

Kayabay Bilal, *Bir Hüzzam Şarkı*, Gri Yay.

Koyuncu Cenk, *Otoben*, Altıkkırkbeş Yay.

Modiano Alberto, *Yarına Umut*, Gözlem Yay.

Mutlu Ayten, *Kül İzi*, E Yay.

Reşit İmrahor, *Kuvve'den Fiil'e*, Mitos Yay.

Sezer Çiğdem, *Çılgın Su*, Dünya Kitap Yay.

Şule Gürbüz, *Ağrıyınca Kar Yağıyor*, Mitos Yay.

Tezcan Erisin, *Entelaktüel Yazılar*, E Yay.

Topaloğlu Enver, *Yakamoz ve Tebessüm*, E Yay.

Uğraş Öztürk, *Ekmeğin ve Suyun Tanrısı*, Berfin Yay.

Ulusoy Rifat, *Türkü Gözüm*, Tını Yay.

Yılmaz Levent, *Kayıp Ruhlar İsimsiz Adalar*, Yapı Kredi Yay.

Yivli Oktay, *Yaşamak İski Bir Alışkanlıktır*, İlkay Yay.

1994 Yılında Yayımlanan Şiir Kitapları

Abacı Tahir, *Sıcak Hayat*, Kandil Kitaplar

Ahmet Müfid, *Sanki Aşk*, Piya Kitaplığı

Ahmet Müfid, *Ölüm Gibi, Alışkanlıktır*, Piya Kitaplığı

Ahmet Necdet, *Kün*, Broy Yay.

Akarsu Hasan, *Söz Güneşi*, Gerçek Sanat Yay.

Akay Oğuzhan, *O Uzak Ay*, Adam Yay.

Akay Oğuzhan, *Compact Risk, Digital Poems*, Altıkkırkbeş Yay.

Akdağ Tefik, *Kıpırda Ey Aydınlık*, (Bütün Şiirleri) Bilgi Yay.

Akışık Kenan Mümtaz, *Güneşe Taşındık*, Prospero Yay.

Akyol Sina, *Ayda Tümör İzleri*, Harf Yay.

Akova Akgün, *Baba Bana Bağırma*, Cem Yay.

Aktunç Hulki, *İstiraplar Ansiklopedisi*, Oğlak Yay.

Alkaya Orhan, *Yenilgiler Tarihi. Cilt I*, Telos Yay.

Alper Yunus, *Yaldızlı Bir Yanılsama*, Era Yay.

Alphan M. Mazhar, *Dağılsın Bulutlar*, Kendi Yay.

Alpsar Mete, *Mülteci Sevdalar*, Öykü Şiir Yay.

Arabul Muzaffer, *Gün Sonu*, Gerçek Sanat Yay.

Aras Suna, *Tay Dedim Cız Dediler*, Broy Yay.

Atmaca İdris, *Seyir*, Gerçek Sanat Yay.

Aydoğdu Uluer, *Yaşlı Büyücünün Memeleri*, Prospero Yay.

Ayhan Ece, *Bütün Yort Savullar*, Yapı Kredi Yay.

Aykın Bedrettin, *Sevda Sureleri*, Gerçek Sanat Yay.

Babacanoğlu M. Demirel, *Gül Sevgisi*, Aykırı Sanat Yay.

Balcı Mansur, *Kumdan Kule*, TAKSV. Yay.

Balkar Tuğrul Asi, *Bir Sevinç Depremi*, Promete Yay.

Bayır Arslan, *Filiz*, Aykırı Sanat Yay.

Baykal Sururi, *Hüzünce*, Şiir Atı Yay.

Baysal Faik, *Ayın Ucunda* (Bütün Şiirleri), Altın Kitaplı Yay
Bedri Yaşar, *Babil'i Beş Gece*, Gelecek Yay.

Bedri Yaşar, *Yoksul, Derviş ve Uzakta*, Gelecek Yay.

Bektaş Cengiz, *Dışların İç*, Cem Yay.

Benli M. İrfan, *Yabancı Bir Şehrin Kapısında*, Ezgi Yay.

Berberoğlu Arif, *Ütopya ve Katran*, Prospero Yay.

Berk İlhan, *İstanbul Kitabı*, 3. Değişik Baskı, Adam Yay.

Bilgin A. Kadir, *Örtüler*, Mayıs Şiir Dizisi

Birsel Salâh, *Yalelli*, Adam Yay.

Bolulu Osman, *Uzun Koşu*, İlyaz Kitaplığı

Bulunmaz Mehmet Cemal, *Kararların Kutusu*, Bulunmaz Tiyatırı
Yay.

Bulut Recep, *Yeni Rubailer*, Sam Yay.

Büyüktanır Zeki, *Kurtuluşa Giden Yol-Anadolu*, Sam Yay.

Cengizkan Ali, *Sürek Avında Dünya*, Ümit Yay.

Cengizkan Ali, *Yunan Dosyası – Yürüyüşler ve Duruşlar*, Ümit Yay.

Cengizkan Ali, *Bağımlı Şiir – Ankara Ankara Güzel Ankara*, Ümit
Yay.

Cinozoğlu Hüseyin Avni, *İstanbul Unutkan Yosma*, Karşı Yay.

Cinozoğlu Hüseyin Avni, *Doruktaki Süreya Yıldızı*, Karşı Yay.

Çağlar Ali Özenç, *Destanca*, Broy Yay.

Çakırcalı Bilal, *Kör Kuşlar*, Prospero Yay.

Çakmakçı Ömer Civano, *Şiirimin Dili*, Eko Yay.

Çankaya İslam, *Ayçiçeklerim*, Prospero Yay.

Çapan Cevat, *Sevda Yaratan*, Adam Yay.

Çelebioğlu Nurten, *Gün Doğar*, Prospero Yay.

Çolak Veysel, *Buz ve Ateş*, Doruk Yay.

Çuhacı Ahmet, *Kuşla Çiçek Arası*, Mitos Yay.

Demiray M. Güner, *Güneş Atları*, Sam Yay.

Demiray M. Güner, *Sonsuz Yaşamak*, Sam Yay.

Demirci Nuri, *Hüznün Yarıçapı*, Promete Yay.

Demirel Molla, *Sevdanın Rengi*, Evrensel Kültür Kitaplığı

Doğan M. Mahzun, *Labirent ve Lunapark*, Prospero Yay.

Durbaş Refik, *Kimse Hurlamıyor* (Toplu Şiirler I), Adam Yay.

Durbaş Refik, *Nereye Uçar Gökyüzü* (Toplu Şiirler II), Adam Yay.

Durmaz Adnan, *Fısıltılarla da Olsa Söyle*, Saypa Yay.

Ekşi İpek Cihan, *Sacideye Mektuplar*, Kendi Yay.
Ekşi İpek Cihan, *Deli Düşlerim*, Kendi Yay.
Elman Güvenç, *Vardiyalı Hüzün*, Demet Yay.
Erbaş Şükrü, *İyimser ve Kederli* (Toplu Şiirler II), Fe Yay.
Erbaş Şükrü, *Bütün Mevsimler Güz*, Promete Yay.
Erbaş Şükrü, *Seçilmiş Şiirler*, Öteki Yay.
Erdoğan Zeki, *Bozuk Çalgı Üçlemesi*, Ozan Yay.
Eren Osman, *Sürgüne Giden Kimlikler*, Brano Yay.
Ergöktaş Faruk, *Güneşle Konuşmalar*, Kendi Yay.
Ergüven Abdullah Rıza, *Bir'Elim Anadolu*, Berfin Yay.
Ergüven Abdullah Rıza, *Tabanımın İpek Bağı*, Berfin Yay.
Erkoç Yaşar, *Madencinin Türklüğü*, Belge Yay.
Erol Esen, *Sevgi+Sevgi*, Eflatun Yay.
Ersoy Süreyya, *Ejder*, Kendi Yay.
Eruçar Fehmi, *Şafak Çocukları*, Gerçek Sanat Yay.

Fişekçi Turgay, *Dip Sevgi*, Adam Yay.

Genç Gür, *Ye!*, Işık Kitabevi Yay. (Lefkoşa)
Gençtürk İsmail, *Çok Adresli Bir Mektup*, Ardıç Yay.
Gökçe Şenel, *Sensizliğimin Gölgesi Büyüdü*, Berfin Yay.
Gönenç Turgay, *Kuşların Göçerken Çizdikleri*, Fe Yay.
Gültaş Veysel, *Usulca Söylenen*, TAKSV. Yay.
Gündüzalp Otasan Hüseyin, *Cec Ettim Hasretini*, Kendi Yay.
Güneş Burhan, *Deli Huzursuzluk*, Saypa Yay.
Güven Metin, *Ten ve Gül*, Prospero Yay.
Güzelgöz Efe, *İki Yakası Mavi*, Tını Yay.

Irgat Mustafa, *Ait'siz Kimlik Kitabı*, Yapı Kredi Yay.

İlkin Metin, *İlk Kahraman Promete*, Gerçek Sanat Yay.
İnce Kaan, *KA N*, İzlek Yay.
İnce Özdemir, *Yazın Sesi*, Varlık Yay.
İnce Özdemir, *Tekvin*, Toplu Şiirler 1, Can Yay.
İnce Özdemir, *Delta*, Toplu Şiirler 2, Can Yay.
İnce Özdemir, *Tohum Ölürseniz*, Toplu Şiirler 3, Can Yay.
İpekçi Handan, *Geriye Dönüşlük*, Kavram Yay.

Kahya Fehmi, *Kırk Bir Zamanda*, Yön Yay.
Kalyoncu Hamit, *Sesim Kömür Karası*, Uyanış Yay.

Kanar Haşim, *Karabasana Karşı Destan*, Ozan Yay.

Kansu Ceyhun Atuf, *Halk Albümü*, Bilgi Yay.

Kaplan Mahmut, *Öksüz Kubbe*, Elif Yay.

Kaplan Sefa, *Seferberlik Türküleri*, Anadolu Sanat Yay.

Karabulut Mehmet, *Sonsuz Beyazlıkta Ölüm ve Spartaküs*, Cem Yay.

Karadayı İsmet Kemal, *Kadın, Özgürlük, Çağ Ölüm Üzerine Şiirler*, Broy Yay.

Karagöz Nesibe İlarıslan, *Beyaz Çizgi*, Ozan Yay.

Karakuş Hidayet, *Sesini Bana Bırak*, Bilgi Yay.

Kaynak Handan, *Geriye Dönüştürlük*, Kavram Yay.

Keskin Birhan, *Bakarsın Üzgün Dönerim*, Era Yay.

Keskin Tuğrul, *Tacir ve Cinayet*, Piya Yay.

Kiremitçi Tuna, *Aya Bak Anlar*, Oğlak Yay.

Koçak Murat, *İnsan*, A Kitabevi Yay.

Kozalı Şükran, *Sutemi*, Şiir Atı Yayıncılık

Kömürcüoğlu Sabahattin, *Anılarda Memleket*, Kendi Yay.

küçük İskender, *Yirmi 5 April*, Yapı Kredi Yay.

küçük İskender, *Periler Ölerken Özür Diler*, Yapı Kredi Yay.

Mahzuni Şerif, *Seçme Şiirler*, Prospero Yay.

Margulies Roni, *Mağrur Olma Padişahım*, Yapı Kredi Yay.

Mavruk Rahan, *İda Dağı Çöz Beni*, Berfin Yay.

Mercanoğlu Salih, *Yağmurun Elleri*, Kedi Şiir Kitaplığı.

Mungan Murathan, *Metal*, Metis Yay.

Mutlu Ayten, *Denize Doğru*, Kavram Yay.

Müldür Lale, *Buhurumeryem*, Metis Yay.

Nakkaş Nur, *Nefes Darlığı*, Oğlak Yay.

Necatigil Behçet, *Bütün Eserleri-Şiirler (1948-1972)*, Yapı Kredi Yay.

Odabaşı Yılmaz, *Günlerin Çarmıhında*, (Seçmeler), Kedi Şiir Kit.

Oğuz Haydar, *Dersim Kaç Behzatça Yangındır*, Berfin Yay.

Oğuz Cihan, *Hoşbulduk Cehennem*, Promete Yay.

Özdem Oğuz, *Su İçmek Güzel*, Atika Yay.

Özdem Yavuz, *Bir Yüzle Yürümenin Kitabı*, Atika Yay.

Özden Yekta Güngör, *Tançiceği*, Fe Yay.

Özer Adnan, *Seçme Şiirler*, Era Yay.

Özeren Ali İhsan, *Koltuk Altımızda Uzayan Kent*, Ege Yay.
Özlü Aliye, *Kırmızıyı Unutma*, İnsancıl Yay.
Özturanlı Mustafa, *Dalgın Çocuklar Aranıyor Aşka*, TAKSV. Yay.
Öztürk Aydın, *Ağıtlara Yazıldı Zaman*, Berfin Yay.
Özyiğit Erol, *Alinyazısı*, Bulunmaz Tiyatro Yay.

Paksoy Abdülkadir, *Yaralı Temmuz*, Ardıç Yay.
Paksoy Abdülkadir, *Kadir Bey Tarihi*, Prospero Yay.

Salman Ersin, *Misafir Terlikleri*, Oğlak Yay.
Sarılioğlu Kenan, *Metafizik ve Güllümseme*, Fe Yay.
Sarıaslan Ümit, *Sözün Kanadında*, Prospero Yay.
Saruşık Sırrı, *Gelinciğe Mektup*, Kendi Yay.
Sarsmaz Mehmet-Draclı Thomas Steele, *Poems&Şiirler*, Teos Yay.
Satıcı Adnan, *Yerçekimine Uyan Portakal Çiçeği*, Evrensel Kültür
Kitaplığı
Sefa Metin, *Sözboğumu*, e Yay.
Sezgen Sedat, *Dipnotlar*, A Kitabevi Yay.
Sorgun Elif, *Acıben*, Broy Yay.
Suvarlı Kubilay Köktürk, *Bir Deniz Kızının Okyanus Şarkıları*, Kedi
Şiir Kitaplığı

Şahin Haşim, *Dillerim Lâl*, Kora Yay.
Şahin Hüseyin, *Kendi Yüreğine Yaslan*, Saypa Yay.
Şanver Sedat, *Haremdeki Kadınlar*, TAKSV. Yay.
Şendal İbrahim Yaşar, *Sevda Yelleri*, Kendi Yay.
Şendal İbrahim Yaşar, *Gönülde Akıl Olmaz*, Kendi Yay.
Şenocak Zafer, *Gençlik Ayinleri*, Çev. Yüksel Özoğuz, Yapı Kredi
Yay.
Şenyuva Tefvik H., *Ve*, A Kitabevi Yay.
Şimşek Aydın, *Arınmış ve Ölümsüz*, Yaba Yay.
Şimşek Tahsin, *Külaltı Söz*, Etki Yay.

Taftalı Oktay, *Suların Durulduğu Yerde Yalnız Askerler*, Era Yay.
Taftalı Oktay, *Pembe Aralık*, Era Yay.
Tamer Ülkü, *Yanardağın Üstündeki Kuş*, Toplu Şiirler, Adam Yay.
Tanççiçeği, *Seçme Şiirler*, Fe Yay.
Taş Berrin, *İnsanın Ayak Sesleri*, İnsancıl Yay.
Taş Şahin, *Gülle Betik*, Hazar Yay.
Taşpınar Zerrin, *Anılarda Şimdi*, Doruk Yay.

- Tekçe Güngör, *Sabah mısın*, Broy Yay.
- Tekin Cüneyt, *Ve Damlası Çölse Suyun*, Kora Yay.
- Telli Ahmet, *Çocuksun Sen*, Gibi Yay.
- Tezcan Necdet, *Yüzünün Yeryüzüyüm*, Kendi Yay.
- Tezcan Necdet, *Çağla Tadı*, Türk Kütüphaneciler Der. Yay. Edirne
- Tezin Kıvılcım, *Öyle Bir Masal*, Çetin Yay.
- Tığ İbrahim, *İlkyaz Vurgunu*, Kendi Yay.
- Topaloğlu Enver, *Yakamoz ve Tebessüm*, E Yay.
- Topçu Alaattin, *İntiharlar Kitabı*, Prospero Yay.
- Topçu İhsan, *Gökyüzünü Yitiren Kuş*, Kendi Yay.
- Tüleylioğlu Orhan, *Anıların Tetiği*, Prospero Yay.
- Tülman İlhan, *Cellat Kurban Soyтары*, TAKSV. Yay.
- Uçarı Ercüment, *Ay Butarken Kancama*, Onbir Yayıncılık
- Uçkan H. Vasfi, *Boşluğa Düşen Taş*, (Seçmeler), Karşı Yay.
- Uğraş Öztürk, *Ekmeğin ve Suyun Tanrısı*, Berfin Yay.
- Uğurlu Halim, *Türkçe Destan*, Yeryüzü Yay.
- Uyar Turgut, *Dünyanın En Güzel Arabistanı*, (Toplu Şiirler) Can Yay.
- Uysal Ahmet, *Sularla*, Yeni Biçem Yay.
- Uysal Oya, *Elim Sende Ayışığı*, İnkılap Kitabevi
- Uysal Oya, *Yıldız Kokuyordu Gökyüzü*, Gerçek Sanat Yay.
- Ünal Haydar, *Yüzümdeki Nehir*, Prospero Yay.
- Ünbay Cem Seyhun, *Yosundaki Poseidon'un Sakalları*, Kendi Yay.
- Ünbay Cem Seyhun, *Adını Hiç Sormayın*, Kendi Yay.
- Ünlü Gülbahar, *Baharın Uçurumunda Hazan*, Cem Yay.
- Vafi Kıvılcım, *Kıvılcım*, (Seçilmiş Şiirler), A Kitabevi Yay.
- Vardal Suat, *Hayal Dersleri*, Adam Yay.
- Yalkın Sabahattin, *Bütün Yüzlerim Anadolu*, Anadolu Ekini Yay.
- Yalkın Sabahattin, *A(ş)kdeniz*, Prospero Yay.
- Yalvaç Hasan Hüseyin, *Adı Barış*, Prospero Yay.
- Yavaşlı Aydoğan, *Yüzlerde... Aynalarda*, Promete Yay.
- Yeşilyurt Türkân, *Hâlâ Yoksun*, Karşı Yay.
- Yıldız İbrahim, *Tay*, Yeni Biçem Yay.
- Yıldız Şerafettin, *Bir Deniz Boyu Öteden*, Era Yay.
- Yüce Ali, *Havalı Meryem*, Bütün Eserleri 3, Bilgi Yay.
- Yücel Can, *Gezintiler*, Papirüs Yay

Yücel Şevket, *Sevgi Güneşi*, Kendi Yay.

Zekâ Necmi, 20 Ş., Yapı Kredi Yay.

Zeki Ali, *Rüzgâr Kasideleri*, Pygmalion Yay. (Kıbrıs)

Zeki Ali, *Daha Derinde*, Pygmalion Yay. (Kıbrıs)

Şiir Üzerine Kitaplar-Antolojiler

Muzaffer Erdost, *Üç Şair* (N. Hikmet, C. Süreya, A. Arif) Onur Yay.

Dr. Nesrin T. Karaca, *Celâl Sahir Erozan*, MEB. Yay.

Halil Korkmaz, *Şiir Hangi Sözcüklerle Yazılmalı ki?*, Yön Yay.

Anti Postmodern Bakış-Şiirin Mikroestetik Eleştirisi, Haz. Oktay Taftalı, Era Yay.

Vecihi Timuroğlu, *Şiirin Bütüncül Kızı İmge*, Kedi Şiir Kitaplığı

Öner Yağcı, *Şükran Kurdakul-Yaşamı ve Yapıtları*, Çınar Yay.

Hasan Hüseyin Yalvaç, *Bu Bir Hasan İzzettin Dinamo Kitabıdır*, Prospero Yay.

Türkân Yeşilyurt, *Osmanlı Toprak Düzeni ve Halk Şiiri*, Karşı Yay.

Türk Halk Şiiri, Asım Bezirci, Say Yayınları 1993.

Şiirin Kesik Damarları I-II, İntihar Eden Şairler Kitabı, (Antoloji) Haz. Hayati Baki (Promete Yay.)

Eski Mısırdan Şiirler, Haz. Talat Sait Halman, Yapı Kredi Yay.

1945 Sonrası Fransız Şiiri Antolojisi, Levent Yılmaz, Yapı Kredi Yay.

Unutulmuş Şiirler Antolojisi, Haz. Reşit İmrahor, Yapı Kredi Yay.

Dünya Aşk Şiirleri Antolojisi, Haz. Eray Canberk, Özgür Yay. Dağ.

Türk Edebiyatında Ölüm Şiirleri Antolojisi, Haz. Ahmet Sezgin-Cengiz Yalçın, Ünlem Yay.

Şiirlerde İstanbul, Haz. Enver Ercan, Altın Kitaplar

Şiir Atlası 93, Cevat Çapan, Mitos Yay.

Kaptanın Şiir Defteri, Haz. C. Çapan-E. Alova, Mephisto Yay.

Buluşma, Çağdaş Türk ve Sovyet Yazınından Seçilmiş Şiirler ve Öyküler, Adam Yay.

Kıbrıslı Türk Şiiri Antolojisi, Haz. Mehmet Yaşın, Yapı Kredi Yay.

Düş Gezgini, Gérard de Nerval, Erdoğan Alkan, Broy Yay.

Nâzım Hikmet Günleri (Bildiri Metinleri), Edebiyatçılar Derneği Yay.

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Fazıl Hüsnü Dağlarca (1914) 80 yaşına girdi bu yıl. Bu yaşta hâlâ şırı yazıyor olmak, hâlâ güzel şiirler yazabilmek ne güzel!

OYNAZ

Gömleğinin üstü uçmuş
Dışardadır iki omuz
Kendi daha açık sana
Biliver güzel efendi

Saksılardan masalardan
Taşarken leylak karanfil
Kendi türkü olmuş çiçek
Tutuver güzel efendi

İşte durur sarı yıldız
Büyüyen ay yitik gece
Kendi akar yudum yudum
İçiver güzel efendi

Binbir memeyi taşıyan
Bu yalnızlık ki kalmıştı
Kendi bakışıyla sende
Görüver güzel efendi

(Varlık 1043, Ağustos 1994)

İKİLİ ADAM

Ses ağzı açığın biri
Su yudum yudum biri
Gecem gözü kapalı biri
Yalnızlık en uzaktaki gövdesizliğimiz

Yalaz
En eskiden en yeniye dek
Yüzlerimizi aydınlatan biri
Esen yel
Özlem biri

32 Fazıl Hüsnü Dağlarca

Patikaların yolların aradığıdır
Sandalların, gemilerin gittiğidir
Uçakların, uçurların ulaştığıdır
Anlamak aldanan biri

Bu kim
Bunları söyleyen kim mi diyorsun
Seni görmeden önce yok olmuş biri
Seni gördükten sonra
Ölümsüz biri

Susmuyor ki sevmek
Ses
Ağzı açığın biri

(*Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994*)

Aziz Nesin

(1915)

SIVAS ACISI

Ben tanırım
Bu bulut bizim oranın bulutu
Hemşeriyiz ne de olsa
Benim için kalkmış ta Sivas'tan gelmiş
Yurdumun bulutu
Başımın üstünde yeri var

Ben bilirim
Bu rüzgâr bizim oranın rüzgârı
Hemşerimiz ne de olsa
Benim için kopup gelmiş yayladan
Yurdumun rüzgârı
Kurutsun diye akan kanlarımı

Ben anlarım
Bu acı bizim ora işi hançer acısı
Bir ülkedeniz ne de olsa

Aynı dili konuşsak da
Anlamayız birbirimizi
Hançerin nakışı
Tamdım acısından Sivas işi

Ben duyarım duyumsarım
Bizim oranın sızısı bu
Binip kara bir buluta Sivas ilinden
Sivas rüzgârında uçup gelmiş
Helallik dilemeye

İy yüreğimin onmaz acıları
İy yüreğimin dinmez sancıları
Suç ne bende ne de sende
Suç beni karanlıklara gömenlerde
Ne de olsa yurttaşımsın
Kapalı olsa da bütün vicdan kapıları yüzüne
Bilmelisin bir yerin var canevimde

(Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994)

İlhan Berk

İlhan Berk (1918) Logos'ları yazdı bu yıl. *İstanbul Kitabı*'nın dil ve bölümlleme yönünden aslına uygun yeni bir baskısını çıkardı; İlk iki bas-
kıda bulunmayan bazı eski şiirleri de ekledi buna.

LOGOS, 4

İ
Kuyucu arıyordum.
Kuyucuyu bulunca toprağı gösterdim.
"Bundan su çıkar mı?" dedim.
Toprakta gitti geldi, bazı yerlerini kazdı toprağın, eline aldı, evir-
di çevirdi.
Uzun uzun baktı.
"Çıkar da, çıkmaz da. Bilinmez." dedi.
Şairin işi de su bulucusu gibidir : Bilinmez!
Bir şiir bazen baş verir gibi olur ama çoğun hiçbir şey değildir bu.
Bilinmeze bir yolculuktur çünkü şiir.

2

Söz sanatları imge, benzetme, benzetişim (simulation), eğretilme, simge vb. terimleri Latin antikitesinin bir düşünüyü diye görür Abraham Moles. Daha çok da benzetme üstünde durur. Varolanı yeniden üretme, canlandırma diyebiliriz benzetmeye. Gerçeği bir çeşit yenileme, gizleme. "Daha az" bir gerçek.

Bu böyledir ama benzetme, eğretilme şairlerin cinde yeni bir boyut, yeni bir anlam kazanır. Giderek gerçeği de aşarak, gerçeğin kendisinden daha bir gerçek olur. Söz sanatları bir bakıma, bunu yüklenir de (zorunlu olarak).

Pessoa, daha da ileri giderek şöyle diyecektir : "Şair o kadar yetkin bir benzetişimcidir ki, gerçekte duyduğu acıyı bile yeniden canlandırabilir."

Şairler, kuşkusuz, bütün söz sanatlarını gerçeği değiştirmek, yeni biçimlere sokmak, üretmek, yeniden yapmak için kullanırlar.

3

Şiir, dilin alışılmadık bir biçimde kullanılışında baş verir.

Bu dil bulunmadıkça yoktur.

Şiir, bu dilin kullanılışıdır da diyebiliriz.

(Gösteri 163, Haziran 1994)

Salâh Bîrsel

Salâh Bîrsel (1919) son yıllarda yazdığı şiirleri *Yalelli* adlı yeni kitabında topladı. *Varduman* adlı kitabıyla bu yıl aldığı Necatigil Şiir Ödülü, aynı zamanda, Bîrsel'in ilk şiir ödülü olma özelliğini taşıyordu.

ŞAKKADANAK

Puslu ve kaçakaç
Paha yetmez zağlısına yaşamın
Bir yıldız inse kemanıma
Yaşarken öldü kaç kaç güzel

Düşün gizlenmiş çaprazları
Kıсарak ve upuzun
Vazvazlayınca ne olur
Nereye serilir postun

Burun kırmızı çene siyah
Haylamak Kaftan Kafa
Tırtıllanmış düşlerle
Ayak inmek baş çıkmak

Kaç kişi şak etti
Açıklarda kendini
Göz gez arpacık
Vuruldu kaç kaç ağaç

(Adam Sanat 98, Ocak 1994)

Başaran

(1926)

GENE DE

Yıkımcılar kimlerin adamlarısınız
Nelere iniyor balyozlarınız öyle
Badem değil İlkyaz
O kestiğiniz ağaç
Yitip giden çağla tadı
Yürek yürek sevgi devrilen çınar
Gökyüzünü de alıp gitmiş
Ürküttüğünüz serçeler kumrular

Yaşandığı yerde ilk sevinçlerin
Karda ayak izi bir hüzün
Beton duvarlar soğuk
Nerde sıcak soluğu toprağın
Geçmiyor sokaklardan
Sesi susam kokan simitçi
Köşebaşları yapsatçı
Şaşırmış oyunlarını çocuklar

Unutup yorgunluklarını
Su veriyor gene de
Pencerelerdeki küçük saksılara
Temizlikten dönen kadınlar
Çiğdemler gelincikler düşleri
Elleri dalgın
Dirençle betonu delen
Köklerde gözleri

(*Yeni Biçem 12, Nisan 1994*)

Can Yücel

Can Yücel'in (1926) son yıllarda yazdığı şiirleri içeren *Gezintiler* adlı kitabı yayımlandı.

GURBET'İ: BİR MUHABBET KUŞU

Erol'un çatı katında Stuttgart'ta
Muhabbetsiz bir muhabbet kuşu
Lâciverdi ak-yeşil tüyleriyle
Çırpınıyor tünekte tüneğe
Bir aynası var sade, kırık
Arada bir karşısına geçip
Duruyor öyle ne görüyorsa artık
Belki de sürüldüğü ormanlardan
Aşklardan meşklerden
Ağaçlardan dallardan kala kala
Bir kara benek görüyor
Mu
Yook!
Yine de uzun uzun takılıyor karşısına
Derken kıpkırmızı bir gaga atıp
Fır döndürüyor aynayı
Havada salınan kırık aynayı
Öylece bir ışık görüyor belki de
Belki de bir ses işitiyor
Ormanlardan aşklardan meşklerden...
Kafesin kapısını açtım
Zorbelâ dışarı çıktı

Çıkmasıyla bir oldu içeri girmesi...
Ah muhabbetsiz kalmış muhabbet kuşu
Tan ağarınca dek
İçim içimi yiye yiye
Gözledim seni...

(Evrensel Kültür 36, Aralık 1994)

Şükran Kurdakul

(1927)

MASALIMSI

Onlar bu denizlerin son melekleriydiler
Kaç yıl mavilere karışmımı beklediler.

Geldim... yelkenimde kudırgaların görkemi,
En belalı dalga bile tutmazdı beni.

Ne külhanbey bıçağı, ne jandarma süngüsü,
Göğsümde gizlediğim ytlz.görümlüğü

Evrenin boynunda yanıp sönene değin
Hamleti Ofelyasına götüreceğim.

Benim, sabır kapısındaki ilk çilchan
Su içer gibi geçtim şeytan sofralarından.

Duyarlığı kendinde gelişen öykü
Haram sözcük nedir bilmedi çünkü.

Onlar bu denizlerin son melekleriydiler
Kaç yıl mavilere karışmamı beklediler.

(Varlık 1047, Aralık 1994)

Ercüment Uçarı

Ercüment Uçarı (1928) *Ay Batarken Kancama*'yı yayımladı bu yıl.

ARSA

boğazköy tabletlerinde adı geçen
çeşitli kaplardan seçilip
yeşilbaş ördeklerin yüreğinin
konduğu kaba dolduruldum
eski ayakkabılar toz toprak
yırtık naylon top
kokular ile pişen
kavun karpuz buluşıklı
köpek yavruları kutu içinde
bir kenara bırakılıverilmişler
yeni doğmuşlar mı gözleri kıpırık
geçen yaz bir sıcaklık ki
apansız azı bu yıla da sarkan
boğazlarımın yırtmaçlarına ki
nerden de konup kalkıyor bu kar
arsa teldolaplara asılı sanki
eski kuyulardan çıkıp gelen ölü
yırtık zaman üstüne barsak örüyor
zarları tıkıdık mıkıdık
düm güm çıtırık
mor çeşmelerin lülelerinden
aksaraya süleymaniyeye uzanık
benim beykozuma kadar dayanan
çevrede kül dolu güller ötüyor
anadoluhisarı yazlık kasketini giyiyor
ve gri kanaryalar
paşa apoletlerine selam duran
ne çok ağlıyor çocuklar
ne de çok terliyorlar elleri
ve siz koyu karpuz kestiniz
kan rengi akıyor bingil
çingilli sesini şiire geçiriyorsunuz
yüzünüzde neşeli boya fotoğrafları
mağma küküdü kokuları

ay ışıltıları tezkere alıyor
 çok denli içli duyup
 size dokunmayı duymamın
 erişimindeki tarifsiz büyüü
 çok iri masalar izdüşümünü
 rus masa saatlerinin seri üretimi
 gergefler işleniyor horoz dumanlarına
 ibrikli ibibikleri leyla mülkdür
 kurşunkalemi kokan radyoaktivite
 düşlerinin uyanıklığı karınağrılarının
 arsa kırmızı raleler
 melis kırmızı zerzavatlarını sallıyor
 koyu oturaklı ağır bakır saray mangalları

(Adam Sanat 107, Ekim 1994)

İbrahim Yıldız

İbrahim Yıldız (1928-1994) yayıma hazırladığı son kitabı *Tay*'ın yayımlanışını göremeden öldü, bir 13 Şubat günü. 1957'den beri kendi köşesinde sabırla çalışıyordu, güzel şiirler bıraktı ardında.

AYNADAKİ YAMA

bir yokuşun dibinde
 ha kurudu
 ha kuruyacak
 budayıp duruyorum işte
 daha gür çıkacak
 yüzünü kavuruyor güneş
 ayaklarını daldırıyor suya
 insan bu
 toprak kokuyor
 ellerini uzatıyor doruklara

bir kuşların uçmasına bak
 bir bilinmezin can sıkıntısına
 kanatlarının altını öper rüzgâr
 düşebilir iki dudak arasına
 bir tomurcuk açılıyor orda

yaşamın iç çekişidir bulutlar
insandan çıktı gökyüzündeki mavi
baktılar
baktılar
baktılar

(...)
sonsuzun ayak izi aynada yama

02.01.1993

06.05.1993

(Tay'dan, 1994)

Ali Yüce

Ali Yüce (1928) 3. Akdeniz Ülkeleri Şairler toplantısında "Olmaca" adlı şiiriyle birincilik ödülünü aldı.

OLMACA

Ben çocuk olsaydım eğer
Kav çakmak satardım bulut amcalara
Pamuk şekeri alırdım yerine
Patlamış mısır alırdım bulut amcalardan.

Ben çiçek olsaydım eğer
Hiç saksı giymezdim ayağıma
Ödünç kanat alırdım güvercin teyzemden
Üstünüze barış uçardım.

Ben ırmak olsaydım eğer
Altıma saklamazdım ayaklarımı
Öyle yaklaşmadım denize
Düşmana yaklaşır gibi sürüne sürüne

Ben tüfek olsaydım eğer
Patlamazdım kimsenin üzerine
Bir tüfekliğimden utanırdım
Bir de eğri parmağından insan amcaların.

(Çağdaş Türk Dili 80, Ekim 1994)

Halil İbrahim Bahar

(1929)

ÇANDUYARI

bu saçma kırmalı çift
av tüfeği saçması değil
aşkı avlamak için
özün sözü saçmanın tı kendisi
ortasına kazık çaktın

bugün yeşillenme ayındayız
buna yumdum gözlerimi
çiçeklenmesini bekliyorum

uzak durun yolunuz düşerse
kim ister kim istemez
bir yangın çıkmasını
saçılmasını saçmanın

dalda küçük bir serçe varken
her telden uyardım
herkesi hepinizi

(Karşı 82/83, Şubat-Mart 1994)

Salt Maden

(1932)

EŞ-ŞA-Tİ-KU

*Perişanlıktan ey ehl-i cihan siz cem'edin hatır
Ki ben cem' etmişim her nerde vardır bir perişanlık*
Fuzuli

Geçen gün ayağıma takılan o gülünç şey vardı ya, o delik deşik,
üstüne basıla basıla yassılmış iğri büğrü şey, pis kaldırımdan

eğilip aldım da sana gösterdim ya hani, bir göz atınca ne dedik?
Hiçliğin özüdür olsa olsa bu, gereksizliğin simgesi, bir çırgan.

Bir çırgandı, evet, o paçavra görünüşlü şey, çiğnenmiş kuş yuvası,
güve yeniği dürüntü, topaklanmış örümcek ağı, eşelek!... Eski
düşlerin buruşuk zarları da böyledir dedim sana, oldum olası
böyle bir kılıf bırakır gömlek değiştiren acılar yürekte belki.

İşte bunu der demez buldum : Yaşamımdı benim o nesne. Yıllar boyu
kendi kendine birikmiş bir süprüntü yumağı, bir kül öbeği... İşte
kimliğe kavuşmuştu ansızın gübrelikte yetişmiş bir mantar soyu.
Nasıl da ürperiyordu, gördün, üzerinden elimi her geçirirte.

Yaşamımdı benim o nesne. Ama benim varlığımla yetinmeyerek
başka bir öz, benden daha sağlam bir kanıt arayan yaşamım kendine
göz görmedik, ayak ulaşmadık bir yerde, bana sezdirmeksizin, demek
bu çırganı örmüştü, bu küf kesesini, yıllardır uğraşa didine.

Atın önüne atsan at yemez, itin önüne atsan it yemez çördük;
ne çarşıda geçer metelik ne de süs olmağa yarar paslı teneke;
kullanımdan kalkalı bin yıl olmuş bir dilden günümüze kalan tek
sözcük :

"Eş-şa-ti-ku"! Toz desen toz değil, kıgız desen kıgız, leke desen leke.

Başka varlıklarda kuleler, anıtlar biçiminde yükselirken yaşam
şu saçmalıktan öte, şu tanıma gelmez şey oldu bugün benimkisi.
Yine de hep şuramda, ceketimin içinde taşıyorum sabah akşam :
Günün süprüntüsünde kendine bir kimlik arayan çerçöp derintisi!
(*Milliyet Sanat 34, 15 Ağustos 1994*)

Gittien Akın

(1933)

MASAL

Kanrevan bir gündüzün sonunda
Tüylü gece ılık gece bizi koru
Odalar bizi sar

Bir var ki ekran
Kocaman bir ağız kocaman
Sıfırlar dokuzlar dokuzlar sıfırlar
Derin kuyu sargın uyku koltuğunda
Sesin yalnız yankıları yitirilmiş
Bağır bağır bağırımıyorsun ama
Çevir çevir çevirebilirsin
Çünkü size de çıkabilir
Çürük dişler, üretilmiş sahte şeyler
Seç beğen al harca tüket kullan

Büyük sözlüklerin diliyle konuşan
Küçük çocuklar sanki, sözcükler
Şeytan uçurtmaları
Değmeden kimseye akıp gidiyor
Uçup gidiyor
Azarlar sitemler çağrılar hoşgörüler

Artplanda
Ayağını beyaza boyayan kurt
Ve dolara endeksli efendiler

(Sombahar 21/22, Ocak-Nisan 1994)

Cevat Çapan

Cevat Çapan (1933) son şiir kitabı *Sevda Yaratan*'da, dille birlikte geçmiş günlerden anıları ve anıları da köpürtüyor. Usuldan söylenen bir türkü ya da şarkı oluyor şiir giderek.

SEPYA

Sonra sonundan başlardı hikâyesine,
o mutlu ya da acıklı sonu açıklar,
asıl iş anlatılанда değil, anlatanda, derdi
Biz de bakakalırdık onun sesinin büyüüne
kapılıp
Kimdi, nereden gelmişti, neden öyle parlıyordu
gözleri?
O söze başlayınca, saatler durur,

yapraklar titremezdi ağaçlarda.

Bir yolculuğa çıkarırdı bizi peşine takıp;

gece gündüz, dere tepe

belli belirsiz zaman birimleri, yer adları –

karartma geceleri, üç aylar, sevdalı bulut,

köşede yanık kokulu tahmis,

karpuzlarını mumlarla aydınlatan manav,

Cibali'den Küçükmustafapaşa'ya götüren

arnavut kaldırım sokaklar,

tek kollu Gazi Eniştem, fırında,

ekmek karnelerini kareli bir kağıdı yapıştıran.

Sonra Hayalet Oğuz belirirdi

Mandrake ve Maskeli Stlvari'yle kol kola,

cebinde açık sıçık resimler.

Ve Ali Nizami Bey, İyüp Keresteciler otobüsünden

iner,

Tarzınev'inle Kuzguncuk'a geçerdi.

Mevsim yaz, aylardan Temmuz'du,

sonu mutlu mu, acıklı mı,

belli olmayan bir masal.

(Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994)

Abmet Necdet

Ahmet Necdet (1933) gazellerden, tuyuğlardan oluşun *Kün* adlı kitabını çıkardı bu yıl. *Gün Yüzleri* (1993) adlı kitabıyla Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun (TDK) şiir ödülünü kazandı.

ŞİİR VE FLÜT

şiirin bir ucunda salkımsöğüt

öbür ucunda gökyüzü ve bulut

bulutun bir ucunda rüzgârgülü

öbür ucunda gül devşiren umut

umudun bir ucunda sonrasızlık

öbür ucunda tekinsiz paslı kilit

kilidin bir ucunda sen olmayan sen
öbür ucunda bencil kalem-kâğıt

kâğıdın bir ucunda ah min-el-aşk
öbür ucunda ahmet necdet ve flüt

(Varlık 1041, Haziran 1994)

Cengiz Bektaş

Cengiz Bektaş'ın (1934) *Dışların İçİ* adlı bir kitabı yayımlandı.

ANETA'NIN GEYİĞİ

Gün doğmadan
Karşı dağdan
Koklar
dı
Bu yanı
Geyiği
Ürkek
Aneta'nın

Suluk almazdık
Ormanla ben
Suluk alsak
Kaçacak

Çekilirdik usul
Ormanla ben
Aneta'nın düşünden

(Varlık 1039, Nisan 1994)

Sutkı Salih Gör

Sıtkı Salih Gör (1934) 1950'lerden bu yana şiir yazıyor. İlk 1957'de, sonuncusu 1992'de yayımlanmış 6 şiir kitabı var.

DÜN GİBİ

Bu dünyanın dört bucağı, ki ben
o dört bucağın üçünü gezdim
testimde suyum, çıkınımda ekmeğim.
Bu dünyanın dört bucağı, köhne-yıkılır,
gibi, eğri payandasında sayısız cambaz,
tel üretir, tel dokur, tel örür durur.

BU DÜNYANIN DÖRT BUCAĞI-KÖHNE

ACI-tatlı düşlerimin içkievi.
Buluta kılıç saplayanın karanlığı,
tapınakları boydan boya aşanların,
kardeş kıyımına göz yumanların,
nesine bu dünya, bu yalan, nesine,

Korkunç yiğitliğini hamur yoğuran,
bu dünya, yiğitlik denen korkuyu,
yıklar, serer önümüze kahramanlarıyla,
bu dünyanın dört bucağı, esirgemez,
çobana gündüzü-geceyi, dar eyler,
savaş kışkırtıcılığıdır, azıp duran.

Bu dünyanın dört bucağı yanardağ,
göllere tünemiş papağanlarla,
gökyüzünü boyayan tanrıçalar bir.
Yüreğim yaralı, yüreğimde sızı,
anamın suladığı çiçekler soldu,
nerde kılıcın gül izi, hani otağ.

Bu dünyanın dört bucağı, bu dün
göğsüme ılık ılık dolan sel-hüzün.

Dün gibi, daha dün gibi, dün gibi.

(*Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994*)

Erdoğan Alkan

(1935)

YURT

Evlere ateş düştü dağlar duman içinde
Nice acılar gördük biz bu zaman içinde

Yağmaladılar mülkümü yetim koydular halkı
Bozuk düzenin çarkı dönüyor kan içinde

Dağ taş cesetle dolu kopmuş bacağı kolu
Başında kuşlar döner kurt kaynar ten içinde

Ekini ot bürümüş meyve dalda çürümüş
Azrail pusu kurmuş bağda bostan içinde

Bülbül kesmiş sesini arar yavuklusunu
Yitirmiş kokusunu gül gülistan içinde

Sivas iline vardım Sultan Abdalı sordum
Yanmış bedenler gördüm alev duman içinde

Kırılırken fidanlar solarken körpe canlar
İnsan eti yiyenler gezer meydan içinde

Hak divanına çıktım bir ateş de ben yaktım
Duruşmamız kapalı ellerim kan içinde.

(Varlık 1036, Ocak 1994)

Abmet Oktay

(1935)

ENVANTER

Çok az şey saklamışım yaşamımda;
ne bir fotoğraf var ilk aşklardan

ne bir mektup,
dostlardan beş on tane;
şunları yazmış Stockholm'den
Demir Özlü 1983'te :
"rahmetli Çiğiltepe'nin oğlunu gördüm
geçenlerde Helsinki'de,
sürüyorum geçmişin izlerini"
Hangi izlerin peşinden gittim ben
içimde bir mahşer beklentisi?

Çok az şey biriktirmişim yaşamımla;
hiçbir andaç yok babımdan,
verdiği mineli çakmağı
unutmuştum bir Amerikan Bar'da;
ah umursamaz gençlik!
Sımsıkı tutsaydım şimdi
avcum ısınır mıydı acaba?

Yığınla not var ama masamın gözlerinde
şöyle 'Üç Kör' başlıklı : – Homeros,
Milton, Borges –. İçgörü üzerine bir şiir
yazacaktım belki de. İşte bir başkası :
'Yolculuk' : – *Odyseia, Moby Dick,*
Karanlığın Yüreği –
Belli : Çıkış ve Varış ya da
Başlangıç ve Son takılmış kafama.
Demek ki yetişemiyor insan
ne yapsa kendi tasarısına.

Kitaplardaki kenar notlarında kalacak
benim ardımda bıraktığım iz,
anonim bir kimlik olacağım;
bir sahaf dükkânında yıllar sonra
satılmış kitaplarımı karıştıran okur
bilemeyecek
satırların altını benim çizdiğimi,
geçmişe ve geleceğe karışa karışa.

İthaf sayfalarını da yırtmalıyım yavaş yavaş;
yığınla düş kırıklığı, yanılsız;

yüzünü görmediklerim var,
yazdıklarını sevmediklerim.
Küskün ölenler oldu bana,
kimlere küskün öleceğim
ben acaba?

(Yeni Biçem 12, Nisan 1994)

Alt Püsküllüoğlu

(1935)

BEHÇET'E AĞIT

Herkes bir şey söylüyor
Kimi aşk diyor kimi ilkyaz
Böyle yapar insanı,
Ama hiçbiri bilmiyor biraz.

Dön kendi kendine
Dön kendi kendine, başını!

Kaç Samanyolu fışkırır dışlarından
Kim bilir kaç çağ çiçeklenir
Kaç deniz ölür kaç ozan yanar
Bükülür boynun senin, ey şiir!

Kal kendi kendine
Kal kendi kendine, düşün!

Çavdarların biçildiği tarlalardan
Gece, Ay daha güzeldi
Ve gölgeleri ağaçların
Daha bir uzar giderdi

Ak kendi kendine
Ak kendi kendine, yaşım!

10.7.1993-9.8.1993

(Promete 19/20, Mart/Nisan 1994)

Bedrettin Aykın

Bedrettin Aykın (1936) *Sevda Sureleri* adlı yeni bir kitap yayımladı bu yıl.

ÖZGÜRLÜĞÜM MERHABA

Gereğinden çok birlikte yürüdük sizlerle
Atamadığım saframdınız ölümcül kederim
Yorgunluğuma neden yükünüz yüreğimdeki
Yüzümde konaklayım bulut sizin göklerinizden

Söndürmüştünüz ateşini içimdeki külhanın
Köz küllenmişti anlamsızdı tükenmişti söz
Nerede unutmuştuk güzelim dilini sevginin
Her gün biraz daha azaltarak birbirimizi
Yürüyorduk safran sarısı bir beraberliği

Çıkardım üzerimden sonunda o eskil yalnızlığı
Ey bedeli pahalıya ödenmiş özgürlüğüm merhaba

(Varlık 1036, Ocak 1994)

Ruşen Hakkı

(1936)

SEVDİĞİM ŞEYLER

Sıradan sözcüklerle
sıradan şiirler yazmak istiyorum,
sıradan şeyleri seviyorum her nedense :
maydanozu, dereotunu, naneyi,
ipe dizilip de güneşte kurutulan
aşkabağını, patlıcanı, biberi,
arnavutun ciğerini
boşnağın böreğini,
sıcaklığını folluktaki yumurtanın
ve geyik muhabbetiyle rakı içmeyi
kırağıyı, karı, ahmakıslatanı,

ipini her koparıþta
gözlerimi cavlatan uçurtmayı,
taþtan taþa sekmeyi dere geçerken;
bolkepçe aþevlerini
meyhanelerin salaşını
itlerin dalaşını
ve kafam bozulduğunda
bir yerlere çişimle imza atmayı
ve de avanaklığa vurup
Taksim'de Taksim'i sormayı...

Bir de çok merak etmişindir :
genel yazmanlıktan çekerler mi acaba
mürekkebi tükenmiş mürekkepbahğını

(*İnsan 1, Ağustos 1994*)

Özdemir İnce

Özdemir İnce (19.36) "Dergilerde şiir yayımlamama" kararında ısrarlı. Bunun yerine kendi içlerinde bir bütünlük oluşturacak şiir toplamalarını kitaplar halinde yayımlayacak. Bu yıl çıkan *Yazın Sesi* adlı kitabından güzel bir şiiri alıyorum buraya.

YAZIN SESİ

15.

Bir masa olsam diyordum,
geceleri dışarda bırakılan
bir eski, yaşlı masa,

deniz kıyısında, bir yazlıkta,
bir kahve masası olsam
dört ayaklı, çam ağacından.

Sabahları çiğ ve nem olur,
üzerimde kuşlar için
ekmek kırıntıları, birkaç susam

ve dört beş sarı yaprak,
düşmüş, bana gölge olan
dut ağacından.

Alnımda (sırtımda) anımsarım
pembe ayaklarını bir gün
taytaya kalkan bir çocuğun

ve buluşan iki insan elini,
birkaç yaz önce
birbirine dokunan iki enç dizi.

'Türkbükü, 23.6.1992'

(*Yazın Sesi'nden, 1994*)

Hilmi Yavuz

(1936)

ÇÖLDE YALNIZ

çöl saydamdır, güz de...

herşey o kadar üstüste
ki yalnızlık kime bindi bilmiyoruz!
kimine kat kat kumaş ve biniş.
çöl bir imâ idi, güz bir serzeniş;
ve önümüzde
geçen aşklar, duran aşklar!
onlar da üstüste top top ve belki
bir aşkı mı taşıyordur öteki?
öyle ki, var Zaman, her sözümüzde...

bak a yalnızlık, kim bu teni
sana ısmarladı?
bu harap kumaşla böyle nereye?
âh, kağsamış bu teni sen
hangi divâneye
giydirdin de yüzünü açtı aynalar?

ve yüzümüzde
hangi aynanın izi kaldı; – ve niye?

âh, sır bitti, sır bitti, eriyе eriyе!

(Gösteri 169, Aralık 1994)

Nihat Ziyalan

Nihat Ziyalan (1936) yeni bir şiir kitabımın hazırlığı içinde.

CİHAT BURAK

"kanaryam güzel kuşum
ben sana vurulmuşum"

kokuculardan alınma bir kitap kadar esans
ejderhalar kükrer çevirdikçe sayfaları

kabaralı gençliğim ses verir
makaraya durur kanaryam

emdikçe kopye kalemi
derisi ürperir resimdeki timsah
morarır

içtim canına yandığımı
katık ettim
dünden kalma merhabayı

dizlerim yarıla yarıla
koluma girmiş gölgemle
geç kaldım bağışla meyhane
kedime miyav diyordum

(Adam Sanat 104, Temmuz: 1994)

Metin Demirtaş

(1938)

CAN YÜCEL'E GÜZELLEME

Şiirimizin Donkişot'u
Şiir yazanı
Hoca Nasrettin'in
Şarap içeni!

Elinde şiir mızrağı
Bir sağa
bir sağa
yine sağa!
Dalıyor bir hışım gibi
Haramilerin haramına...

Sözcükleri dikenli
Okları zehirli!
Karışımı :
Biraz Nâzım kırmızısı ile
Orhan Veli mavisi...

Şiir atının üstünde
Dövüşüyor
döne
döne
Ödüm kopuyor
başına bir iş gelecek diye.
Ama kalkmaz
düşmez
Yedi canlı
bir Can'dır o!
Düşse de
bindim
- İndim Mirim! der
Tez doğrulur.

Bazen de sırtında torbası
Şangur şungur şişeleriyle
Yara bere içinde
Çıkar gelir bir yerlerden
Ana avrat
zilizurna
dümdüz!
Gayri seyreyle cümbüşü...
Bir şenlik
bir gümbürtü
bir kıyamet!
Yahu n'oluyor!

Can Yücel şiirleriyle
Seferden dönüyor...

(İnsan 5, Aralık 1994)

Abmet Uysal

Ahmet Uysal (1938) çok yönlü bir yazar, şair. Şiirinde acelesiz, titiz. *Sularla* ilk şiir kitabı yayımlıyorsa; bu yıl çıktı.

YARIM KALDI SON SERÜVEN

– Metin'siz bir acıyla –

Sen öyle düş içindeyken
Silindi suda sureti
Yarım kaldı son serüven
Döndü durdu rus ruleti

Söz eskidi su bulandı
Nasıl bulmalı yeniden
Ki birbirine karıştı
Bilenle bilinmeyen

Sendin o yaz parıltısı
Yörüngesiz bir gezegen

Yalnız, umarsız, bulutsu
Karanlık sularda yüzen

Bitti mi o mahur faslı
Ay ışığında söylenen
Ateşin suyla dansıydı
Yarım kaldı son serüven

(*Abece 90, Şubat 1994*)

Turgay Gönenç

Turgay Gönenç (1939) Toplu şiirlerini *Gece ve Genç Kız* (1994) bölümünü de ekleyerek *Kuşların Göçerken Çizdikleri* adıyla kitaplaştırdı bu yıl.

KIRAÇ VE SARARAN BEYAZLIKTA

Yüzümde azalan ne
Azalan değil eskiyen belki de
Bir soru işareti mi yoksa
Biten bir günün alacasının yansıması mı alnında
Kanayan bir sevda sureti mi
Sabahın ikonunun solan yaldızında
Eskiyen yitmiyor sanırım acı onda

Yüzüm ki her zaman bir kentin haritasıdır
Belki de ondan yalnızlığın boşluğa dönüşmesi
Şimdi labirentler arasında
Arada bir sevinç sarsan bir sevda tutkusu
İlk yaz kırlarının sedefi yansısa da
Yine hep o donuk ve taşlaşmış gidip gelişler
Sevdaları da ölümleri de uğurlayışımızda
Bakıyorum bir o anda dostlarla aramızda ortak bir payda.

Kendi suratım gibi hiç bakmadım sana
Bir insanın tarihini yazar gibi çıktım yola
Bir coşkunun dönüştüğü hüznün kaçınılmazlığını
Yıkımlar ne anlatır ki kentin akıntılarına
Bulmak için yanıtını kopmalar boyunca

Adsız ve harfleri düşmüş bir kitabı taradım
Buldum o kıraç ve sararan beyazlıkta
Yazılmamış olan acıları
Sanırım yeni papirüsleriyiz biz
Çürüyen yazacakları çürütenlerin
Ama bir utkuyu anlatır gibi coşkuyla
Oysa görmeden yeşereni küçüğüm
Yol alan yeni yüzlerdeki acının kuytularında

(Kuşların Göçerken Çizdikleri'nden)

İhsan Üren

(1939)

GOLGOTA

(), İbranice Golta denilen Kafa Kemiği adındaki
yere kendi haçını taşıyarak çıktı. (Yuhanna, 19)

Yüksek tansiyon damarındaki çıldırı; kor dikenli telden tacım başı-
ma geçirdi. Kafatasım basıncın cenderesinde sıkılıyor cendere. Yılı-
şık çomar, silmek için yalıyor belleğimi alev diliyle.

Beynimin fiziği-kimyası tutabilecek mi geçmişimi bir arada? Tüket
İhsan; celladının baltasından kaptığın anların parlıtısını... Beynim
benim; bilincim, belleğim, anlağım. Tarihim; geçmişim, geleceğim,
acılarım, sevinçlerim, umutlarım ne varsa hepsi benden.

Serebral dolaşım bozukluğum; damar basıncım, damar tıkanıklı-
ğım... Çizgileri bozulmuş, silinmiş taş bir plak; susan engin çalkantı-
sız deniz mi olacak beynim?

"Eli Eli, lama sabaktani. "Tanrım, niye bıraktın beni?", "Tanrını,
niçin terkettin beni?" Kavgasını mı yapacağız aradaki ayrımın. Çıp-
lağız önünde, esrikiz içkilerinle... Tanrım, bilinçsiz bırakma beni.
Karşılığında tüm insanlığın acılarını yüklenirim haçım gibi...

Bağıslansın bana bilincim, belleğim. Fırlamasın yuvalarından gözle-
rim, hallaç gibi atıp saçma oraya buraya cinnetimi yatıştır; kutsal bi-
lincimi, ben bilinçsiz neyim?

Yürüyorum, Golgota'da sendeleyerek acılarımı... Koyu yalnızlığımla, yürüyorum yükümü bilerek... Ben Atlas, ben Sizifos, ben İsa, ben Derviş Yunus'um...

Yüklendim evreni, yüklendim yazgımın kayalarını, yüklendim insanlığın acılarını, yüklendim gönül gurbetini, ayrılığı, yükümü taşıyorum sonsuza.

Yüklendim kordan da olsa haçım...

Bursa, 22 Mart 1994

Çorlu, 2 Nisan 1994

(*Yeni Biçem 14, Haziran 1994*)

Aydın Hatipoğlu

(1940)

SUSKU

Sis susuyor

Dallarına şeytanuçurtması takılmış ağaç

Örtüyor sisin sessizliğini

Hüzünlerle ıslanan uzun bir es

Sürüklenen bir kuş ölüsü kaldırımda

Kadın susuyor

Sabah

Gün suskuya bulanıyor

Tek başına karşılıyor kurumuş bir hayatı

Ah o çocuk ağlaması dolduruyor sokağı

İhanet / bir de sevda / susmuyor

İyi ki susmuyor iyi ki

İyi ki tırmalıyor kanatıyor parçalıyor

Karanlık susuyor

Ölüme ulanan kızıl sarmaşıklar

Dallarına şeytanuçurtması takılmış ağaç

Bir de ağlayan çocuk

Durgun sulara sarkıtıyor sevdanı

Kör kuyulara
Susku yürüyor kente

(Karşı 82/83, Şubat/Mart 1994)

Mehmet Kıyat

Mehmet Kıyat (1940) son yıllarda yeniden şiire ısınmaya çalışıyor. Geçmiş yıllarda yayımlanmış 8 şiir kitabı var Kıyat'ın.

ÇIKMAZ SOKAK

Kösnüsü sabahı tutan ırmak
Gibi kırmızı doyumsuzluk
Toprak ve dinlenik uykusu gecenin
Çılgınlık yangınlar su
Toz kondurmadan virgölüne
Noktayı koyan
Sabahına güneş bulmak için
Kök salan toprağın oynak kalçasına
Nar ve erinci günün
Soyağacı
Açılmayan kapıların anahtarı
Bilmediğim koyaklarda bekleyen
Çiçeği burnunda bir güzellik
Gibi geçit vermeyen
Çözumsuzlüğün komşu kapısı
Ve acılar
İçime sığmayan direnç
Sevincimin kankırmızı şafağı
Bir gelgit
Bir arapsaçı oyun
Akşamın eşiğinde bekleyen kent
Gemisine bağlandığım deniz
Ve saydamlığın kuyruklu yıldızı
Bize doğru dönerken
Ölümüne tutuyor yolları
Yasakların çıkmaz sokağı

60) *Mehmet Kıyat*

Kösnüsü sabahı tutan ırmak
Gibi kırmızı doyumsuzluk

(*Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994*)

Yüksel Pazarkaya

(1940)

DÜŞLEM

Kızılmeydan'dan geçiyor el ele üç kişi
Gülüyor üçü de el ele insan işi
Çocuk memnun
babası yanında
Kadın memnun
kocasını yanında
Adam memnun hiç sorma

Kahretmişti hasretlik kahretti
Ahdetmişti adam ahdetti
Yürüyüp geçmek için bir gün
Kızılmeydan'dan el ele üç kişi

Oysa ne adam var artık hayatta
Ne Kızılmeydan kaldı ortada
Ne o kadın var ne o çocuk
Hepsi bir düşünem yalnızca

Hepsi hepsi düşleyen bir yüreğin işi
Çocuğu kadını ve adamı ve üçünü el ele
Kızılmeydan'da düşleyen bir yürek
Hepsini yüreğinde yaşatan bir ozan

Tarihi, anı ve gelen günü
Düşlüyor ozan yüreğinde
Kızılmeydan'dan geçiyor el ele üç kişi
Kızılmeydan'da gülüyor el ele üç kişi

Ozan memnun
yüreği Kızılmeydan
Çocuk memnun
babası yanında
Kadın memnun
kocas yanında
Adam memnun
teper ha yüreği teper

Kızılmeydan'da üç kişi el ele güler.

(Milliyet Sanat 342, 15 Ağustos 1994)

Yeşim Salman

(1940)

UMARSIZ

Uzaklarda süzölüp yalnız cambaz ezgisi
kül üfledikçe içime
bir umarsız çalgıcı dün
kendi boyunda sezgisi
dün günahı boynunda
yalnız
ava gidenin geç kalmış kalk borusu
cenin bakışlı yalnız
yol yolcusu
yumuşacık tırıs giden kedi adımları
kim bilir kime adak edilmiş hokka kalem
umarsız olmaz mı yazmayan kalem
uyum içinde bütün öteki çalgılarla dün
ki yine bir umarsız çalgıcı dün
incitmek için içimi
ne yapsa yangında kül
ne yapsa bu yangında
umarsız yalnız

(Adam Sanat 107, Ekim 1994)

M. Mazhar Alphan

M. Mazhar Alphan (1941) da adını geç duyuranlardan. İlk kitabını 1991'de çıkarmış : *Evim Önü Yeşil Pınar*. Bu yıl yayımlanan ikinci kitabı *Dağılsın Bulutlar*'da güzel, pırıltılı şiirler buldum.

AÇAR ÇİÇEKLERİM

ense köküne çöreklenen ağrıdır karanlık
damarlarımda mahzun çiçekler
nabız atışlarıma kök salar

parmak uçlarımla güterim geceye
sabah kırar taşlı düşler
yakasını kaldırır gökkubbe

yıldızlar çılgınlığın
mehtap, kırık aynasıdır yılların
geceler sabaha koşumludur

balkıyan ufka sürerim atımı
polenlere değdirir yüzünü güneş
açar çiçeklerim

(Bir Yeni Biçem 20, Aralık 1994)

Egemen Berköz

(1941)

YALNIZLIK TANIMLARI

Bembeyaz bir kâğıdın güzelliği.

İlk sözcük.

Sevdim seni.

Sevdim seni geceyi tanıdım.

Yağmuru tanıdım.

Konyağı.

Küçük saydam ısıltılı dingin salman iki yudum konyak.
Seni içtim.

Seni içtim ve...

Üzerinde ot bitmez toprak gibi
duyumsadım bir an kendimi
ve uzadı an
içerde sen kımıldadın
yukarda biri çivi çakmaya başladı
çoraplarımı çıkardım.

Yalnız ve ağzı kalabalık
namuslu ve iki yüzlü
dürüst ve alçak bir başçoban
nasıl olur da yatar
dişlerini fırçalamadan?

yoksa bir şair mi o aslında – saklanan?

Seni içtim ve geceyi bitirdim.

YENİ GECEYE!

(Sombahar 26, Kasım-Aralık 1994)

Hüseyn Atabaş

Hüseyn Atabaş (1942) '70'lerin ortalarından beri yazıyor. Geçen yıl yayımlanan *İlk yaz Töreni* adlı kitabıyla Cevdet Kudret Şiir Ödülü'nü paylaştı. Şairin daha önce yayımlanmış iki kitabı daha var.

KIRLANGIÇYAZI

Şarkılar ormanı yüreğime durmadan
binlerce kemandan kuşlar konup kalkar da
hiçbir şarkı sözünü ezbere bilmem nedense.
Şair olmasam uçuğu da binemezdim
devinim ve hız çağı olan bu yüzyılda,
üstümden geçerken bütün

bütün bir kırlangıçyazı.

Otomobil kullanmadan gideceğim dünyadan,
kesin bir takıntı bu. Tek avuntum
hızın anlamının da kalmayacağıdır
gelecek bilmem hangi zamandan önce!..

Bu yüzyılın şairi olmakla övünen ben,
iki dünya savaşı ve faşizmi gören adam
işe yaramadım barışın sözünü etmekten öte.
Bozuk para gibi harcadım tüm zamanları,
bu ağıma gidiyor bir de

çağından sorumlu biri olarak!..

Sevdiğim çiçeklerden söz ettim insanlara
onlar da yaşamı sevsin diye.

Şarkılar ormanı yüreğime durmadan
kuşlar konuyor hâlâ

ve ben şarkı sözü bilmiyorum ezbere!..

(Bir Yeni Biçem 20, Aralık 1994)

Ataol Behramoğlu

(1942)

AŞK İKİ KİŞİLİKTİR

Değişir yönü rüzgârın
Solar ansızın yapraklar;
Şaşırır yolunu denizde gemi
Boşuna bir liman arar;
Gülüştü bir yabancının
Çalmıştır senden sevdiğini;
İçinde biriken zehir
Sadece kendini öldürecektir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk, iki kişiliktir.

Bir anı bile kalmamıştır
Geceler boyu sevişmelerden;
Binlerce yıl uzaklardadı
Binlerce kez dokunduğun ten;
Yazabileceğin şiirler
Çoktan yazılıp bitmiştir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk, iki kişiliktir.

Avutamaz olur artık
Seni, bildiğin şarkılar;
Boşanır keder zincirlerinden
Sular tersin tersin akar;
Bir hançer gibi çeksen de sevgini
Onu ancak öldürmeye yarar;
Uçarı kuşu sevdanın
Alıp başını gitmiştir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk, iki kişiliktir.

Yitik bir ezgisin sadece,
Tüketilmiş ve düşmüş gözden;
Düşlerinde bir çocuk hıçkırır

Gece camlara sürtünürken;
Çünkü hiçbir kelebek
Tek başına yaşamaz sevdasını,
Severken hiçbir böcek
Hiçbir kuş yalnız değildir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk, iki kişiliktir.

(*Milliyet Sanat* 342, 15 Ağustos 1994)

Hasan Şişli

(1942)

YANAR DÖNÜŞ
II

KABUKLU BALIK

yanık çakıl taşı
gezgin güneş altında
yere bakıyor bir yüzü
yuvarlacık damarlı
bir gözünde gökyüzü

tut elinde sıcak çöreği
üfleye üfleye
avucunda çevirdikçe
çift dünyalısın birden
yüreğin yıldız pencereleri

düş gerçek olmuş
döne döne
gerçek düş

destanları düşün masalları
böyle sık sık kime
gökten üç elma düşmüş

eski sulara yüzer gibi
yanıyor taşın içinde
– avuçta tutulmaktan –
kabuklu bir balık kristali

23.7.93

(İnsan 4, Kasım 1994)

Refik Durbaş

Refik Durbaş'ın (1943) Toplu Şiirleri bu yıl iki kitap halinde yayımlandı : *Kimse Hatırlamıyor* ve *Nereye Uçar Gökyüzü*.

İKİ SEVDA ARASINIDA KARASEVDA

1.
Bir sevda ile karasevda arasında
gece ile gündüz, gurbet ile sılasında
İstanbul'um, hasretim benim

Bir ayrılık, bir kavuşma anında
yelkovan kuşlarının kanadında
İstanbul'um, gurbetim benim
Uyudum uyandığım akşamında
hem dün hem bugün sabahında
İstanbul'um, adresim benim

2.
Sordun mu rüzgâra
Kimden almış adını?

Yağmur, hangi yağmurdan?
Bulut, hangi buluttan?

Sordun mu İstanbul'a
Nereye saklamış sabahı?

Kimden çalmış akşamı?

3.

Gün, kavşağında günlerin
gece, seherinde özlemin
yol ne bilsin yolcuyu

"Yanar ha yanar" günlerim

(*Adam Sanat 104, Temmuz 1994*)

Güven Turan

(1943)

GÖRÜNEN KENTLER'DEN

Eskişehir

Telaş içinde
binilen
ağır ağır inilen
karantina sarısı bir
gar

Tozlu bir
hemzemin geçit
Cer atölyesi
raylardan bir
rüzgârgülü

Böyle yaşadın bu kenti
yıllar yılı

İçinde ilk kaldığın gece
ve günleri
ağır bir ameliyatın
izleri gibi taşıdın

Bir sabah
çok erken bir saatte
bir nisan sabahı
Kampüs'ün Japon Bahçesi'nde

başını göğ'e kaldırdın
bir kartalın döne döne yükseldiğini
gördün
pençeleri arasına almış güneşi

Affettin.

(Defter 22, Sonbahar 1994)

Özkan Mert

(1944)

BEN SAVAŞÇI DEĞİL, GÜL YETİŞTİRİCİSİYİM

1.
İşte! Gene Bahar
saçlarım dolu rüzgârlarla
Merhaba! diyorum
bir sürgün olarak yaşadığını Yeryüzüne
Merhaba! Böceklerin, yanardağların, rüzgârların
ve okyanusların evi
Bizim sevgili küçük bahçemiz
Benim doğduğum planet
Takvimlere bakıyorum: Mart'ı gösteriyor
Ben'se Nisan'a çarpıyorum
Öpüştüğüm güzelin
adını soruyorsanız : Mayıs
Geceleyin yıldızlarla flört eden
gül'leri ben yetiştirdim
Çünkü ben savaşçı değil, gül yetiştiricisiyim

2.
Buz tutmuş Kuzey denizinin
üzerinde geziniyorum
Buzları çelik burgularla delip
uyuyan balıkları avlıyor İsveçliler
Bulutların arasından elini uzatıp
saçımızı çekiyor Mart güneşi
Kafamda dünyaya dair 'Karanlık düşünceler'

korkuyorum insanın 'Vahşet'inden
silahlardan, savaşlardan ve dinlerden...
Bir gün tüm umudumu
yitirirsem 'İnsan'lardan
bu şiire gömün beni
Çünkü ben savaşçı değil, gül yetiştiricisiyim

3.

Çay ve elma kokan
başka bir planet tanıyor musunuz?
Yanardağların ve Gökkuşağının
sahibi siz misiniz? İlayır!
Konuksunuz bu dünyada
cebinizde dörtlük biletiniz
Tanrı öpecek hepinizi bir gün
uçurumda...
Bulutlarda bir kent var : O'rayı
taşınacaksınız.
Ben'se küçücük bir hücresiyim Doğu'nın
karıncaların, kelebeklerin, ağaçların
yıldızların ve su'yun kardeşi...

4.

G, gırtlığıdır bir kentin
e, daha dişidir a'dan
C, Cemal Süreya değilse, kimdir?

İ, nedir peki?

- İlhan Berk'tir

Şiirden arabasıyla
dolaşmaktadır Bodrumda
cebinde 'Sözcük tarlaları'
K'yı hepiniz tanıyorsunuz : Kerim
Oğlumdur
Dünyanın en yakışıklı adamı
13 yaşında
Tenisi bıraktı
kitap eleştirileri yapıyor
Dünyanın en mor dağları
Salihli'dedir

Ve çiçeklenmiştir şimdi
öbek
öbek
İzmir fuarında
deniz erleri geziniyor
başlarındaki şapka değil
zambak
Ortaokullu kızlar
erkek arkadaşlarını çekiştiriyorlar
kazaklarından...
İşte! Ansızın ilk öpücük
hiç unutulmayacak olan...
Utangaç
ve
kaçak

5.
Sırtı vadilere gömülü
bir güvercinle buluşuyorum gizlice : Evimiz
kurumuş bir nehir yatağı
Pembe bir akşam oluyor biz öpüştükçe...
Ah! Günbatımı
bir komlodur zaten
Aşk'sa kaydolmaktır hayat'a
Biliyor musun sen de ne yap? Git!
Bir dağ silsilesi ile arkadaş ol!
Kuşlarla birlikte yargılan!
Çünkü bir kuş
çekmez sesini kenara
çarpmamak için Bahar'la

6.
İşte! Gene Bahar
saçlarım dolu rüzgârlarla
Merhaba! diyorum
bir sürgün olarak yaşadığım Yeryüzü'ne
Geceleyin yıldızlarla flört eden
gül'leri ben yetiştirdim
Çünkü ben savaşçı değil, gül yetiştiricisiyim

(Gösteri 16.2, Mayıs 1994)

Hidayet Karakuş

Hidayet Karakuş'un (1946) geçen yıl Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'nü alan dosyası bu yıl kitaplaştı : *Sesini Bana Bırak*

BUĞU

balkonumuz
gülümüzü kuruttuğumuz bahçe
çıkırığın aralıksız
sessizlik üreten sesi
senin yaptığın işleri
karanfile dönüştürür saksılarda

oğlumuz
uyanmıştır coşkulu düşlerinden
uyurken aklına kaçan
roman kahramanlarıyla tartışır
insanoğlunun bitmez tükenmez
serüvenlerini
elinde mercekleri kitabın
kendi satırlarında gezinir

çayımız
senin düşlerini demlediğin sabah
ince belli sevinçlere dökülen
bardağa buğusu sığmayan kadın
sigaran şakıyor gün ışığına karşı
söylemekten çekindiğin sevgimizi
şarkılar mırıldanıyor ocaktaki ateş
derinlere kayan yeraltı sularına
benzeyen aşklar için

ne olur
öyle kalsın
sen dik dur asi bak geleceğe
ozanlar ateşlere düşmesin
gelinlik kızlar tütmesin göklere

(Varlık 1045, Ekim 1994)

Ahmet Özer

(1946)

KUŞLAR

üç kuştı gözümün aynasına yansıyan
biri gök boşluğunda ikisi karlar üstünde
bir erik dalını kuşatan beyazlık
yalnızlık şarkısını dinliyordu ovayla

üç kuştı soğukların kırlarına salınan
ikisi kırmızıydı biri benekli
yapraksız bir ağaçla söyleşiyordu sanki
anlatıyordu biri kışın söylencesini

düşleri hançerlenen kuşkusuz bir göçmendi
yolculuğun koynunda kimsesizdi bildiğim
ikisi bekliyordu baharın seslerini
sığınıp toprağına yaşadığı bahçenin

çoğalıp savruluyor bir ölüştün ezgisi
kuşlar ki sevincimiz karlarla tazelenen
bir sabahla uyanan doğanın alnacında
çocukluğa elveren kurulu bir sahncak

(Kıyı 97, Nisan 1994)

Ahmet Telli

Ahmet Telli (1946) de '70'lerin yitmeyen şairlerinden biri. Son yıllarda güzel şiirler yazıyor. *Çocuksun Sen*'de bu şiirleri topladı.

ASMIN

Çetin Öner'e

Kimdi cesaretimi kıran, üstelik
Yeni serüvenlere hazırlarken kendimi
Sesimi cılız, rüzgârımı yelkensisiz

Bulan kimdi, ki şimdi geniş zaman
Kipiyle düşürüyor gölgesini anılarıma

Ama kimdi adını bir kadına ödünç verip
Doruklara çekilen büyülu doruklara
Biz Asmin dedik ona, sevgilim, kadınıma,
Anamdi belki, ama o çoktandır
Üç bin metrenin altına inmiyor artık

İçimde bir fil sezgisi, kopup gitmeliyim
Dağlara yazmalıyım aşkı ve ayrılıkları
Asminli düşler kurmalıyım ya da birisi
Karşılık bulmalı canımı yakan sorulara
Kim demiyorum kim olursa olsun

Boynu kırılan bir oyuncaksam hırçın
Bir çocuğun elinde, ki celladını
Gözlerimi de oynamıştı fırlatıp atarken
Yine de özlüyorum onu, niyetçi
Tavşanlara dönerken beklediklerin

Aynı soruyu sormaktan, minör
Ağrılardan yoruldum, gitmeliyim buralardan
İçimde buharlaşan cıvayı soluyorum artık
Yoruldum yoruldum yoruldum
Gereklilik kipinde yaşamaktan

(*Adam Sanat* 99, Şubat 1994)

Hüseyin Yurttaş

Hüseyin Yurttaş (1946) geçen yıl yayımlanan *Kirli Tarih* adlı kitabıyla Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'nü paylaştı.

ANFORA

biliyorum

sokulgan bir ışık geçecek o kızın gözlerinden
bu gemi o limana varsa
denizcilerin şarkılarının tam ortasında

küçük, telâşlı adımlarla
evlerden taş kaldırımlara inecek serçe nyıkları
sevinç rüzgârlarıyla uçuşacak etekleri

o kıtsal zeytinlerin yağı ve bulanık şarap
incir ve üzüm
öte yakasında bu maviliğin
bu testiyi, bu testileri
bu gemiyi, bu gemileri
hep doldurdu
hep dolduracak

en sağır zamanda
birden kabarcınca sular
ağır ağır salman gemi
karanlık amburında, otlar arasında
biris sır gibi sakladığı anforalarla
inecek dibe doğru
bulanacak su
ve sevgilisinin düşüyle başlayacak
o yağız delikanlının son uykusu

– git
o limana var ey gemi
batarsan eğer
unutma
bir anfora diye
o kızı da al koynuna
e mi! –

(*Çağdaş Türk Dili 73, Mart 1994*)

Abmet Ada

(1947)

TAŞ PLAK GAZELİ

Kış odasında elma kokusu, Roza ve ben ne kadar iyi
Bugün taş plaktan dinledim Roza Eskenazi'yi

Sesine Hafız Burhan'ın kuşları konmuş belli ki
Atina 1934. Kuşlar, bir onlar kalmış anlayan garipliğini

Solgun bir resimde Eksenazi, yanında tanburi
Yüzünde deli divane hicran, gökyüzü gergefi

Bir yalnızlıktan kurtulmuş elinde açelya çiçeği
Değil yok tef bu, uçarken üşümüş yüreği

Ah Roza Eskenazi, bugün tış plaktan dinledim sesini
Yıllar çabuk geçiyor. Kimseler anılmıyor gülün kederini

*"Roza Eskenazi (1899-1980), İstanbul doğumlu, Yahudi bir ailenin çocuğu. Küçük yaşta gitmiş Yunanistan'a. İlk gençlik yıllarında çeşitli işlerde çalışmış. Kabarelerde dansçılık, tiyatrolarda oyunculuk... Sesi çok güzel. Kasap havalarından tutun da, ritm ve melodiyi Mücevvi kökenli olan pek çok müziği ustalıkla seslendirmiş önemli bir vokalist. Yüzlerce plığı var, Rebetika klasiği olan. 85 yaşında ölmüş yok yoksul. (A. Ada)

(İzlek 14, Kasım 1994)

Metin Güven

Metin Güven (1947) *Ten ve Cilt*'i yayımladı bu yıl.

ESKİ YAZLAR

ne söylenir
ne anlatılır şimdi
bodur bir elma ağacının altında ölürken
yavrusu yuvadan çalınan beyaz güvercin
çamurlu sulardan geçerken eski yazlar
ne söylenir
ne anlatılır şimdi
sorgulanırsın
belki işkence de yaparlar
iki kara sineğin birleşmesini anlatırlar
rüzgârlı bir tepede tanyelini beklerken
kaybolan genç insanları, çocukları

kirlenmeyen kehribar güneşim benim
senin gelişini
ayak seslerinden anlıyorum.

(Karyı 88/89, Ağustos/Eylül 1994)

Gülsele İnal

(1947)

ŞAMAN VE ÇOCUK

1

Karanlıklara gömülmemi beliyordunuz, yarasa çarpsın çarpsın yüzüme
kadehteki madeni likit içmemi bekliyordunuz... balçık saat.. gayya
kuyusu, gömülmemi gömülmemi istiyordunuz.. rüzgâr alsa götürse beni
bir düğümdüm ben, düğümden gonca verirdi bahçenizdeki gül, sonra
ilmek geçerdi gül bahçesinin toprağına, yeryüzünde söyleyecek yeni
bir şey yok derdiniz.. sözcüklere yabancı.. yalnızca gümüş bacaklarınızın
ulaştığı yollar tozlu kayalar ve mağranız, beni oraya kapatmak
soluğunuzu tutarak kapatmak.. karanlıklara gömülmemi gömülmemi
bekliyordunuz.....

2

Suyun Ritmine ulaşısam kesse bileklerimi buz
dile gelse gizli ağaç, o eski tarihin başdönüşüyle
gitsem gitsem derinlere
renksizliğin Melek'ine, bir harf karşılasa beni
eski buz uygarlığında
avuçlarında incili ağaçla bir şaman, su damlasından düş
gezegen harfi
Küheylan'la birden gezinti sanki... senin ruhun benim ruhumla
yükselince.. yaşlı şaman!

(Gösteri 163, Haziran 1994)

İnci Asena

(1948)

ANLAMADINIZ

Bir şey anlamadınız

Anlamayı çocuğuma bıraktım
Çıplak doğacak çünkü

Yüzyılların yirmincisiydi kalınızı karıştıran
İmana bağlı bir zamanı dilimi
Hata buradaydı anlamadınız
Günü güneş belirlerdi
Bizim mavi gezegende

Anlamayı çocuğuma bıraktım
Onun zamanı bilmektir çünkü

Bu bir umut şiiridir anlamadınız
Rahimlere ektiğim.

Kasım 1993

(*Yeni Biçem 10, Şubat 1994*)

İsmail Uyaroglu

(1948)

BIÇAK

Bir bıçak edin artık kendine
Bırak avutmayı bedenini
Ucuz zehirlerle, alkol vb.
Balkırken ölümün çelik dikenini

Bir bıçak...
Kromaj kaplı bir kan lekesi
Parlasın üstünde ve
Uğuldasın ölümün sesi

Bir bıçak edin...
Önce ucunu dene
İyi gelirse eğer
Gömersin şehvetle etine

Bir bıçak edin artık...
Bileğine bir şans tanı
Eğlenirsin hem işte birkaç saniye
De olsa seyrederken fışkıran kanı

Bir bıçak edin artık kendine
Titremeye başlamadan elin
Bulamazsın sonra yaşlanınca damarı
Kaçar tadı şölenin

(Gösteri 160, Mart 1994)

Hulki Aktunç

Hulki Aktunç (1949) bu yıl yayımlanan *İstiraplar Ansiklopedisi*'nde kuşağından ve döneminden titizlikle ayırdığı kendi şiir kalesinin bedenlerini daha bir sağlamlaştırıyor. Halil Kocagöz Şiir Ödülü aldı bu yıl.

EV İÇİ KANEVİÇE (Ten Tozu)

Aruz gözlü yarım, tuz kahkahalı yarımle
Yatağım düzgün. Omzum boynum derlitoplu.

Kıtık mı otlar mı ıhlamur mudur sırtım?
Sesimi şarkılarda duyuyorum onun adıyla.

Evden çıkıp uçan nedir sokağa? Akşam dönüş
Bizden kalıp uğuldayan kalıntıdır sokağa.

Üç beş duvar büründüydük. Lavanda gül
Süründüydük. Güzel görün yatağa ve yunağa.

Kısık mı lamba? Ut susup durdu mu? Samur
Örtü yırtık mı gece beri? Burda nerdeyiz?

Tozumuzdan tenimizden türemiş bir yerdeyiz.

(*Şiir-lik 2, Nisan 1994*)

Behçet Aysan

Behçet Aysan'ın (1949-1993) Toplu Şiirleri *Düello*'ya (1993) girmeyen iki şiiri yayımlandı bu yıl.

BITEN BİR AŞKIN ŞİİRİ*

Seni aşkın ve tamburun sesi getirdi
kırık bir tambur ve kırık bir aşk
bir çocuk çığlığıyla koşarak bir anı
ve uzak bir geçmiş sonsuzluğuyla yitirdi.

koşarak bir çocuk çığlığıyla bir anı
anlatabilecek hiçbir şeyi olmayan
olmayan titrek bir mum ışığında
yaşanan ve yaşanabilecek olan her şeyi

kavgalar ve şehirler ve aşklar
rüzgârın sularının durulduğu yerden
ayrılıklara ve duvar surlarına konan
yaralı bir kuştur belki bilmeyen gece.

biten bir aşktır bana bunları hatırlatır
biten bir aşkın nehirler olduğu gece,
serüvenler ve ayrılıklarla geçen
kırgın umutsuz ve aşkla dolu gece.

1987 Kışı

* Behçet Aysan'ın daha önce yayımlanmamış olan bu şiiri Abdullah Nefes tarafından bize ulaştırıldı.

(*Varoş, 1, Nisan 1994*)

Hayatı Baki

(1949)

HARFLER KİTABI İÇİN ŞİİRLER

KAR HARFI

kar benim yalnızlığıma benzer
akşamüstü, gece : evin içinde.
üşüyen fesleğen fısıltıda, dışarda
mutlu ağaç olur yumuşak göğsünü öpünce.

savrulur göğün düşsel tozları
kar olur denizin köplüğünde.
konuşur gibi : susmanın yeğnik ritmiyle
kıyıda, aşk ırmağının büyüsel gözleri.

deniz feneridir, uzakta, sarışın
ve şaşkın bir yolcunun kardeşi,
şarap kokulu, çocuksu bir yüze alışık
dokunmanın camından süzülen.

ipekçil derinliğinde çimenlerin
soyunur tenine incelir dilin ucuyla.
uyumsuzluğun usunda gölgelenir
gizli limanların koynuna düşer.

yalnızlığıma benzer kanatıp göğsünü öpünce. - -

(Yeni Biçem 16, Ağustos 1994)

Sina Akyol

Sina Akyol (1950) *Ayda Tümör İzleri* adlı dördüncü kitabını yayımladı bu yıl.

LİRİKLER

(4)

Burda kal. Öğlen avlusunda.

Zamanın yalın diline yerleş.

Ufka bakmanın meraklısı ol.

Maviye, beyaza, gündüze çalış.

Zakkumu anla! Ağusu,
tenime sürdüğüm merhemdir
diye beni, mırıldanıp şaşırt.

Ağustos'un hummalı böceğini
onun terli şarkısını
gayret et,
Türkçe'ye çevir.

Taşlığı yıkamanın, asmayı budamanın,
çıplak ayakla yürümenin
hayli zengin
üslûbunu edin.

Burda kal. Kalıcı zamanda.
Öğlen avlusunda.

Arın gövdenden. Kendin oluncaya
kadar soyun.

Ferah sular dökün.

Derin uyu.

(Varlık 1045, Ekim 1994)

Nuri Demirci

Nuri Demirci (1950) genellikle Biçem'de ve Yeni Biçem'de görünür; değişik şiir dünyası ve diliyle dikkati çekti. *Hüznün Yarı Çapı* şiirinin ilk kitabı.

MAVİYAĞLIBOYATÜPÜ

başıma vidalanmış şapkamın gölgesinde
ölüminyum gergedanım, cdepsiz
yaylar kıskırtır genlerimi
mandraka gözlüklüyüm 'ufukta bir tehlike'
zeiss bakınca gözlerim çingene mavi
içimde fabrikasyon bir coşku nedense
heyya heyya hoo

gizli sevdama ulaştırır mektubumu samur kuyruğu
domuz kılı, tahta sapın sıkallarına tutunurum
diyemem kimselere kimin için boyadığımı gökyüzünü
dudağımda üstübeç beyazı hulaşmış ıslığı
moscow night'in saçaklara asılmış gövdesinde
düşey bel kayışım

nesli tükenmez heyecanlar havuzumda
ıslak bir kız erkek pijaması giyiniyor mesela
hapiste bir kumru gibi gülümsüyor, pembe
yabani kestaneler yaprak döküyor. bu güzel işte
saçlarını rüzgâr sıyırıyor. bu daha da güzel
bileklerimde bir feryat ki o kadar olur

denizi eşeleyen bir geminin bordasından
içime düşen palamar, kopmuş ar damarım
ufku sırtımda taşıyım. yolcuyum
ölümüne yolcu ve gönüllü taş galerilerde
karşılarım kurumuş parmak izlerimi
biraz da hüzünlü

ben tükendikçe mavi daha bir mavi

Mustafa Irgat

(1950)

TEMSİL EDİLEMEYEN'E

Soluğunu aileden birinin soluğunda duyduydun,
anısı ten kimya ve katran safra meleği uç-uç;
günü toz içre kaydırılan toprak tabut, -yönü
havzapol yerine geçmiş kuyruklu bir külyıldız
estikçe denizi yağın revmıñı, ytlrü yâ kulu'm.

Arrrzuuuuuu tüneli açıkkken çtlnktl, kurum es'inde
birbirini kesenlerden aslma dönemiyordu ülkem.
Ve yazıklanmanın kamburu karıştı kıyıda kalmıştı;
sırtından dolunay bir sırt izleniyordu fazladan.

Beynin sessiz bir bölgesinin adı sanki *ayna*,
katı bir tabaka, kendini dümdüz uşirtmış
sayıyla kendimize gelelim diye, yüz ytlze.

– "Hem ölümlülük ölümsüzlük söz konusu mu hâlâ?"

1991/93

(*Ait'siz Kimlik Kitabı'ndan, 1994*)

A. Hıcri İzgören

(1950)

PARYA

Bütün masalları tutuştu çocukluğumun
Acıyı bir mayın gibi gömdük toprağa
Şimdi alevlerle yazılıyor güncemiz
Göçüyoruz
Yürek bir yangın yeridir artık
Kalmadı ardımızda su dökenimiz

Korku bir mevtadır artık gecenin kollarında
Bir eylül dolunayına defnolunur

Göçüyoruz
Bir çocuk gibi elinden tut
Yıkılmış ve yakılmış anıların
Bir tutam kuş sesi sür damarlarına
Git kendi rüzgârını bul

Yüreğini yokla bir parça umut kalmıştır belki
Yolların nabzını dinle dağların uğultusunu
Koyaklar yankımızı saklar dönüşümüzü bekler
Kırlangıçlar unutmaz adresimizi

Tarihin tabanları sızlıyor artık
Sararmış o kirli belgelerle yaşıttır gurbet
Yollar çok eskiden tanıyor bizi

Göçebe bir paryayız sanki
Nerede konaklasak kesik bir kol gibiyiz
Kimseler bilmiyor bu susuşlar nereli
Bir kilim deseni anımsatıyor çocuklara
Nüfusa kayıtlı oldukları yeri

Bir çağın son çeyreği yanlış kurmuş denklemini
Patikayla dağları ayrı şeyler sanıyor
Acıyı unutuyor hesaba katmıyor toprağın belleğini

Ey yaraları sağaltan zaman ey kalbim
Tez elden hükümsüz kıl kalıcı olmasın bu şiirim

(Evrensel Kültür 36, Aralık 1991)

Timuçin Özyürekli

(1950)

BEYNİMDE ÇILDIRAN AKREP

yalnızlık ürkütücü, geceleri hiç ışıkları yakmıyorum
üçüncü kadehten sonra başlıyorum seni düşünmeye
ıslak yatakların kirli yastıklarına başımı bıraksam
bir garip erkek kokusu, filizlenmiş bir aşk çimeni
görsen delirium ataklarındın, hezeyanlar içindeyim
koynumda sık sık bilenmekten incelmış çerkes kaması
karanlığı parçalıyorum kollarım yorgun düşene kadar

yalnızlık ürkütücü, geceleri hiç ışıkları yakmıyorum
sen bilmezsin, ah bilemezsin gözlerim ışık demetleri
bir gün ansızın ölüm gövdemi esir aldıktan sonra
çürüyen yanım vahşi yanıma usul usul seslenecek :
"Uzak yalnızlıklarda o kiminleydi? Kiminle olacak?"
kokuşan etlerim ilahilerle kemiklerimden ayrılırken
badem bıyıklı mevlüdhan yakaracak : "Ondan sonra kim?"

yalnızlık ürkütücü, geceleri hiç ışık yakmıyorum
ihanetini biliyorum, gözlerimin önünde oldu her şey...
telefondaki ses hep kulaklarımda kampanalar çalıyor
sanrılarla kuşandım, hayat : hayal artı aşk değil mi?
yer tanrının azabına gök tanrının muradına seslen :
seni bağışlamıyorum bilesin ve haydi yoluna git,
çevrem ateşler içinde, zehirim kendime yeter...

(*Adam Sanat 109, Aralık 1994*)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

(1950)

KUMULUN GÖLGESİNDE

Yoşunların dibinden dört yapraklı bir yonca
Ona zıpkın, tabanca ve bebekler getirmiş

Selâmları verilmiş dikbaşı bir oyuncu
Tüylenemenin o kaygan keselerinden yunup
Sabırsız dişleriyle delince testisini

Ağzımı çeken ağız neden ürkütür beni
Gülsarı bedeninin altı nasıl böyle kan?
"Şu yüzlerden bilseniz nasıl ödüm kopuyor"
"Korku nedir hiç bilmedim ömrümde"
Arı suyu süzerek tadıyor korkusundan

Çizgi dışına basmak! çok korkarmış çocukken
Gözlere takıldıkça yorgun düşmesi ondan
Etinden kirlendikçe etini fırçalıyor
Beynindeki son leke inersc gömleğine
İşte o zaman asla bağışlımız kendini

Gelip yerden bir tutam lekesiz kum alıyor
Bir lokum bırakıyor onu aldığı yere
Islak cinler koşuyor sonra dere boyunca
Saçları ayrılınca başı görünmüyor ki!

Boynu yan devrilince ayrılığındaki gölge
Aralıksız ve açık kapılar bırakıyor
Bir düş ikindisiyle çizilmiş ülkelere

Kocaman elleriyle uykuları açıyor
Delikanlı bir kıza kaçıyor hep düşünde
Kızları oğlanlara, erkeği dişilere
Sonra her şey iç içe kayıyor, karışıyor
Kimlerle yarışıyor kepek burunlu tilki?

(Dünya Kitap 34, Ağustos 1994)

Gültekin Emre

Gültekin Emre (1951) şiirlerle, yazılarla dolu bir yıl geçirdi. Almanya'da "Şiir-lik" adlı bir dergi çıkarmaya başladı.

YAPICILAR KEYFİNDE

Duvar'ı yedik, yuttuk	gri tarih
Duvar'a göz resimleri çizmiştik	ruhsal şaka
Duvar'ın gözünü oyduk	aşka pul
Duvar'a el resimleri yapmıştık	fifi pansiyon
Duvar'ın ellerini kırdık	ilanlar yasda
Duvar'a parmaklar çizmiştik	titiz tiyatro
Duvar'ın tırnaklarını söktük	izinsiz muzır
Duvar'a adam resimleri yapmıştık	
Duvar'daki adamları öldürdük	
Duvar bizim dert ortağımızdı, herşeyimizi	
Duvar'a kusuyorduk : kahrolsun, diyarduk	
Yaşasın, diyarduk; Ölüm, diyarduk	
Duvar'ı gömdük	
Parçaları kitaplıklarımızda süs şimdi	
Dostlarımızın büfesinde	
Duvar bizim her şeyimizdi	
Duvar'sız kaldık, yazık oldu bize	
Seninle aramda duvar yok mu	
Sen, benim duvarımdan atlamıyor musun geceleri	
Duvar-divâr-duyar : du(v)(y)ar/mı	
Duvarlar geçiyor dişlerimiz arasında	
Duvarlar dövmesiz kaldı	
Yüzyılın albümü köprü altında	
Kartpostal rezervlerimiz yerindedir	
Koltuk demiyoruz illa da, demiyoruz	
Bu savaşı durdurun, bu savaş dursun	
Dursun karaların denize kayması	
Dilin aynasına yansıyan yaralar	
Anahtar var kilit yok	
Kilit var anahtar yok	
Bu ne biçim grafiti	

(Varlık 1043, Ağustos 1994)

Özgen Seçkin

Özgen Seçkin (1951) '70'lerden beri şiir yazıyor, ilk kitabını 1976'da çıkarmış. Beş şiir kitabı var. "Damar" dergisini çıkarıyor.

YÜZÜNDEKİ PAPATYA TARLASI

Deniz yürüyor bir ben rengiyim teninin
kaldırımların gözlerinde tren sesi
ellerim uçak ıslığı ve vapur iniltisi bakışlarım
bütün seslerde adımlarım saklı

İşte böyle girdim papatya tarlasına yüzünün
kapılar kolay açılsaydı girmezdim
akşama kahveler içtik bir dolmuş koltuğunda
kaç tur attık kim bilir on milyonluk şehirde

Sevgiyi kundağından indirmeyi niyetim
atım yoktu silahım ve avradım
bir tek silahım vardı ademden kalma
dişlemek kurulu düzenin memnu meyvesini

İşirdi papatya tarlası gündüze yakın
hiçbir alınyazı yoktu yaşadığımda
karanlığımda gizliydi günün süngüsü
bölerdi ekmeğimi paslıca

Ay parçası gibiydi ekmeğimdeki yara
kimse farkında değildi düşen yıldızın
akaryakıt tankları geçerdi güneye doğru
siz çocuklarını bezlediniz mutsuzluğunuzun

Ben bu şiiri şunun için yazıyorum sanma
inceden bir korku düşmüş kimliğime
onu çitiliyorum sanma
aşkın kirliliğini düşünüyor sokaktaki

O papatya tarlasının yüzündeki
yarısı senin yarısı hepimizin
aydınlığı muştuladığında bir gün
sıraya geçip öpmek için

(*Karşı 86/87, Haziran/Temmuz 1994*)

Erdal Alovera

(1952)

DOĞAÇTAN PORTRE:

Sana bakarken
Filtrenin içindeki cenini gördüm
Almanlardaki okşayışları gördüm
Tahtadaki kurdu gördüm
Denizin bana baktığını gördüm
Gitardaki nergisi gördüm
Yüzümün beyazında şiiri gördüm
Çok uzak ormanlarda sesimi gördüm
Kamışın içinde kurbağa cehennemini gördüm
Kulelerin ihtihamını gördüm
Kanyağın içinde hepimizi gördüm
Bütün öpüşlerde tinerce çocukların yanaklarını gördüm
Bulutlarda Ankara sokaklarını gördüm
Sevgili sözcüğünde kireç yataklarını gördüm
Sabah kalkışlarında kedi ölümelerini gördüm
İpince gözlerde cinayeti gördüm
Tuzda ellerimi ve yok oluşu gördüm
(Sayılarda neyi gördüm?)
Çamlarda cüzzamı gördüm
Dostlarımin boynunda sütü ve ölümü gördüm
Dikenlerde bütün gezegenleri gördüm
Kadınların terk edişinde tozu ve müziği gördüm
Bütün yan bakışlarda saatleri ve unutuşu gördüm

(*Adam Sanat 102, Mayıs 1994*)

Enis Batur

Enis Batur (1952) az şiirli ama yine dolu bir yıl geçirdi. Bu yıl kulağı çıkmadı. Gerçekten verimli ve yararlı editörlük çalışmalarının şıkkı ve yazılarını engellememesi gerekiyor.

SUYUN ÜZERİNDE ADIM

yarım koma

Yolculuklar kuruttu içimi Enis,
masamdan kalktım ve döndüğümde
mutlak bir karanlık buldum hep;
pusulam kırık, lâmbam sönmüş,
içimde çoktan yer etmiş o yarasaydı
kan çanağı çırpınan. Bir köprünün
iki yakasında ayrı ayrı durdum : Beni
sürdüren nedir? Herşeyi kendime
yapılmış bir erteleme saydım : Köpürmüş
suda dinlendi amansız kasırga tohumu
ve toplandı ebabil dolu taneleri birden,
soyunduğum gün bana koyu gece giyindi.
Geçseydim karşı yakaya, geçebilseydi
içimdeki âvare tin bir kararsızlıktan
ötekine doğru koşaradım
erişecektim yarım bıraktığım telâşa,
ona artık eksildim : Doğudan gelen bir
suyun üzerine yazılı kaldı adım.

Neden sonra

yeniden sökün etti sert yüzlü başıboş atlar
tepelerin ötesinden, yeniden çıkageldiler
üzerlerinde büyük göğüslü Tatar kadınları;
bir kez daha kalkıp giyindim hızlı hareketlerle,
gecenin sonuna dayanırken gece çıktım dışarı
ardına kadar açık bırakıp kapısını evimin.
Yoktu sokaklarda bir silüet, tek bir nefes,
kimse dokunmamıştı günbegün uzayan
buzul sarkıtlara henüz, sesse, erişmeden vakit,
kaldırımlarda yumuşak adımlarım,

yankılarından büyük bir çukur.
 Yılgı dolu âyinler geçti peşpeşe cinnet üzere
 çalışan bozuk zemberek aklımdan o an,
 biliyordum bulvarları yalayan sahte
 ışıkları kamaşmış gözlerim tararken :
 Uçmayı yaradılış günü unutmuş kuzgunlar,
 çökelek bekçi lekeleri, uğursuz birer kömür
 parlak karanlığın içinden artan hıştısında
 nemli kanat tüylerinin kâbuslarımı
 biriktirmişti eski gövdelerimden anımsadığım
 tozaran kemikler, onca kafatasını, gözçukuru.
 Sıçradım ve alnımı dizilmiş boncuklarda
 kırıldı ilk ışık. Ardarda çaktı pencерemde
 nikel kıvılcımları. Sıkışmış bir yumaktı
 gök sıkıntı. Aynı noktada topladılar ölüleri.
 Kış geliyordu sahiden Herşeyi kendime
 kurulmuş ince ayarlı bir saat sandım.
 Silindi belleğimde sessizlik korosunun harfleri
 ve ağır bir suç anlatıldı bana. Onu çok iyi işledim.

İşte kaçınıyor içimdeki bronz çelişki, uzaktaki
 hırçın kayalığa çarpmaktan. Peşimi bırakmıyor
 yaylı sazların havayı doldurduğu gam ezgileri.
 Kim, diye deliyor akkor sorunun işareti
 tenimi koruyan ince zarı : Bilmiyorum ki
 kim sorumsuz uykunun ülkesine tıkabasa
 dolmuş bu görüntüleri aşıp gelebilir, kim
 ağrımın çekirdeğinde salıncağını kurabilir,
 bilmiyorum kimim aslında ben, nedir
 yürürken ikiye ayrılan içimdeki gölgem –
 yazdığım bulanık tarihlerdedir uçarı adresim,
 çizdiğim ölçeksiz kayıtlardan sildim çünkü
 zamanın kapalı yüzüne gömülü kentlerle
 suların örttüğü adaları. Elimde bana geçit
 ve yön bırakmayan esrik pergelim kaldı.
 Durmadan gecenin arkasına bakın Enis,
 esirgemeyin benden son siyah ışığı,
 anlama kılıf tek bir hece olsun sakınmayın,
 kalmadı adını koyabileceğim kimse ve nesne,
 kalmadıysa eksik bütünlüğünü aramak için

bir daha seferi çıkacak ses. Vakit tamam.
 Herşey ayarlandı. Beynimde hazırladığım felç
 usulcana alışıacaktır gövdeme : Çözölsün
 çıkınlarım ve yakılsın elimden çıkma haritalar;
 bu diyar yok şimdi, bu belde erisin güneşimde,
 bu boşluk, bu zedelenmez sessizlik, bana arsız
 gerçeğin sunduğu armağan : Suyun üzerinde adım.

(Gösteri 167, Ekim 1994)

Abdölkadir Budak

Abdölkadir Budak (1952) şiirini aratarak sürdürdü. *İmzası Gül* (1993) kitabı bu yıl Ceyhun Atuf Kansu ve Arıburnu Şiir ödöllerini kazandı.

MASAL GİBİ

Güneş ısıtamaz o'nu, yağmurlar yıkayamaz
 Su ve sabun işbirliğidir aşkım
 Özlemişim gitmeliyim yanına
 İlk kez görüyormuş gibi yüzüne bakmalıyım
 Oturmaliyim yanında her zaman olduğu gibi
 Sormalıyım gizini, cevapsız bırakmalı
 Hep ben konuşmalıyım o hep susmalı
 Önümüzden geçenlere şu soruyu sormalıyım :
 – Gördünüz mü sargı bezi istemeyen yarayı?

Kim gördü şuracıkta oturan biçimini
 Kalabalık içindeki büyük yalnızlıkların
 Yanında fotoğraf çektirmeliyim
 Bakarkörlerin önünde ve sağırların

Hayret dönüp baktılar, duydular hayret
 Son yazdığım şiiri okuyordum o sıra
 Suçüstü yakalandım, utandım
 Elimi çektim elinden elimde olmaksızın
 Dokunan dizlerimi, bakışlarımı
 Taş sevgilim tınmıyor, oralı bile değil
 Sormadan edemedim, kızdım açıkça

– İnsan nasıl alışır bunca kalabalığa?

Ben taşradan gelmiştim, ara sıra gelirdim
Gelirdim ıssızlıktan, yalnızlıklardan
Onunla sakın bir gün geçirmek umuduyla
Kayseri'den gelirdim belki de Malatya'dan

Bililir başka güzel Ankara'nın sonbaharı
Sonbaharda gelirdim yanına, gece
Kuğuları olan parkta ararken
Oturuyor bulurdum o'nu Yüksel Caddesinde

Korkuyorum bu şiir bir dergide çıkır da
Keşfeden olursa diye benim gizli hazinemi
Yasakları sevmem ama, önceki insanlara
Kapatırım mutlaka kadınının oturduğu
Ağaçları dört mevsim yaprak döken caddeyi

(*Promete 19/20, Mart/Nisan 1994*)

Müslim Çelik

(1952)

GELİŞİN YANARDAĞIN PATLAMASIYDI

Dallara akşamın alacası konmuş
Sabahın duruluğu çökmüş göz içlerine
yeryüzüne dünyamız çizilmiş
Süzülüp kirpiklerinden sevi
Hançer işler gibi caneime

– Giden gitti dönmez geri
gelenler hep başkaları
kimse tutmaz yerini

Duyuyorum hâlâ sıcaklığını
yüreğimde, yüreğini –

(*Atika 6, 1994*)

Gazanfer Eryüksel

Gazanfer Eryüksel (1952) '70'lerden beri şiirle uğraşmasına (kendi ifadesine göre) karşın adını "Dünya Kitap" dergisinin 1994 Şiir Ödülü'nü alınca duyurdu. Şiirleri yakında kitaplaşacak.

SÜKUTUN FERYADI

o kapı, o pencere, o duvar
babamın hediyesi saat
o gümüş yüzük bir de
adımın soyadımın
baş harfleri kazılı
yitirmenin çocuksu hüznü
o ev, o bahçe, o sokak
o kuyu, o tulumba, o taşlık
amcamın ud taksimi ile
inen akşamlar. hasret
buruk tadı zamanın.

o nehir, o deniz, o gemi,
o çöl, o serap, o kız,
o Rum meyhanesi Tarlabası'nda
bivefa sevinci buzlu rakının
düşlerin terleyen kadehlerinde
o yaz / deniz mavisi, o gtlz / yağmur
kokusu, o kış / poyraz bıçağı,
o bahar / cemreler bulut nakışlı
kısasa kısas taksimatı iklimin
mişli geçmiş zamanın, dili
geçmişe kıyamı.
vakit hurufat beyanı bir
şiir. bu selâ, kimin vedası!

(Gösteri 168, Kasım 1994)

Oya Uysal

Oya Uysal (1952) zaman zaman, şiirindeki yükseliş ve düşüşlerle insanı şaşırtan bir şair. Bu yıl yayımladığı *Elim Sende Ayışığı* ve *Yıldız Korkuyordu Gökyüzü* ile kitaplarının sayısı beşe çıktı.

DIŞA VURMUŞKEN DÜŞ

Gittin...

Yürek, kuşu salınmış kafes.

Ah! işte

çok sesli bir yalnızlığın susturulamayan sesi,

– çaydanlık ve yuzı makinamdan

beraber ve solo şarkılar, içli –

tam da dışavurmuşken düş, deminceyken aşk.

Uykuda çatlak, gecede küf

nesneler işlevini unutmuş, süs

suspens piriñç karyola, ayaza çekmiş yatak,

imgeni yak,

ışığı kapat.

Takvim yapraklarında telaşsız bir sessizlik

yıldızlara atılmış çentiklerde sensizlik.

(*İnsan 3, Ekim 1994*)

Ayten Mutlu

Ayten Mutlu'nun *Kül İzi* (1993) ve bu yıl yayımlanan *Denize Doğru*'dan önce iki kitabı daha var. Şiirini aratarak sürdürüyor.

YÜZÜN VE ÇAN SESLERİ

nasıl da ilkyazdı seninle gülmek

ve dokunmak yüzünün çan seslerine

çıplak bir nar gibi kösnül ve dingin

imleriydi yüzün kuşluk vaktinin

uğrak yerinde güzün
yüzünün kapanan denizlerinde
uçtu kuşlar zehirli oklar gibi
yaz gözleri bağlı duvar dibinde

ne kaldı yüzünden, paslı bir gölge
uzaklaşan orman, yas tutan çiçek
kırık cam parçaları ilk yazın renklerinde

nasıl alıştır kuşlar bir göğü yitirmeye?

ah, geç kaldım yağmuru öğrenmeye
çıplak bir nar gibiyim yenik ve küskün
çürüyen güz gibi eski yüzünün
çan sesleriyle yitip gittiği yerde

(Yeni Biçem 16, Ağustos 1994)

Metin Cengiz

(1953)

TASARI

Bakın şimdi aşkı tanımlayabilirim
elmas bir avuntuyla değil
sonsuz bir kip gibi, ilkyaz ve güzün çağrısıyla
tüzesiyle kış ve yazın
çünkü beyaz çiçek açmış toprak gibi kadını
ersuyumdan fışkıran adamotu yani
hem bu tanıma bir küfürle yaprak açtırabilirim

Bu tanımda sabah yine amonyak kokar
akşam kâğıt bir karanfil gibi ağır durur
diri bir kaynak açılır karanlığa doğru
sırlanan yaban imgeyle o
yağmur da yağar içimize

Baktım ki bu tanımda okul çocukları cıvı cıvı
bir de bir türkü bilmediğimiz eski bir dilde

sanki zamanın tortusundan çıkıp gelmiş
uykulu kuşlarla ıssızlıklarla güzel
son sözleri gibi ak yaşlı bir bilgenin

Son sözleri gibi ak yaşlı bir bilgenin
kâğıtlarla kalemle bir hayat bulmuş
sıcak temmuz ayında parlayan hançer gibi
dilimizde boyveren toprak
çeliklerle betonlarla sevişmeye durmuş

Bol bol yıldız ekiyorum bu şiire
savaşlardan çıkarılmış altın kuralla
bir mucize patlıyor ki rengârenk
diyorum bütün kitaplardan fışkıran tohum bu
çağlar vurdurur boynunu

(*Yeni Biçem 16, Ağustos 1994*)

Şükrü Erbaş

Şükrü Erbaş (1953) eski kitaplarının yeni baskılarının yanı sıra yeni bir kitap da çıkardı : *Bütün Mevsimler Güz*. "Köylüleri Niçin Öldürmeliyiz" adlı şiiri devletin üst katlarında ilginç şiir tartışmalarına yol açtı.

AĞARAN BİR SUYUM

Nerden mi anlıyorum yaşlandığımı
Kadınlar gittikçe daha güzel

Güneş daha hızlı adımlıyor gökyüzünü
Sular daha soğuk rüzgâr daha serin

Eskiden her konuda konuşurdum istekle
Bir geniş gülümsemeyle dinliyorum şimdi

Büyük yapılar ışıklı çarşılar bitti
Ara sokaklara salaş kahvelere gidiyorum

Kurtulmak için çırpındığım çocukluğu
Yeniden öğreniyorum çocuklardan şaşarak

Bütün sesler çın çın bir yalnızlık oluyor
İçimden geçenleri söyledim sanıyorum

Birisi bir şarkı söylemesin kederle
Tenimde bir titreme kirpiklerimde buğu

Kısa söz basit eşya kedi sevgisi
Aktıkça ağaran bir suyum zamanın ırmağında

Nerden mi anlıyorum yaşlandığımı
Kadınlar daha güzel kadınlar daha uzak...

(Varlık 1038, Mart 1994)

Tarık Günersel

(1953)

AYRIŞMA

bütün zamanların birleştiği zamandı
mutlak takvimin başladığı andı :
algıladık
birbirimizi
duyular ötesinde
ne o beni gördü
ne ben onu
ama gördük
ne terinin kokusunu bilirim
ne de o benim
ama biliyoruz
ne de seslerimiz buluştu.

bütün zamanların ayrıştığı bir an :
o
bir kara delikten geçiyor yine
bütün algılarını algılıyorum
ve özgürlüğümden kurtulsun diye
usul usul uzaya dağılıyorum

(Adam Sanat 105, Ağustos 1994)

111) *Fadıl Kocagöz*

Fadıl Kocagöz

(1953)

ÇİFTBOZAN

genleşirken büküldü
kıvrılarak korlaşan uç boya
katranı isi tenimize sinen o
böcek sancılı
zorun kokusu

kalpazan mantığı bu
ikili anlam ters nokta

artık çakılar çakmaklar
ayrı çekmeceye püsküller karışmasın –
her kitaba ayrı raf
her saate has zaman
öz dile uygun hoca
ve birer sancı böceği – kapalı zarf –
feryat emici mahluklar ayrıca
arduvaz ten kaplamaları verilecek

ve en kalabalık yerde
– tam yerinde bir lekenin yerinde
etraf akrilik malzeme tablo –
kem-göz yansıtıcıları olarak
valiz örtücüsü kesilmiş üç kişi
iki yosun arasından poz vereceğiz

(Yeni Biçem 14, Haziran 1994)

Tuğrul Tanyol

(1953)

İHANET PERİSİNİN SOĞUK SARAYI

ayaklarını soğuk suya değdiriyor
suyun içinden kendisine bakan kendisini seviyor
hızla koştuğu kayalıklardan
bir martı uçuyor
içine doğan yoldan bir atlı ona yaklaşıyor
atın soluğunu yanaklarında duyuyor
yanaklarından göğüs uçlarına düşen bir ter damlasında
atın koştuğu bütün kıtalardaki nal izlerini görüyor
ve karnının gerilen derisinde
bitmek tükenmek bilmeyen tamtamların uğultusunu

ayaklarının değdiği soğuk sulardan
bir sevgi halkası yaratıp ötelere fırlatıyor
ve o halkalara yakalanan erkeklerin
gözlerini kör eden ışıktan bir ejder şekilleniyor
beklemek için o tutsak ruhları

o tutsak ruhların ormanında
kaç ağaç kurtuluş olabiliirdi?
dalların keskin uçlarında
kurusun diye güneşe doğru kalpler
ve serçelerin dik gagalarıyla
oyup çıkardıkları boşluklarda
olmayan gözleriyle geçmişe bakan nice adam
şimdi ihanet perisinin soğuk sarayını bekliyor

o ayaklarına bir değip bir değmeyen sularla oynuyor
o suyun dağılan berraklığındaki gülüşüne bakıyor
kış yaraların üstüne buzdan saraylar dikeyor
ve yara buzun içinde sonsuza dek kanıyor,
ihanet perisinin soğuk sarayında
kadın adını buluyor
ve erkek taşa dönüşüyor

Şavkar Altınel

(1954)

GECE VE SESSİZLİK

Cumartesileri
sinema dönüşlerinde
geçerdim bekçi düdüklarının
yankılandığı boş sokaklardan;
demir kepenkler, bitmeyen kaldırımlar,
apartmanların giz dolu karaltıları
uzanıp büyüünü yakalayabileceğime inandığım hayattı.

Sonra başka bir kıtada,
artık büyüü bulamayacağıma emin,
başka sokaklardan geçtim geç vakit,
kendimle kavga etmesini öğrendim
ve hırsla günlere söverek
tükettim kalanını gençliğimin,
mutluluk gibi mutsuzluğun da
geçici olduğunu bilmeden.

Şimdi burada gece ve sessizlik,
ağır ağır tıkırdarken saat
soğuk yoğunlaşıyor evin çevresinde,
buz gibi cama dayıyorum alnımı :
Önümde hiçbir şeyin
kıpırdamadığı yapraksız bahçe
ve üstümde donuk ışıkları
kendileri çoktan ölmüş yıldızların.

(Gösteri 161, Nisan 1994)

Ali Cengizkan

Ali Cengizkan (1954) yeni kitabı *Sürek Avında Dünya'nın* üç bölümünde '70'lerden beri geliştirerek sürdürdüğü şiirinin üç değişik yüzüne sergiliyor. Eski kitaplarının yeni basımları yayımlandı bu yıl.

KAR VE SU

Karın bir bildiği var beyaza bulamakta her yeri, serin günler, peçeli ve çarşafli insanlar, uçuşan yapraklardan sonra tepeyi tırmanırken bulutlar telaşla, tipinin seyredildiği çitleri yıkıp kervan yolları üzerine, patikaları silip, vadileri yutup, ağaçları tortop edince, su gibi bereketi var karın, parmağın döküm bir harfte soğuması gibi görevbilir dokunuşu, kurşunun keskin kenarları, kurşuni buz kalıbının altında şırıltısı duyulmakta ya baharın, üşür ya gece, üşür ya yolcunun tini geceyarısı dolunay altında...

Karın bir bildiği var buzı kaplamakta, kumrunun karnı üşümesin diye, ah nedir kavuşmak zaten kösnünün yüze yansıması, gövdeyle buzun arasında kar erimeye hazır beklesin ve kanıtlasın diye kösnünün hep orda olduğunu ayaklar altında, peçeli ve pençeli insanlar ve ömrüm, bir bilya kadar parlak, çamurda.

Soluğum karla gitmiyor, bekliyor sıcağını aşkın, onun bitişini, gözyaşının akışını ve soğumasını kendisinin, o zaman olurum diyor, o zaman işte karın bir bildiği var buzı kaplamakta, kendi varlığının garantisidir buz, yazıyorum işte karın üzerine, parmağımla silerek onu

Ben seni kullandım o kurşun kalıbı buza dokunmakta, sense kullanmaktasın beni, kül'lenmesin diye duvar, yosunlanmasın diye taş, kokmasın diye toprak, suya dönüşerek, aşağılara sızarak, yüreğimin derinliklerinde buharlaşıp bir el sıkışma, fattan bir gülümseyiş, candan bir sarılış, mızrak gibi bir usavurma filan olarak ben oluveriyorsun işte.

Gri kar ve şuramda lıkır lıkır akan bir özsu, içimde hep bir Ergin Günçe tortusu.

(Yeni Biçem 12, Nisan 1994)

114 *Veysel Çolak*

Veysel Çolak

Veysel Çolak (1954), '90'larda yazdığı şiirleri *Buz ve Ateş*'te topladı.

YÜZYÜZE

Zaman da ölür. Kan göç eder
Kimse beni bu kentle barıstıramaz
İçimde bilmediğim bir şeyle karşılaşma korkusu
Neye baksam
Sevinçlerim çırpınarak ölüyor.

Bir sonu olsun diyorum ama gün uzasın
Bir çocuk çiçeğinin rengini arıyor.
Her şey bir yıkıntıya ulanır
İşte kuşatan buğu.

Sevişirken kahraman. O günden sonra
Bir okyanus usulca araya girer
Korkak ve başkaldırmaya uzak : İnsan
Sadece acı kalır ve dünyaya eklenir.

Sözler ablukada, kalabalık ve küflü
Doğa boşuna isteklenir
Kimsenin aklına özgürlük düşmüyor
Aşkın gün olur, suskunluk eskitilir
Tutup sevemem seni, dağınıktır ellerim.

Seninle olmak hayatımın özrüdür ama
Aşk bir cephe açamıyor kendine.

'93

(*Adam Sanat 102, Mayıs 1994*)

Hüseyin Ferhad

Hüseyin Ferhad (1954) *Söyle Gölgen de Güsin* (1993) adlı kitabıyla Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü kazandı.

VEDA

Dün güneşi paramparça gördüm pencerenden perdeleri çektiğimde
siyah bir seccade gibi önüne serdim yüzümü ben de.

Eğildim nehrine mataramı mengü suyunla doldurmak için
gördüm âşık sûretimi kırık camında elimdeki fenerin.

Sarsıldım ve ürperdim beynimden parmak uçlarıma dek
baktım, sıra küpüne batırılmışçasına sararmakta bedir.

Ehram giyip tavaf ettiysem de ayak izlerini kıblem sayıp
karaldı yine 'sol mememin altındaki cevahir'.

Toprağı dinledim, patikalarda koştum, yalnayak aştım koruları
o mutad işaretini yine bulamadım vaad ettiğin cennetin.

Yaşlı kelebeklere özgü bilgelikle dolandım ışık hâlende
fakat yitirdim yıldız kuşağını zaman koridorunda gecenin.

Kurtulamadım bir türlü ulu kemanının ses kasırgasından, ey Aşk
artık zerkeyle damarıma yeşil zehrini gözlerinin.

(Yeni Biçem 17, Eylül 1994)

Hilmi Haşal

Hilmi Haşal (1954) Bursa'da oturuyor. Daha çok "Biçem" ve "Yeni Biçem" dergilerinde görüldü. *Denge/Sizler Adına* (1991), *Elektronik Yalnızlıklar* (1992) ve *Yol Boyu Nolları* (1993) adında üç kitabı var. Bu son kitabıyla Vedat Güler Şiir Ödülü'nde mansiyon kazandı.

AĞAÇ VE DAL MASALI

kökünden kopup kurtulmuş ağaç yok
göğe doğru dalları duacı (salkımsöğüt hariç)

söz geçiremezken zamana yaprakları
büyüdükçe sararır inatla aşktan düşer

yüreğim atardamar basıncına ezik gül
yüzyirmi sayısında rahvan uçuyor görünmez
çılgın koşardamar soyut yeleleri şiir
başına buyruk kökünden yaramaz kaçkın

sonsuz an yok nerde bakraç olmuş dal
öngünleri ertegünlere taşıyan dengelik
gövde dilini dinlemeyen yaprak gönlüm
düşüp sıkıyor bileklerimi de kesiyor düşüp

kökü sevda olan ağaç tanınılıyor dileklerimi
ve beynimi kendi özgürlüğüne masal
kuruyup kütük olduktan sonraya dek kereveti
gider ama sızlar yara izi derin sayfalar

(Kıyı 97, Nisan 1994)

Arife Kalender Önel

(1954)

KİRVEM VE DİKDÖRTGEN

Yerinde mi her şey
Yüzün gerisinde yüz
Dağın ardında dağ
Kandil çiçeği yerinde mi
Kenevir kefreden
Darağacı ağugülü
Lonca kast dikedörtgen
Kadının kaneviçesine
Sümbül işlediğine bakma
Susuk çocuklar gibi
Başı önünde
Yaban atları eğerliyor koynunda

İmgeyi kana sapanladığım anda
Kimliğim başka
Selçuk yazıtı
Eteği osmanlı
Şahan'a eş kirve acıya
Üç adımlık mavzer ötesinde
Veremli gelin türküsü

Yerinde mi
Kayalıklarına çarpan güneş
Ahlat ağacında kuş
Gözü dağ doruklarında
Ok atsan yetişir mi düş
Ve derviş
Yürek meneviş ten incelmede hâlâ
Yerinde mi
Diziminde büyüttüğümüz
Ala gözlü sevdâ

(Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994)

Salih Ecer

(1954)

MAHSUS

Sencer Abi,

Ülkesini bilmesem de
Uzunluğuna dikkat ederim dilimin,
Öfkesine dikkat etmeliyim derim
dehlizlerimi konuşsam ya rabbim
meselâ muhtarla ya da bir yakınıyla
demeliyimdir ki :

"Kara budunum katlanın!"

Bu ölenlerin gurbete çıkması gibi bir şeydir.

Uzatırsam hergeleyi mahsus
demek istemişimdir ki

Yazılı taş!

başıma bela olma.

Aşkımın

türk tarihinden hafifçe az belalı olmasını istemişimdir
mahsus.

Sencer Divitçioğlu, *Nasıl Bir Tarih? "Kök Türkler, Karahanlılar"*,
Bağlam Yayınları, 1992. s. 126

ŞİİR İÇİN DEĞİL

Kasnak uçlarını tutuyorum.
Şiirde kasnağı bulmak zordur.
Ama iyi bir lâf bütün şiiri gerebilir.
Alet mi kullanmayı öğrenmeliyim
göz seğirmesinin anlamını mı?

Kulun olayım elimden tul.
Kasmasak
elimdeki ip uçup gidecek,
titremesine bak galiplerin
uzun ovalarda, yamaçlarda.
Orduların sana mı sadık,
Mevsim şartlarına mı düşman.

Kasmasak elimdeki ip uçup gidecek.

(*Defter 21, Sonbahar 1994*)

Leyla Şahin

(1954)

YOL

bana bir karanlık gerek
yeterince koyu bir karanlık

bana bir karanlık gerek
ağaç dokuları gibi sımsıkı

bana bir karanlık gerek
uzak yoldan gelen terli at

bana bir karanlık gerek
bir yaralı kanat

'93, Seyyit Hasan sokağı

YOLCU

– Metin Altıok'un güzel anısına

gördüm kımıldadığımı taşın
taş olmadan önceki yerini

suları gördüm
ayrılmadan önceki yerini

şiiir geldi, ormana uzandı

gördüm yaralı bir geyiğin
vurulmadan önceki yllreğini

'93, Seyyit Hasan sokağı

(Sombahar 21/22, Ocak/Nisan 1994)

Oğuzhan Akay

Oğuzhan Akay'ın (1955) yeni kitapları *O Uzak Ay* ile *Compact Risk*'te daha kitapların adlarından, tasarımlarından başlayan özgünlük, kapakların içindeki şiirlerle artarak sürüyor.

ŞU KADAR

Ben bu kentin bütün simitçilerini, bütün
kokoreççilerini, bütün çiğ köftecilerini,
pilavcı nohutçuları, bütün işportacılarını,
ispirotcularını fethettim
Fethet devrini başlattım

Sivas-Diyarbakır-Amasya hattında çok
dolaştım. Gördüğümüz bir kördüğümdü
Cazzz yaptım deriye, mühürrem sultanlara
Kura numarasıyla kalplerine girdim

Ben bu kenti sakız edip çiğnedim
Ne devrim geldi, ne nevrime döndü askerden
Ben zaten hıyar olacaktım abdal
Birisine yar, aklım başıma gelecekti

Elime alacaktım istikbalimi, Bali koklayacaktım
Benimden tanırırsınız beni

hep Aralık (kalbim) 1993

(*Adam Sanat 100, Mart 1994*)

H. Avni Cinozoğlu

Hüseyin Avni Cinozoğlu (1955) çok yazan, çalışkan bir şair. Birçok kitabın sahibi. Geçen yıl da iki kitap çıkardı : *İstanbul Unutkan Yosma* ile *Doruktaki Süreya Yıldızı*.

CEMAL SÜREYA ANITI

tek mavi rengi
gökkuşağının

altın sağrakta kalıtı
yıllanmış şarap

değdir ey ozan dudaklarına

yalnız şapkası değil
gönlü de çiçek dolu

tek sivil Dükası İstanbul'un

Kadıköy'de bir anıt var
azıcık üzüncle
saatler Çini vurduğunda
karanfil serpin

belki de Dicleli bir ozan
annesi Mezopotamya'da ölmüş

(Çağdaş Türk Dili 79, Eylül 1994)

Roni Margulies

Roni Margulies (1955) son şiir kitabı *Mağrur Olma Padişahım*'da İttihat ve Terakki döneminin önde gelen "komitacı"larının "hikâyeleri"ni anlatıyor.

MUHASARA

Gökçeada'nın terkedilmiş bir Rum köyü
Nüfus kırk sekiz, en genci yetmiş yaşında.
Oturmuş bir kahvede mısalar etrafında,
Çay içip tavlâ oynarlar takır takır,
Herkes buradaymış, her şey aynıymış gibi.

Köşede balkonu çıkmış o büyük ev
Boş değilmiş, yemek pişiyormuş gibi;
Oğullar Atina'da, kızlar Almanya'da,
Avustralya'da değilmiş gibi yeęenler,
Oyun oynuyormuş gibi çocuklar meydanda.

Bir balkon daha da çökse, biri daha gitse,
Çay içip tavlâ oynayacaklar takır takır.
Direnecekler. Elden başka ne gelir ki.
Erkekler her an dönebilirmiş gibi tarladan,
Herkes buradaymış, her şey aynıymış gibi.

Bir garip karanlık var ama gözlerinin ardında,
Her an düşebilirmiş gibi tüm savundukları,

Çok uzak değilmiş gibi artık son yenilgi.
Dört bir yanına ulak yollamışlar da dünyanın.
Umutsuzca yıllardır haber bekliyorlar sanki.

(*Adam Sanat 100, Mart 1994*)

Murathan Mungan

(1955)

İTALYAN GEÇMEK

askıya almış içini herkes
aşk italyan geçiyor yanımdan
zaman kendini ilişkiyle tımmalar
geçmiş bir iç kaleye dönlüştü
su başkalaşır aktıkça kendinden
ezberi abartıyoruz yalnızca
jestleri yeniden yerleşiyor
yinelenmekten oturmuş gövdenin
verev zamanlar karşı karşıya getiriyor figürleri yeni yörüngelerde
yorumu kaç karat kara kuyumun?
göze almanın replikleri değişir yaş aldıkça
korunaklı hayatların kurduğu
kunt zemberek hangi sahnede boşanıyor?
fay kırıkları eski pozlar içinde hayal
gözlerimizden içimizdeki krater görünüyor
klişelerin emniyetinde kalıplar
kendini prova ediyor,
roller dağılarak tarih düşer varolduğu kimliğe
hafıza bunu bilmiyor
Donmuş zamanların çözgüsünü beklemez sıcak an, kara tesadüf,
seyrek dokunun içinden akıp geçen sarışın kum
Oyunların altı boşalır yeni gerçekliğinde mekân ve gövde
gerginliğini giderir büyük kumarın
tesadüfleri kullanmanın bilgisine şans tanımıyor ölümün elindeki
ölüm
askıya almış içini herkes
biz ezberimizi yinelerken
aşk yanımdan italyan geçiyor

aşk yanımızdan geçiyor
aşk yanımızdan

(1993) Ağustos 1994

(Adam Sanat 108, Kasım 1994)

Mehmet Ocaktan

(1955)

SU GÜZELİ

1

Jaguar burcundan bir kadınla
eğilip su ve dolunaylarını açarım çocuklara
etrafı sözle kaplı bir zamanın amentüsünden.
Su güzeli gözlerinin bittiği
o müphem haritalara
koyu bir sessizlik gibi çöker
ölüme biraz komşu yaşayan çocukların özü.
Ve çocukluğumdan gelirken ağladığım
su şarkılarından
alemi ervaha
kollarında platin rüyalar
hatmederek gider gençlik meleğim.

2

Bugün su ve dolunayın ilk glnü
asri gül, saatlerindeyim
sular ve melekler içindeyim.
Birazdan gözlerinin
kristal tenine salar beni meleğim.
Gitme, bütün şarkıların sonunda
biriken ateşimde kal
yansın sularında biriken tenim.
Gitme, herkesin yeni bir düş için
dolunaya durduğu gözlerden
ölüme mühürlenmiş bir aşkın

kokularını akıt ruhumun kıyılarına.

Hoşçakal su güzeli meleğim.

(Gösteri 167, Ekim 1994)

Fergun Özelli

(1955)

YAŞAMAK BİR İNATTIR

yıldız mevsimiydi
ne bayrağımız vardı
ne bir kurşun askerimiz
çantamızda yalnız şiirlerimiz

garson gelince dedik ki
birbirini tanımayan
sözcüklerin arasında
kıtalararası imgeler geçiniyiz.

sıcak yetişemedi sıcaklığımızı
o alkış nedir bilmez zayıf gitarist
usulca yükledi notaları
hayâl atlı faytonlara

bir de baktık
karşıyaka'dan son vapur
palamar çözdü karanlığa

beyaz şaraptık doğrusu
kahkahaydık o gece
cın cın böcekler korusu
hâlâ kulaklarımda

(Yaratı 19, Ocak/Şubat 1994)

Yusuf Alper

Yusuf Alper (1956) bu yıl üçüncü kitabı *Yaldızlı Bir Yanılsama'yı* çıkardı.

UMARSIZ PENELOP

Geçmişin duru günlerine yaslansam
Güzel annem çocuklarını topla
Bir özlemin vardı içinde
Geçti yıllar, olmadı asla

Bir kırık masa, sobaydı belki
İçinde büyüttüğün sevgiyle
Ayakta duran, mutlu konuşkan

Yollar ki hiç bitmedi, uzadı
Varılmadı kafağının gide gele
Devler ejderhalar yollarda
Güzel annem hani masallar nerde

İçine akıttığın gözyaşı
Hayat denen bitimsiz bu karmaşa
Ne için vardır, niye koştun yoruldun
Şimdi artık biliyorsundur belki

Sarı bir hüzensün boylu boyuna
Yüreğinin içindeki yangına
Su taşıyan çalışkan bir karınca

Taşıdıkça yangınların büyüdü
"Umarsız Penelop'tun" söküğün dikilmedi
Sen ördün o çözüldükçe çözüldü

Durgun bir suydun hüznle akan
Dipten, derinden, ince
Fırtınaların vardı, kimse görmedi
Güzel annem o mutlu çocuk nerde

(Yeni Biçem 17, Eylül 1994)

Salih Bolat

(1956)

ŞİİRLER

IV

nasıl sorabilirdim ki sanu?
yarım bırakılmış bir harman yeriydi yüzün :
şuraya buraya atılmış boş torbalar,
rastgele bırakılmış dirgenler,
geçen hasattan kalına buğday sapları,
başıboş dolaşan iki at.
görünürde hiç kimse yok. Ötedeki tek
ağacın altında devrilmiş duran su testisi.
kendi uçuşunu kovalayan birkaç öveyik.
bulutlar.
sormaya gerek kalmamıştı,
adını.

V

o akşam nedense ay yoktu.
birkaç erkenci yıldız vardı.
uyuyan çocuğu seyrediyorduk.
bizet'nin carmen suiti'ni çalıyordu radyo.
bir bardak su duruyordu masanın üstünde.
kurumuş yaprakların hışırtısı geliyordu
arka bahçeden.
akşamın ayak sesleri, dedi kadın,
akşam : sokaklarımızı dinleyen lâciverd muhbir.

(Varlık 1043, Ağustos 1994)

Haydar Ergülen

Haydar Ergülen (1956) şiirleriyle olduğu kadar şiir üzerine değerlendirmeleri ve yazılarıyla da dikkati çekti bu yıl.

SİZİN GEMİNİZ KURTULDU!

aşk olmak üzeredir

taşan ota, karışan ruhu
bakın, bahçe tutuşmuk üzeredir

çok ruh var derinde tahlilyci bekleyen
göç edin birine, içine girin
otu izleyin, o sizin ekmeğinizdir
o kapınızdır, açılmaktan kurtulsun
anahtar kilide uymaktan
bahçe suyu avutmaktan
ölüler fazlalıktan
ve kurtulsun bu kazının
birkaç eski kelime
seni senden kurtardım,
benden kurtaramadım!

bahçeye bakıyordum, size
ısmarladığım gölgenin
zarif durması için,
gam yükünün çığlığı
otu boğmadan önce

dünya öyle çok durdu ki sizde
şu herkesi kışkandıran zaatlarınızdan
bahçe fazla çiçeğe kaldı
şımardığıyla kaldı

ota küsmek, ruha yatışmak kaldı
her göçte tuhaf olan gövdedir
tuhaf gövde biraz daha karıştı

eski korkularınız güzeldi, hatta sıradan
yeni korkularınızdan mutlaka korkun
ruhunuzu gölgeye çekiyorsunuz, iyi
biraz da kendi gölgenizden yorulun

biraz da...

biraz su ular mısınız
sizin geminiz kurtuldu

sahi sizden sahile
nasıl çıkılıyordu?

(*Adam Sanat* 98, Ocak 1994)

Turgay Fışekçi

Turgay Fışekçi (1956) bu yıl yayımladığı *Dip Sevgi* adlı kitabında, yaşamla zaten iç içe olan şının olaylar, insanlar ve ülkeler düzleminde güncele biraz daha yansıttı, şiri yitirmeden.

ANNEANNEM

Ne kadındı anneanneni
Ölçülerine hiç aklım ermezdi
Fırındaki kekin pişmesini
Poulenc çalarak beklerdi
Bizler onu dinler gibi dizlerine dizilir
Çift el piyano konçertosunun son tuşlarında
Evi yanık şeker ve un kokusu kaplardı

Suya götürdüğü koyunları
Fauré'nin Pavane'ıyla güderdi
Gün düşerken öte dağlara
Taze dem bir çay kokusu
Son ışıkları

Acılı günlerin Bach Passion'ları
Gözyaşlarını duygu eğitime döndürürdü

Görmedim bir fiske cevz-i bevva katmadan
Et yemeği yaptığını
Belki bundan bende bu bitmeyen bahar

Ah ne kadındı
Kaz Dağı'ndan kalkar Paris'e gider
Dönüşte elinde kendine adanmış şiir kitapları
Ordaki en iyi arkadaşım Rosa Lüksemburg derdi
(Adam Sanat 109, Aralık 1994)

Lale Müldür

Lâle Müldür (1956) yeni kitabı *Buhurumeryem*'de çok kendine özel bir dünyanın kapısını aralıyor. İçeri girebilenlere tabii.

BUHÛRUMERYEM / L'INCENS DE MARIE

I

Her melek zalimdir. Meryem'in ipiyle
bağlı geçen o 13 ay. '13 aylı yıl'
ayırıldı bizi nedenini bilmediğim
korkunç melekler. Melankolimin 19. haftasıydı
seni tanıdım. Birşeyler değişiyormuş gibi
oldu birden. Sanki artık kader denen
o kudurmuş atın önünde sürüklenmiyordum.
Sonra korkunç bir dolu yağdı.
Ürkünç rüzgârlar esti. Götneydeki Haç Yıldızı
yerinden kıpırdadı. Melankolimin 19. haftasıydı.
Her melek görür bizden öncesini ve
bizden sonrasını. Bizim elimizde değildi.
13 aylı yıl ayırdı bizi.
Neden bitecek şeyler başlatılır ki sevgilim
neden Muhammedi bir gül birdenbire büyür
neden gözyaşı büyüklüğünde dolular dökülür?
Kara saten bir çarşafa
altın bir haç çiziyorum senin için.
Yokluğunu böyle ifade edebilirim ancak.

II

Gözlerimi büyük büyük açıyorum
 meleklerin üflediği o cam parçacıkları
 rüzgârına. Gelmiyorsun. Kara yağız atlar
 geliyor soğuk odama. Düşen göktaşları
 geliyor. Gözlerini karalarla bağlamış
 melekler geliyor. Sen gelmiyorsun.
 Nedeni yok işte. Yok hiçbir nedeni.
 Kiliselerde ikona kızlar bizim için
 dua ediyor. Dışarda korkunç bir
 dolu yağıyor ipimizi sürükleyen
 meleklerden daha da korkunç.
 Bilmiyorum belki büyük bir günah
 işledik. Ben keşiş giysilerime sarınıyorum.
 13 ay böyle geçecek işte. Güneydeki
 Haç Yıldızı bize kara kara gülümseyecek.
 Dilimin dönmediği şarkılar söyleyeceğim ben.
 Kimin ne için başlattığını
 bilmediğim bir büyü 13 aylı yıl
 boyunca akacak başcucumda.
 Ellerimi temizlemek isteyeceğim
 geri dönmek belki de.
 Geri de dönemeyeceğim.
 Altın haçlı o kara çarşafın
 üzerinden 13 aylı yıl akacak.

O Sole mio! O Sole Negro!

(Sombahar 21/22, Ocak/Nisan 1994)

İlyas Tunç

İlyas Tunç (1956) bu yıl Ali Rıza Ertan Şiir ödülünde birincilik ödülünü aldı.

YILKI

Sıkılırsın diye
 yitik kalabalıkta

issız bir kuytu
buluverdim sana
bozkır bir deniz
kent karmaşa...
günlerin kıyısından
hoyratça çektiğimiz
kum ve araba
öylece kalsın
yalnızlık işte orda
bir deve dikenini gibi
yüzünün ipeğini
çizip durmakta

SALGIN

aşklar da oyasız
kâğıt bir mendil gibi
atılıyor artık
hazır giysiler
arsız acıların
gözyaşı şişeleri
her şey yapay
kent kuşatıldı
yıkıldı saçak
herkes bir yerinden
onarsın kendini

salgın başlayacak
salgın başlayacak

(Varoş 2/3 Eylül 1994)

Yunus Koray

Yunus Koray'ın (1957) *Yaşamı Yargılayan Şiirler* (1987) ve *Devlet ve Patika* (1993) adlı iki şiir kitabı var.

ŞİİRE ŞİİR

sen
mutlu bir geleceksin

hesap adamlarından
memurlardan uzaktı,

sen
huysuz yaratık

sen
hangi aklın uyanıklığı

sen hangi ülke
hangi parıltı

alnını aydınlatan
hangi çocukluk,

sen
incelikte bıçak sırtı

sen
gelincikli yamaç

sen yıldız
sen patika,

sen güzel uçurum
alımlı rüzgâr

sen
nerelerde yeşil bir deniz

sen
hangi gökyüzünde

kiraz yüklü ay arabası

(Dördüncü Yeni 1, Aralık 1994)

Yücelay Sal

(1957)

ANILDIĞI ANDA UNUTULAN NOTLAR(*)

1- MATBU ÖZGEÇMİŞ

Bir yangın yeridir çocukluğum ilkçağ savaşları artığı
Daha baştan yitirilmiş duygular düellosuymuş gençlik dediğimiz

Şimdi düşbozumları en büyük ortak bölenimiz

2- BİR GÜLÜN ÖZİDİRENCİ

Düşlerimiz bile bahçeye aykırı bir gül
Çaresiz en sivri dikenini saplar yüreğine

Oysa o yürek taç yaprakları siper etmiştir kendine

3- YAŞAM DERSİ

"Korkular pervasız girer düşlerimize çocuk
Korkular kol gezer düşlerimizde"

"Ondan mıdır ustam ölümler ve cinayetler üstünedir masallarımız
destanlarımız"

4- TECİMEN

Düşlerine gülüşlerine dek fişlenir bir tecimen
İç donu orta beden mavi dikey çizgili

Bilmezler B RH + kanını satar iki sıkı şiire

5- GÖZBAĞI

Nesiyle görmüşse o düşü ordan başlayın dediklerinde
Biliyordum gözlerimden önce kalbim olurdu parçalanan

İşte bundan dağıtmadım gözlerimi kurşuna dizilirken

(*) Son tufandan bu yana, yağma yerine dönen bozgun bahçesinin türü en kendine özgü familyasıydık. Suskunluk ve unutkanlık tarafından tutsanmıştık çünkü. Nasıl da yakışır düşlere suskunluk ve unutkanlık... Bu nedenle düşler üzerine yazılmıştır bu dizeler, görünmez bir mürekkeple, kazıyarak ve kanatarak düşleri.

(*Kunduz Düşleri* adlı ortak kitaptan)

Engin Turgut

(1957)

YAZDI, BİTTİ!

Mutsuz, ipeksi, kırılgan bir şeydi, yaz!
Ruhumuzu nereye taşısak yazdan
kurtulamayacaktık. Şapkanın dalgınlığından başka neydi ki yaz! Omuzlarımızdan sarkardı sarışın bir inceliğin boynumuzda açtığı rüya. Kaçır-dığımız tanrının ıslığı yaza mı ayarlıydı kimbilir belki de yaz yorgunu bir hayatın karnından yuvarlanan çakıtaşlarıydık!..

Aşkın yüzümüzle buluşmasından daha kederli ve daha yalnızdı yaz! Çünkü hep yaz çocuğu bellediler bizi... Ve bu yüzden yaz, ormanın gözünden kaçtı. Yaz bunu da atlatır biliyorum, yaz duygusu kimseden saklanmaz bunu da biliyorum peki ama nerden geliyor boşluğun o müthiş zarif tadı!

Yazın rüzgârı ardına kadar balkon. Bak
nasıl da sığınıyoruz kendine gecikmiş
bir aşkın oyuncak saatlerine... Cumbalı
ama tuhaf bir ev kokusuydu ve öpücük-
lerle eğitirdi ayrılığı yaz! Ve fazla hatıra-
dan boynu bükük birden yaşlanırdı ağaçlar...
Aşk ve yaz o ilk şaşkınlık! İkisi de
düşleriyle gelir ikisi de çabuk biterdi...

(*Milliyet Sanat* 341, 1 Ağustos 1994)

Suat Vardal

Suat Vardal (1957) üçüncü kitabı *Hayal Dersleri*'ni yayımladı bu yıl.

COĞRAFYAYA GÖRE ŞİİR

ortama göre insan
çıkara göre düşünce
koşullara göre aşk
ölüme göre hayat
coğrafyaya göre şiir
düşmana göre dost
karanlığa göre aydınlık
anlamsızlığa göre anı

hayır, hayır, hiçbirini onaylamayacağım

ölçüsüz, kıyaslamasız aşk ve sevgi
sınırsız güzellik, sizi savunacağım

(*Adam Sanat* 98, Ocak 1994)

Orhan Alkaya

Orhan Alkaya (1958) üçüncü kitabı *Yenilgiler Tarihi Cilt I*'de çağını sorgulayan özgün bir şair kimliğiyle çıkıyor karşımıza.

YENİLMİŞLER İÇİN İKİNCİ PARÇA

Yeşim Derman için!

peki beni kim intihar etti
kim tedavülden kaldırdı böyle erken
inlerken görülmem hoşluğuna gitmedi mi
bir içevurum fazla mı geldi bu sıklıkta
nasıl da dijital şimdi yakınlıklar
parlak kanatlarıyla gökyüzüne kaybolurken anka
kimse tanrıyım demesin, hepimiz sarhoş kaldık
varedene duyulan hasret gibi yoksul anda
nerde şimdi Burgonya Beyleri, Kara Şövalye
gölgeye dokunanlar nerde
böyle erken mi kesilecekti sözümü, tam da burada
ciltler dağıldı, dağıldı olmayan ne varsa
güzel sözcüklerim, Mallarme'm, Yahya'm nerde
beni de beni de beni de... intihar ettiler
dosya kapandı katilim nerde

(*Yenilgiler Tarihi Cilt I*'den, 1994)

Ergül Çetin

(1958)

O DEMİRDEN ATLARI

ne yana dönsek surdur
taşdır, duvardır örülü.
bir damla ışık bile girmez
mazgal deliklerinden.

ne yana dönsek sudur
gitsek yelkenler sökülük
tekneler su alır boyna
sisten görünmez ufuk.

kıyısını kaybeder zaman
isyan çıkarır tayfalar
erzakları suya atar bir zenci
tam göğsünden vururum
çakmaklı tabancayla.
oturup ağlarım sonra
en iyi adamımdı benim.

ne yana dönsek güzeldir
getirip yaprak yığar kapımıza,
çamurlu diplere çöker alabalık
saçlarını çözer çınar kökleri
karaağaçların altında böğürür hüznün
yosun tutar yüzünüñ yarısı
kırk bir testiyi saklar içinde zaman
çığlığı duyulmaz kendi kuyusuna düşenin
eski bir yarayı özler bıçak
söz başa döner sonunda
söylenmemiş gibi olur
yaşanmamış gibi olur aşk
sevişilmemiş gibi yatak
kirlenir hızla.

gidilmemiş gibi
uzak ülkeye
dönülmemiş gibi
zırhları paramparça
ölünmemiş gibi
surların önünde.

ne yana dönsek ateştir
kapatır alev çemberini
külrengi bir akrep
kıınıldar göğsümün
dövmesinden usulca

zehir dolu keseciği
bir kadeh şarap
sonsuzluk sularına
bir damla gözyaşı
denize sürmüştük ya bir zaman
ateşe süreriz şimdi
o demirden atları.

(*Edebiyat ve Eleştiri 14, Mayıs/Haziran 1994*)

Abmet Erhan

(1958)

BİR YILBAŞI AĞACI İÇİN

Faili meçhul bir intihar ikliminde
Türkiye'de 1993'ün arifesinde
Geçmişten geleceğe birkaç mutluluk anı taşıyorum
Zor bir yıldız, annem öldü, dünyada
Yangın çıktı, oysa ben hep üşüdüm
Kalbimdeki son ışığı da kınına gömdüm.

Geçmişten bugüne akan kimya, geleceğimi doldurmuyor
Her eylem öncesinde ellerimde bir uyuşma
Yoktum da kendimi sanki rüyada gördüm

– Düşün, Gölbaşı'na doğru seyrediyorum
Ve altımda kırmızı bir Fiat Tempra
Mezarlık ziyaretinde yüzbin kilometre yapmış
Göstergeleri kırılmış intiharları önleme yarışında...

Zor bir yıldız, annem öldü son defa...

(1992)

(*Edebiyat ve Eleştiri 14, Mayıs/Haziran 1994*)

Ferruh Tunç

(1958)

ASENA'NIN KÜLLERİ

Ağardı tenimdeki buğday
Yay, kırıldı alnımdaki
Ve söylencelerle doldu
yanaklarımdaki uçurum

Rüzgârdan korunalı
böyledir bu
Ben,
örtüneli yağmurdan
ve puslu camlardan
seyredeli güneşi

Evcil parsla boynumda
ve çatlamış kısırakla
kasıklarımda
yazdığım şarkıyı okıyıcı
şimdi
lastik tekerler korusu

Ürpertiyor ayva tüylerini
şehirlilerin
Asena'nın küllerinden
küllerinden Asena'nın
çaldığım
metal kanatlar oratoryosu

Diye mi,
kayıtsız stepler yazdı şiirimi
Ayıran rüzgâr dalları ağaçlardan

Bir ırmak sonra,
iri, gümüş pullu bir şalımeran gibi
bölen ortasından yüreğimi

Bir de göğün ev içleriyle ölçülemeyen genişliği

Denizler olmasa suya kanmazdım
Koyaklar olmasa yankımaz
Yamaçlar olmasa dökülmezdim

Bir gece olsun uyurdum çadırımda
bendler yüzdürmüş olsaydı gemilerimi

Muhkem tepeler, ardından 1.0t derinliği

Muhakkak o yazdı şiirimi
Bir dişi kurt işte
uludukça uzakta
ağlatan beni geceleri

(*Varoş 2/3, Eylül 1994*)

Mehmet Yaşın

Mehmet Yaşın (1958), *Kıbrıslı Türk Şiiri Antolojisi*'ni hazırladı bu yıl.

ELEKTRİK

Tam zamanında çalan telefon
artık eskisi gibi devam edemezsin yarım kalan cümlece
harfler, ses dalgaları, tinsel-çekim.

Habersiz bir buluşma hazırlığıydı ömrünce Yazdığın her şey.

Ben gördüğüm bir düşten kurtarıp dünyaya getirmiştım birbirimizi
bir kaderi büyüt müştüm her rastlantının büyüünde.

Kendi kendimizle sevişmekten bizi yorgun düşüren Yazı
elektrik, hava kirliliği, sis ve İSKİ skandalı
istese de istemesek de. Elektrik, elektrik, elektrik.

Korkarım bu şiir planladığın gibi bitmeyecek Memet.

Korkarım kader diye bir şey var rastlantıyla Yazılan
istememsem de Yazılan bu şeyler ve beklenmedik karşılaşmalar
korkarım kader diye bir şey var

ve elektrik. İkim gibi biri Moira
nereye bağlanabilir ki bir oturma-izniyle ya da nereye ayrılır
yıkılan Yeruşalim'den başka...

Hem artık ben yıkılamıyorum bile, biliyor musun?

Artık sormuyorum bak, ne demeye gelir Yazmak, ne demeye aşk
düşüncüklüğü, yalnızlıklar ya da intikam.
Hep üç şey var – Birincisi : geleceği hatırlamak
Öteki : tanımak ilk kez gördüğün birini. Derken : elektrik.

Elektrik. Gerisi şiir, Yazılan.

[Hem hiçbir şiire yaramaz kendi Yazgısından korkan insan.]

İstanbul, 1993-1994
(Adam Sanat 106, Eylül 1994)

Mustafa Köz

(1959)

BELKİ BİR NEHİR AZALIR

Belki bir nehir azalır dökülürken denize,
çoğalır acıyla ve her şeyle, kim bilir
ve deriz ne zamandır görmemişiz, neyi görmüşsek
gül taşıyan, karanfil çiğneyen, sözcükler çırpıştıran
bazen epriyen bellek, bazen de birkaç şiir.

Dağılan ve derlenen bir ormanı bırakarak geride,
yaşarız yıllar yıllarla ve her şeyle, kim bilir
ve deriz ne zamandır gitmemişiz, neyi gitmişsek
çünkü ağrısıymış bu biten, hayatın ve sevincin
yorulduk ey taflan diyerek aşktan da erinçten de.

Ey taflan, ey sulara atılan d   m ve keder
kentler, nehirler ve utkular taşıyan bilge,
yiten anılardır, ki bellek, şiirin mihenктаşı
ve deriz ne zamandır bilmemi iz, neyi bilmi sek
 ıkarız  ocuklarla ve her şeyle hayata ve her şeye.

Siz seviyorsunuzdur bizi, ah evet seviyorsunuzdur
ne varsa erin le, yengiyle kırıg n ve sarsak
ve deriz ne zamandır   lmemi iz, neyi   lm  sek
Çünkü akan her nehir durulur ve susar acının andacında
geliriz   llerle, ard  lırla   nenmi  patikaya.

(Evrensel Kültür 31, Temmuz 1994)

Akif Kurtuluş

(1959)

DEVLET KAÇ TAZİTUT

halkın imlası ta arsa coğrafyadan
geçer onlar iki yağmur damlasının arasından
göstererek devlete bütün zarafetini

belki de onlarbindir

bir  ar ıda kendini kaybetmek gibi bir şey olur bu
kefyede buluşanların safrana karışması gibi
gövdeye bulaşan bir bedesten gibi.
orada yeşil, kandan alırken rengini
tarihin biçimine bürünür güneş
kim güvenir peki tarihe
iki kaşın arası varsa
yolunu bulmak için
ateşi savunmak yetiyorsa
avuçta g l ezip g  e fırlatmak neye yarar
tenimizi yeniden tanımlamaktan başka

hayatın diyorduk, geçen gün laf arasında
hiçbir erdemi kalmadı gözümüzden kaçıracak

tattık hepsini, imzalar attık, gazetelere ilanlar verdik
 saftirik demişti muhaliflerimiz son genel kurulda bize
 halbuki komedyen taklidi yapıyorduk
 bozuk terazi kullandık
 melankoliyle coşku arasındaki dengeyi bozmamak için
 bizden artan nevroz onlara da yaradı
 düzmüş oldular sonunda bütün eksiklerini

o gün birisi ateşkes demişti;
 bu kadar kısa sürmese
 belki de iyi bir çizgi film yapardık kardugh'lardan

araya reklam girince
 ölülerimizi toplar, kaşlı göz arasında gömerdik
lan yavşak!
 derdik film başlayınca kalktığı yerden
değil mi ki bizi her kavşakta polisle korkuttular
oğlumuzun kirvesi de emniyet amiri olsun
 insan olan sırf bu inada başışlardı
 en iyi yardımcı oyuncu ödülünü
 kimse ben oynarken elime konuşmasın
 biz tarihe tanıklık etmek için ifade vermeye geldik
 baş başaltı müselles, *kayıp serbest*'te sıramızı savdık
 ruhumuz her ne kadar esas duruştaysa da
 vicdanımız rahat
 bütün geniş noktalarında şövalye muamelesi gördük
 halbuki kavalıyeyiz : çünkü hiçbir yere "damsız girilmez."

Hayatın bizden sakınacağı bir anlam da kalmadı nasılsa
 öğrendi çocuklar kirpinin sırrını
 bütün savunması üstüne işeyinceye kadarmış
 demek bu kadar saldırgan olmamız boşuna değil
 hem artık herkesin bir *evtimsalı* var
 gözyaşımızla sindirim sistemimiz arasındaki
 o tuhaf macerayı izlemek kolay oluyor
 ne sürüngenlere hakaret ediyoruz
 ne de erkekliğimize dokunuyor sulugözlerimiz
 savcılar saygın bulmasa da gayretimiz var en azından
 kavakların hangi yolla çiftleştiğini anlamaya
 hayber kalesi içinde kaçak yapılaşmaya yok mu bir dur diyecek

var!
peki kan kalesi mukimlerine tapu dağıtmak için
törene ne gerek var
yavrucuğum, bizim üç oda bir salon evimiz
davetsiz misafirlere monitörden *kim o* demeye mecalimiz var
medeni cesaretimiz var : *onlar buradan taşınalı çok oldu*
tıkırtıya duyarlı bant kaydımız var bizim yerimize zıvanadan
çıkan
hanım çabuk silahımı getir! ince, koskoca hırsızlar nasıl
tırsıyor
terminnelden havaya tırlatılan *en büyük asker* için
yeri geldiğinde bükerek sustuğumuz
vücut isterse davulu gön yaptıığımız bir kalbimiz :

bundan bir *humerang* *dykusu* çıkıncak
iyi edebiyatçılarımız var

orada şimdi

şırnak : kırbaç : şırnaak!

hoh hoh hosaybin
iki üç daha fazla katliam

var

bir *kulp* var ayrılığa takacak

haydi şimdi hep bir ağızdan

devlet kaç tazı tut!

Ekim 1993, Ankara
(Edebiyat-Eleştiri 5, Kış 1994)

Salih Mercanoğlu

Salih Mercanoğlu (1959) Antalya'da yaşıyor. İkinci kitabını bu yıl çıkardı : *Yağmurun Elleri*.

EUROSİNİ

biliyorum matmazel eurosini
ardından şiirler yazılacak
belki fransız bir aksan
belki yan gelip yatan/ölümü bekleyen/
bir kımıl yazacak şiirini
biliyorum monte carlo
bu yaz şiirler verimsiz olacak

istiklal caddesinde yıldızlar altında
dolaşacak karnı aç bir şiir
bütün uğultusuyla
ne kadar anne varsa hepsi sessiz kalacak
biliyorum kibritçi kız
biliyorum monte carlo
bu yaz kederli yağmurlar yağacak

eskimiş fotoğraflardan çıkan anılar
tarlabasında dolaşan bir hayalet
yeni insanlar yaratan büyük şehirler
yeni hayaletler de yaratacak elbet
biliyorum prenses
biliyorum monte carlo
bu yaz şehirler boş durmayacak

ah eurosini
bu şiir hiçbir zaman benim olmayacak

haziran'93

(Yeni Biçem 10, Şubat 1994)

Neşe Yaşın

(1959)

GÖLGE

Zaman siler
uzaklaşan bir gemidir anılar

Fırtına, deprem ve kasırga
hepsini aşır kıtlık kızları

Sokaklar da bu evdi
belki de daha kardeş yabancıları

En doğrusunu
yürük söyler
babalar gidince
kendi gölgesini görür çocukları

Sen ki asla bağışlamazdın
işlemediğimiz suçları bile
senin yazdığın kader defterime
uymadım
kendimi seçtim

– Yaşken eğdin
nasıl da nasıl da acıttın dallarımı

Yine de korkmuyorum
ölürsün diye bir gün
kırılmış, ufalanmış kızcığın
büyüyor ve yaşılanıyor babalar.

(Pygmalion 5 [Kıbrıs], Ağustos 1994)

Tuğrul Asi Balkar

Tuğrul Asi Balkar (1960) son yıllarda şiirleriyle dikkati çekti. İlk kitabını bu yıl yayımladı : *Bir Sevinç Depremi*. 1994'te şairler ve şiirler üzerine ilginç yazılar da yazdı.

BİR YAZ YAĞMURU

I.

yağmurun üçüncü günündeyiz
sessizliğe çarparken yağmur
çoktan yaklaşmış bir ölümü andırıyor
yağmur uzun uzun yaz
yağmur karanlık ve yapayalnız yaz
yağmurun üçüncü günündeyiz

anılara oturuyor yağmur

bütün kuşkuları siliyor
bütün kuşkularımla sevmelisin beni
bütün kuşkularımla doymalıyım sana
yağmur bitti

gölgelerden başka dostumuz yok demek ki

II.

demek ki, dindirilmemiş bir sevginin altıncı günü
hâlâ susmamış yağmur söylenmemiş sevda sözleri
damlacıklar ve sabah kuşları uçuşup gidiyorlar
dindirilmemiş bir sevginin altıncı günü, demek ki
gözyaşı şişeleri dolu saydam bir acıyla dolu
dışarıya çıktığında yağmur ve kıran soğuğu
yüzünde gecenin ışığı ve gümüş selvilerin vurgunu

yağmurun ve dindirilmemiş bir sevginin
kaçıncı günündeyiz biliyor musun
biliyorum

III.

yağmur dindi
keşke sürseydi

(Promete 19/20, Mart Nisan 1994)

Nuh Ömer Çetinay

(1960)

ACELEBACI

Ne tuhaf Düş kırıklığına uğramıştım dün gece

Oturup seni konuştuk acelebacı Bir
aşkın bittiği yerde ıslak hiçbir şey
kalmamalı dedim Kalmadı Yağmur mu?
sabahın değin yağdı yağmaladı söy
lendikçe azulun aşk lazı vardı aksam
de Seni de söyledim ki azulasın ace
lebacı

Ne tuhaf Acele şiire şeytan kurıyı Azırdı
kızardı üzerime sıçradı Niye kandım
ki gitmenize gül niyetine? Sakalın
da aşkın hulaşığını bıraktı Ayıllığın
düşüne çekilmiş otuzbirler kalırdı
Karanfil kurusu hüznüleri, lüzümleri
den çıkardığım kılçıkların kırıldı
Boğazıma takılırdı Boğulurdum acele
bacı

Ne tuhaf Sınavına girecek bıyıkla aşkın da olma-
mıştı Sizi de yeller aldı Satımadan
getirdi.

Yele ne oldu?

İnek içti

İneğe ne oldu?

Sahi ineğe ne oldu?...

Ne tuhaf Niye gülmüyor acelebacı?

(Atika 7, 1994)

Orhan Kâhyaoğlu

(1960)

AŞK KİTABESİ

beni unutma aşk yalnızlığın ikizkardeşidir.
kule yıkıldı mı anılar kalır bu avluda, gözyaşı hariç.
o çamurdan çarmıhın yerini değiştirme zamanıdır.
içimdeki tutkal tenime yapışan bir harita
yalnızlık sana güneyi gösteren bir pusuladır.

beni unutma akibeti belirsiz bir aşk bu.
utkusu viran aşk bu insankenti önünde buruşup durur.
kurak çağ, sabit doğa, tanrısal duruş
oluşturan deltasını. susku ölüme döndür.
sonuna kadar kesilir ses, kıyı çocukları kitabenin peşinde.

beni unutma uğultu aşkın sıradışı ülkesidir.
labirentin bir ucu doğum âni, çiftleşip durur
sonsuzluk çığlığıyla, sabır kıyıları yok olur.
kuytuya çekilir aşkın sıradışı, buğulu ten
aranan kitabe bulunur, ölümdilini sökemez tutku.

beni unutma aşkın soykütüğü bu kitabede yazılıdır.
avucumun içinden kayıp giden aşk pervasızca
bellek sığınağı olur. kitabe parıldar odamın içinde.
bıraktığı miras kıtlıktır. kıtlık bir soyaçekim.
siyaha boyanır haz, uyum bir uçurumdur.

beni unutma bu ülkede aşk çoğalmanın soykırımıdır.
ayna kendi bedenine bakıp yavaşça kırılır.
kanırtır arzunun çıkmazını, anılar tuzla buz.
bu kitabe sessiz yaşamının hudut kapısı.
tam bu yalnızlık kapısında aşkla buluşur.

beni unutma aşkın soykütüğünde sonsuzluk yazılıdır.
ikizkardeş benzemez birbirine, yazgı tuhaf bir kelebek.
uçuşan kül, ölümün ezgisiyle ben'e takılır.
aşk kitabesi tek uğrak yeri, abartısız bir tapmak.
beni unutma aşk mel'un bir sabırsızlıktır.

Cem Uzungüneş

(1960)

DÖRT DİLSİZİN ATEŞLİ TARTIŞMASI

Kentin en sarı saati bu üç yavru köpek
taksileri azarlıyor;
ince havlamaları doygun kederimizin.

Sesgeçirmez gürültü
Sesli harfleri olmayan bu dil
bu fanuskent

Orda dört dilsizin ateşli tartışması
Orda, alüminyum yapraklı ağaçların
hışrıtısı altında

Kaşlarıyla bağırıyorlar.
Parmakları öyle çok ki o sessiz harfler
(Biri kızıl saçlı, çok çilli elbet!)

Ah, katı kent yumuşak akşuma yemik düşse!..

Orda, onlara dehşetle bakan bu var
varlığın şiddeti
söz boşluklarını seğirtiyor

Alüminyum yaprakların hışrıtısı altında
kurşun meydan çok ağlamış
bir çocuğun gözleriyle bakıyor

hınçla susmadan önceki son hıçkırıkları işte
uzaktan histerik bir kahkahaya benzeyen
üç sarı köpek.

Sonbahar, 1992

(Adam Sanat 99, Şubat 1994)

Tuğrul Keskin

Tuğrul Keskin (1960) bir suskunluk döneminden sonra dördüncü kitabını yayımladı bu yıl : *Tacir ve Cinayet*.

ATRUN

atrulu gezerdi adam, atrunu kül
şeftali kokulu denizler düştü mü aklına
yani yaz, su basardı yüksek ovayı

yollara düştü mü yaz, şapkasını koyardı önüne
erirdi kızlar saz ve bütün bir ilkyaz.

patikadan yürürdü kızlar, biri hep onunki
su perisi gül perisi can perisi bir de nû

gelmez o düşün ardı/arkası
esmer kızlardır çok zaman gündelik aşkın mirasçısı

bulutların arasından unufak olmuş ülkeye bakın ken
birden atrunu düşündü adam, şapkası mavi

iri yılanların arasından geçiyor ölü askerler
yüzüne merhem yerine kum sürüyor bedevi

mevsimler bulanık aşk sonbahar ve diğerleri
birden herşeyi düşündü adam kaybetti ivmeyi

en son kale içini biliyordu hatıralarından
suya giden çocuklar korkarlarmış akıp giden sudan

ateşten sandalyelerin üstünde konuşulan bilgisayarlar
yanan, kale içinde durmadan

karanlığın şerre dönüşen yanında adam, bunalıyor
nasılsa sonsuz bir aşka yitirdüğünü sanıyor
ama uykuda aşka çağrılı sokak lambaları, bilmiyor.

(*Kunduz Düşleri* adlı ortak kitapların 1000'i)

Çiğdem Sezer

Çiğdem Sezer (1960), şiir yarışmalarında aldığı ödüllerle adını duyurdu. İlk kitabı *Kanadı Atlas Kuşlar*'dan sonra, ikinci kitabı *Çılgın Su* geçen yıl şiir ödülünü aldığı "Dünya Kitap" tarafından yayımlandı (1994).

BENİMLE BÖYLE SEVİŞ EY HAYAT

eksiliyor zaman, durağını yok
yüreğimi çalıp durma ey şiir

asiyim, mülteciyim, evet
kendine muhalif dizeyim

benimle böyle seviş ey hayat
gökyüzüne sığmayan yıldız gözyüüm

ihtilal çocuğuyum, sene dokuz yüz ıltmış
yıldönümü Hiroşima'nın
nükleer bir aşkın kambur kızayım

kısacık ömrümde kaç intihar
ıssız sokaklar uykularımda
düşümde gözleri oyulmuş ağaçlım
mülteciyim, asiyim, şairim
un sererim ipine komşunun

benimle böyle seviş ey hayal
kendine muhalif dizeyim

(Atika 6, 1994)

Metin Celâl

(1961)

WHITE LABEL

düzenleyip hayatımı
sığınırdım vakti olmayanların ısınsızlığına
korkunun kokusu duyulurdu
ağzımda sabun tadı
sanki dilim değmiş tenine

alkol öldürdü hayatın acılarını
kimsenin anlamadığı soğuk bir şakayın
doğdum ikinci derece akraba evliliklerinde
hep düşler, düşüşlerle

o nemli ev, sıcak vanilya kokusu
muayyen günlerde öpiyim ağbi muhabbetleri
o dekolte halimiz, mutluluk çubuğu anlar
ve ürpermelerim yargısız infazlarında

gereği yoktu hayatı farketmenin
gözünde sıfırdı nominal değerim
sınadım saatleri saatlerle
fosilleştim, katılaştı kimliğim

siyanür! bu muydu hayatın anlamı
kaçmağa çalıştığım kimdi
kendimden başka

(Sombahar 26, Kasım. Aralık 1994)

Turgay Kantürk

(1961)

EĞRETİ

Behçet Necatigil için

Susardı elleri düşüncenin
Ama şimdi bakışmalar akşam saatleri.
Oysa biliniyordu
Odalarda. kâğıtlar, klibit kutuları

Birden soğumuştum yalnızlıktan
Yakınmalar, sakınmalar
O mavi gerginlik
Karanlıkta ordan oraya kaçışmaları

Oysa hep sirlere çıkardı sabahı
Ev yırtardı penceresini sardunyamın
Ben sesimi! odalara kitlerdim
Bir telaştı geçti, unutuldu.

Ne kadar gitsem, hep dönüyordum

(Sombahar 23, Mayıs/Haziran 1994)

Serdar Koçak

(1961)

NADYA 'NIN HORASAN'IDA NE İŞİ VAR?

Ben Horasan'a döndüm yeniden;
Sırtımda Manastır'ın hülyalı kilimi,
Dört yaşımdayım, bir efsaneyim.
Habeş'te Sudan'da konuluyor ismim.
Kapımızın önünden tren geçiyor gülüm.

Ağzı kapalı bir balkon şûrası;
Bir dağa iniliyor şûranın içinden,
Horasan'ın altı gök üstü de!
Ceviz bekliyor beni üstü de :
Kilim. Gülüyor ağzını kapata kapata...

Gülüyorum.

Pazar olsun dervişler diyorum :
Kavuklar kabahatli kelepçeler içinde,
Nadya'nın kucağında söğüt kökleri;
Kilimi indiriyorum Balır-i Hazer.
Ben Horasan'a döndüm yeniden.

(Sombahar 24, Temmuz/Ağustos 1994)

Kubîlay Köseoğlu

(1961)

GÜLLER ARAYLA

İki gül vardı arayla
Kısacık kesilmiş, yarım
Biri için ben eğildim
Ötekinin tam ortasına
İncecik topuğuyla
Bastı bir kadın

Ölüm değildir
Erken yitimler yıkar bizi
Ve her zaman erkendir

MELEĞİN GECİKMESİ

Meltem için

Yağmur girdi denize
Işığın kazdığı yollardan

Hangimiz nehir olsak
Aşka akardık

Her rastlayışta rüzgârların
Uçurmaktan vazgeçtiği kız
Çık o buluttan
Yar sisleri kanatlarınla

Gel, güneşte yüzelim

(Gösteri 166, Eylül 1994)

Namık Kuyumcu

(1961)

SU'YA MASAL

ey susuşlarıyla gecikmiş intihalları
ihbarlayan kent
mezar soyguncularının ölüm dınlarıyla
kirlenmiş gökyüzü
yağmura bile yabancı tendeki
eskiyen alyanslar
kalemi çürüten söz
ışlığını eskiten rüzgâr

su/kendini yakar
kendine düşen suretiyle
insan gülüşünü arar
kendini unuttuğu zamanın aynasında

çetrefil aşkların demirden dönemeçlerinde
içimizdeki ırmaklar yatağını değiştirir
bir yılan derisini bağışlar o ırmağa
süslü yalanlar akıp gider
taşlara değer/yosunlaşır

hepimizin taşları vardır o ırmaklarda
hepimizin yosunları o taşlarda

adı belki konulmamıştır
su'ya masal

su'ya masal okunmasın ne olur
yoksa yağmur ıslatır

(Kunduz Düşleri adlı ortak kitaptan 1994)

Turgay Nar

(1961)

ZAMAN TERZİSİ

IV

Oğullarımızın kanıyla bilyürken asmalar,

Her çiçek bir öpüşmedir,
kuş ve amber kanatlarında
gölgeleri ilkyaz ağaçlarına dönüştüren ısıltı...

Ey bin yıllık suskun tınlılık
seni sonsuzluğun rahminde çoğulladım;
gizle beni,
gizle yaban zeytinlerinin kabaran sabrına!..

V

Ey kuzgunların çehresinde bronzlaşan çürüme
Toprak, topraklığıyla yaşın göğün bedeninde!..

Şimdi bir denizin yarasına tuz basmakta ölüm...

Nasıl da unutmuştum o umursız karanlıkta
bir ırmağın sana akan güzelliğini?

Korkuyorum bir Akdeniz plajında
Gölgeyle gövdem arasında kalmaktan...

(Varlık 1042, Temmuz 1994)

Yılmaz Odabaşı

(1961)

BİTME

bitme, bak içtim, yürüdüm, kederlendim
denize girdim, üşüldüm, sana geldim

dış bitmeden sen bitme
bitmeden sevgi gitme

bitme, bak koştum, kavruklum, hep örselendim
cıgara ziftlendim, ille de sem sevdim
uzaklarda öyle çok kederlendim

günler bitmeden bitme
bitmeden hasret gitme

bu yangın geceler, bu intihun
gidersen paramparça yitireğimde nâtilun

bu dolunay gecenin göğsünlü yarını
benim göğsümde de sana geniş bir yer var

dış bitmeden sen bitme
bitmeden sevgi gitme

(Varlık 1041, Haziran 1994)

Sunay Akın

(1962)

NE YAPIP NE EDİP

"Kurbağalara bakmaktan geliyorum, dedi Yakup"
Edip Cansever

Çocukların uyumasını bekleyen sevişmeler
başlarken yatak odularında
bir gramofonun
kırık iğnesi gibi yürüyorum
sokakların siyah taşlarında

Faytonlar geçmiyor önümden artık
son sürücünün
elindeki kırbaç
mazoşist bir müşteri için
sexshop'un vitrininde
satılık

Ansızın bastırıyor yağmuru
işte buna çok seviniyorum
belki de
bakkaldan dönen çocuğun
balkondaki çamaşırları
toplama telaşındaki annesine
paranın üstünü
unutturur

Ne yapıp ne edip
buldum sonunda
içinde kurbağaların yüzdüğü
o küçük gölü
ama kimsecikler yok ortalıkta
ne yakup ne edip...

(Adam Sanat 98, Ocak 1994)

Akgün Akova

Akgün Akova (1962) son kitabı *Baba Bana Bağırma*'da, başlangıçtaki karamizahçı, ısırmacı söylemi, gittikçe basitleşen, böylece etkisini yitiren bir eğretilmeli dille, sözcük oyunları, sözcük bozmalarıyla elden yitirmiş görünüyor.

CAZ ÇİÇEĞİ

bilinmez, belki son öpüşümdür bu seni
bir kadını bir uclı son ekleyişim
bilinmez, bahçene ekliğin son çiçek hırsızdır bu
bomba konmuş tren istasyonlarına
arzunun titreyen yollarını
son adım atışım, belki bu da bilinmez

bilinmez, baharın ensesine bir kuşun
ilk kurşun sıkıldırı bu
bir kedinin yağmurda ilk yıkamayı
bir kadını merdivene ilk benzetişim, sen gidiyorken
arka sokak otellerine ilk rastlayışı bu sarayım
güzelliğin aynaları tehdit ediyor sevgilim
hüzünü unutuşun bu gece, belki sözlü edilmez
bilinmez, belki yanbaşımdadı o kaygın sevdan
bu şiir kuştüyü elini ilk özleyişimdir senin

(sanki ilk sendin bu kanayın ıhumu duran
çarpışan gemilere adını verdiğim ilk sendin
ardından kırk camlara çizdiğim
bir Piaf şarkısı geçerken parmak ucumdan
anladım ki ilk sendin

caz çiçeğim,
nasıl denir
içimde çatal mısın bıçak mısın bilinmez)

(*Adam Sanat 105, Ağustos 1994*)

Hüseyin Alemdar

(1962)

ARZUUU(*) OKAY

dudaklarım geziniyor gecenin ağzında
güzel ırmak çürüğü pastel bir günâhla
beyaz masum ve ıslak
dolunay lekeleri içinde tenim
kasımlarım aşk eziği bir grilikle kirli sanki
dudaklarım ki tüyden öpüş vals
sen ey jezebel gibim
çocukmuşum gibim gıdıp geliyorum senle
düşüme
akşamıma
geceme
öptürüyorum seni

hayatım ruj imgesi sinema hazzı şimdi
geçmişime sarkan flû gençliğini seyrediyorum
gece ki mağdur bir dokunuş izi
çocukluğum gülhatmi suskunu elhamra sineması
usulca öpüyorum bembeyaz nilüferlerimi
yüzün ki ne kadar da şiir
– kalbim n'apsın!

(*) "*İstanbul'da kadınlar uzun boylu
U gibi güzrl (Ilhan Berk)*

Pera, 1993

(Yeni Biçem 12, Nisan 1994)

Sami Baydar

Sami Baydar'ın (1962) *Dünya Efendileri* (1987) ve *Yeşil Alev* (1991) adlı iki şiir kitabı ile öykü kitapları var.

Necmi'ye

Hükümdar künleri apayıңыз biz sevgiliden onun sizlerle
başarıları bitmiştir, bir yıldız kayır sen anlatamazsın
şiirlerimizi onunla da evet sadece yazılarımız var.

Övünürsün şimşek çakınca benim o diyerek, serçeler tatlı
kuşlardır gökte severler onu kurtullu. Söylerler kalbin
yerini bil hükümdar asası senin olmanı. Senin suçunu benden
bilirler, bağlanırsın bana bir parçunla. Sor prensese ne
gelir buyruğuma. Bir hiçtik ikimiz, çaka yapma ama bil.

Sorarsanız sahte der onlara o, onunlu mutluyum ben de,
bunları mutsuz olurum öğrenince, görüncü karşımda. Mutludur
o da kendine göre, korkarak anlamaktadır, o da güzeldir benimle.
Bunlar güzün yapraklarıdır niçin söylüyorsun herkesin söylediğini?

Getiriyorlar aklına sevginin, içinden anlatıyorlar hep
güzel mi bunlar? Oyun onları bunlar. Oyun oynadık onunla,
güzel mi şimdi? Sevginin içinden anlattıklarıdır.

Mart, 1994
(Sombahar 23, Mayıs/Haziran 1994)

Adnan Satıcı

Adnan Satıcı (1962) şiirlerini *Yerçekimine Uyan Portakal Çiçeği* adlı kitapta topladı.

BRONZ ÇAĞ UYKUSUNDA

I
yattığı yerde buz kesse, işe yarar mı
inip inip kalkıyor bir çekiç
üflüyor ateşini körükten örse
titriyor gövden...

II
uyumuyor gibi bir çift göz
uymuyor gibi iki dehliz el kadar yüze
her an yarı açık bir kapıdan girsem içeri
girsem içeri kırpık kafesli pencereden
cam çarpıyor kuş korkusuna

III
tedirgin bir kalbur
eleyip durmada sözü
sessiz. uyurken. dudakların

IV
güneşe yekiniyor balıkçıl boynu
kaygan bir okşayışla
ve eteğindeki sarkıt eriyor
o dilsiz Hitit yontusunun
gözyaşı şişesine damlıyor sanrı

V
ardına bakan sayıklama
annesini çağırıyor eski evlerden

VI
kanatmak istese de baktığı yeri
zırhı elvermiyor
ağulu oklar savurmasına

ellerini tutmadan
boşlukta gezdiriyor bakışlarını

VII
güneyi sararmış ağaç
kuzeyi yosun
haylaz âşıkların kazıdığı yeri acıyor

yabancı bir yatakta dönüp durdukça

1993

(Pencere 4, Mart 1994)

Turgay Özen

(1962)

AYNADIR KIRILAN HER BIRAKTIĞINDA

bırakılacak ormanın içi
kımıldayan ne varsa bırakılacak
göz kapaklarımız
hepsi
bırakılacak kan görünce
bir çocuk gibi

ağaçlar uykuda hâlâ
kımıldayan ne varsa
uyku da bırakılacak
bir çocuk kan içinde yüzü
bیلardo bırakılacak

ağaçları sayıyorlar yağmur için
kaç dal kaç yemiş
hepsi rüzgârda
bırakılacak
bir çocuğun ellerinden aşağıya
kayıp giden yüzümüz

kaldır dağı yerinden
hiç kalır
bırakılacak rüya
insan kaybolacak
çocuğun ellerinde şekil alan
onca hayvan ölecek

bırakılacak susmalar
içimizdir kımıldayan
sinema salonu
büyü
kumarsa bir çocuğun okuması
yazılar silinecek

ağaçlardan kaçırılan aylar
ormanın derinliklerinde bulunacak
saklı su
bataklık
hepsi bir çocuğun oyuncakları
oyuncuları ölecek

kımıldayan annemse ahırda
sütü kesilecek hayvanın
güneş sütün içinde
çocuk gözlerinden olacak
ne gördüyse ne gördüyse
bırakılacak hepsi

dağılıp giden ayna
memelerinin ucunda annenin

ormandır bekletir sözü
kuşların havalanması
rüzgâr gibi dağılır her yana
ne bırakıldıysa şu ana dek
hepsi dönüp sana gelecek
memelerinin ucundan annenin

Alaattin Topçu

Alaattin Topçu (1962), *Acemi Aşkılar Toplamı* (1992) adlı ilk kitabından sonra bu yıl ikinci kitabını çıkardı : *İntiharlar Kitabı*.

TAHTA AT

(Alternatif Anne'lemeler'den)

sonu belirsiz maceraların tahta atı
atlasını sermiş beton zemine
tıkırında mı diye bakıyor işler
işler ki jilet keskinliğinde işliyor
fakat?

tahta atı sonu belirsiz oluşunda maceraların
bir ciklet çiğniyor ki balonu patlar
korkutur sokakta cirit atan çocukları
selamûn aleyküm nasıl gidiyor hayat
bulaşığını yıkamış mı ayyaşın teki

söylenmedik sözleri bırakıyorum
sevgilim terk ediyorum bu şiir ülkesini
uyumsuz ve uygunsuz kılıyor ruhsaliteini
yani sonu belirsiz maceraların tahta atı
yorgun çekiliyor kendi kıyısındaki adaya
fakat?

tahta atı
sonu belirsiz oluşunda maceraların
çılgın tutumlar takınıyorum çevreme karşı
örneğin mutfaktaki işleri aksatıyorum ha bire
ha bire misket oynuyorum sokaktaki çocuklarla
sonra ha bire evleniyorum orospu dedikleriyle

ben ki onları çok seviyorum anne!...

(İzlek 4, Ocak 1994)

Mesut Adnan

(1963)

ADINI DÜŞÜRME DENİZE

1

Dokunursam denize
mavi elimde kalır

gözlerimin bittiği yerde
duruyor o
her dalgasıyla bir mektup atıyor
nereus kızlarının yazdığı

2

Erik çiçekleri üçerli sıra olup
toprağa dizilirken
olimpos tanrılarının burunlarını
aşıp geldiğinde sen
koruk salkımları taşıyan kolunda mayısın
gözlerine daha çok biriktirebilirsin
turfanda mavisini yazın

ama
adını düşürme denize

3

Kitap arasında unutulmuş
kedi sesinin sahibi

üşümeyeceksin

akdenize çevirdim
ay çiçeklerini

(İzlek 13, Ekim 1994)

Cihan Oğuz

Cihan Oğuz'un (1963) adını "Edebiyat Dostları" dergisinden anımsayanlar olacaktır. *Hoşbulduk Cehennem* şairin ilk kitabı.

MİŞ'Lİ GELECEK ZAMANA YERĞİ

Biz ki toplanıp bir gün çığlıklar boyunca
Gelincikleri derleyip arkadaşlıkları ağlayacakmışız
Yıllar geçecekmiş üzerinden bir gül ağdının
Ölüm boşlukta, hayatsa büsbütün divâne...

Aşkmiş artık yeni çağın tragedyası
Uçurumlar, salıncak ürpertileri, saklambaçlar
Cesaret sınavı olacakmış her masal
Uzun yaşanacakmış sanılıp
kırmızı başlıklı kurtlarda tükenen...

Oysa ellerimizin değerini nasıl da unutmamalıymışız
Coşkulu durmalıymışız sanık sandalyesinde bile
Çünkü sehpa itildi, imlâ bozukluğunu tutsak yaftalar
Ömürse yalnızca bir kuşun çığlık dölüşmesi...

İstanbul, 9 Mayıs '92

(*Pencere 4, Mart 1994*)

M. Mahzun Doğan

(1964)

MARDİN, GÜL YAPRAĞI VE ZAFARAN

Patlayan mayınlarla sürme çekmiş ufkuna
Acemi dizelere mi benzer akşamüstüler

Sesi bir bulut gibi akar Ankara'ya. Sanki bir ortaokul öğrencisi,
acele çiziktirivermiş resim defterinin sayfasına. Karakalem bir
desen, Mezopotamya. Ümitsiz bir atının tozlu kirpikleri. Belki
bir ev ödevi. Perdeleri açınca, hülyâsına doğrultulmuş bir namlu,
sabah. Mardin'de sabah.

Yalnızlık kaç katlanır Mardin'de
Balıkesirli Gülnihâl öğretmen için

Yanıtı APS damgalı bir mevsim. APS damgalı ve hiç gelmeyen

Bileklerini kesse : İncitilmiş gök, Atatürk Bulvarı, kum ve
zafaran.

Onun kalbini kanatır, şehzadelerin derdine derman olan. Dizçök-
müş bakışlarda hüznü ilahiler okur Asvana. Hâlâ. Mihrabı
parçalanmış bir Süryani manastırında, vaftiz kuyularına gömer
aşklarını. Şiiri bile solgun güneş altında

Gülnihâl öğretmen, bir gece, ansızın uyandırılıp, sorulmuştur :
Mardinkapı şen midir?

Bir pan flütün yankısı Sorunuz yanlıştır. Geceyi gül yaprağıyla
kesin

– Kestim bileklerimi Süveydâ!

Eylül'93, Eskişehir
(Promete 21/22, Mayıs/Haziran 1994)

küçük İskender

Küçük İskender (1964) *Yirmi5April*'den sonra *Periler Ölürken*
Özür Diler adlı oylumlu kitabını yayımladı bu yıl.

HOMOLOG

herhangi bir fotoğrafını tutarak hafifçe
kenarından 'korkma, ellerin ıslanmaz bundan,
baştan çıkmış bir siyah varsa gözbebeklerinde
hüznünü son yalnızlık olarak büyüleyen ve
yüzünü öne eğerek geçtiği yerlerde şimdi
kaçıncı çocukluklar yeşerir,' dedin, 'bulamayacaksın,
artık ısınmak için yağmuru beklemeli sevgili
sıcak damlalar altında ruhun deniz geçirmezse eğer,

dirilir boynundan kopup savrulup koşar gibi birinin
kaygı üstüne kaygı desenli bir ipek eşarp
incecik bir rüzgâra cenk dersleri veren gecede
altına batırılmış ayaklarının parmağucularında
usulca geldiğin o hülyalı mabedde
vasiyetnameni açıp okuyan çocuk : onun için ölü!
bazı çocukların içinde
ceviz kırar kanlı sincaplar, bir gemi yaklaşırken
bir gemi uzaklaşırken limanda farklı ağlayan
iki insan, ah tabii gözlerinden de söz etmeli;
kurşunlanmış bakışlarla tanımlı aşklar bunlar
parçalanmış dudaklarla beslenmiş aşklar bunlar,
her aşka önce kendine ' ihanet edecek başlamalı'
ardından tutuşturup o resmi başka bir köşesinden
atıverdin pencereden dışarı ve dedin ki 'korkma,
ellerin yanmaz bundan'

konusamadım-sustum-yutkundum durdum
tek yalan söyleyemedim korkumdan!

1.temmuz.1993

(*Adam Sanat* 98, Ocak 1994)

Altay Öktem

(1964)

MAVERAÜNNEHİR DÖKÜLMEZ!

belki seni severim umurumdasin
yalnızsin, yaralısın, sarışinsın
bir kedi yavrusunun damdan düşüşü
kadarsın, ılıksın, suçlusun

çocuklar kızmazlar bana gidersem
susarlar derslerde – bu iyi – denklem çözmezler
fatih istanbul'u alır mı bilmem
ama maveraünnehir dökülmez!

önce ben operim gizli yerlerinden
sıcak yerlerinden, buruk yerlerinden,
korkak yerlerinden
sonra bütün mahalle oper umurumdasın
çocuklar kızmazlar bana dönersem
nasılsa maveraünnehir dökülmez!

bileyciler, çingeneler, teneke tamircileri...
her sözcük bir mermi gibidir bana
bir kadını bir kadın gibi izinsiz sevemem

belki umurumdasın evet umurumdasın
bir yaprak düşer yere; çıt. işte sonbahar
gibisin, ıslaksın, çok uzaktasın

(Varlık 1046, Kasım 1994)

Hakan Savlı

(1965)

YALNIZLIK

İpek bir girdap
Sis bir labirent
İşlemeli kalb şeklinde kütük bir yastık
Ya da
Mor bir pelerindi yalnızlık

O zamanlar

İçinde yaşardım hiç fark etmeden
Sarı bir kederin dalgınlığında
Ve bilmem neden
Dönüp dolaşıp
Kiliselere
Giderdim ağlamaya
Loş bir köşede yanan
Mum ışığında simli

Anılardı yalnızlık
Dantel acılar

Elimde verdiğin o resimli mendil

Derken bir düet
Usulca başlar
Düşlerimle org arasında

Bir aşk başlardı Bach'ın acılarından
Takılırdı vitrayların dudaklarında
Buğulu bir ırmak karlar içinde
Çocuklar gülümserken uykularında
Sanki bir peruk
Nasıl desem : yazseli...

Gözyaşlarından
Şeffaf bir mektup

Bir ova dolusu ölü beyaz kanguru
Süngülenip yırtılmış keselerinden
Ağlara takılan genç insan ölüleri
Kadınların saçlarında istiridyeler
İstiridyenin içinde eski
Doğulu bir öykü
Ya da gizli bir
Balerindi yalnızlık

Kapardım gözlerimi

Kış güneşi vururken tomurcuklara
Anlardım tutunca bir an elimi İsa
Buluşup ayrıldıkça içimdeki beyazla

Süslerdim yollarını
Sim sinen dakikalar
Karanlıkta konuşurdum içimden

Açılırdı masalların çekmeceleri

Org susar
Sessizce
alkışlardı ölü arkadaşlar.

(Gösteri 169, Aralık 1994)

Kaan İnce

Kaan İnce'nin (1970-1992) arkadaşları, adına kurulmuş kültür vakfının yayın organı olan "İzlek" dergisinde her ay bir şiirini yayınlamayı sürdürdüler. Bu yıl bir de yeni şiir kitabı çıktı **KAN**

SÖNERKEN YILDIZLAR GELİNCİKLER GÜLÜNCE

Yolun hiç de uzak değil umut biliyorum
Sesin yağmurla birlikte tutuklu tel örgülerin arkasında
Bulamıyorum seni beni unut gidiyorum

Ve kuğuların kucakladığı, kentin denizsiz kıyısı

Uzak düşer hâlâ gemi mendireğine çekili korsan sevgilere
Hasret düş kırıklığı ölü sayırsı
Güvercin taklaları art arda
Kırmızı gece usulca bekler
Ah acıları tütsülü acıları
Büyük harfle başlayan aşkımızı
Kırılmaz kinle
Sönerken yıldızlar gelincikler gülünce
Sen gelene kadar

...
Yasak dizelere girebilirdi ancak kaçak sözcükler
Ancak ölüm hüznü şiirlere
Acemi yüreğim girerken yirmisine

Bilemiyorum gözlerim kımde?

1991

(İzlek 9, İlkbahar 1991)

Tuna Kiremitçi

Tuna Kiremitçi, henüz çok genç, 1973 doğumlu. Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülü'nü kazandı. İlk kitabı *Aya Bak Anlar* bu yıl yayımlandı.

KIŞ

Sormadı kimse; neden
mevsimlerden en çok kışı,
ve gençken bir nakkaşı
sevdiğini henüz. Kimse
sormak için rastlamadı.
Eğer, rastgele bir yabancı,
barış, dostluk, belki de
kopkoyu bir dürüstlük adına
eksilttiğini toplarken
zeytin ağacından, bir kış sabahı
üşüyen ellerini ısıtıp tanışsaydı,
kar, Dostoyevski ve önümüzdeki
yaz üzerine konuşabilir,
hatta sevişebilirdi, ayrıcalıklı.

EVLER

Bazen kışkırtır dinginlik, biraz da
bu yüzden üstlenir ya insan uzakları :
Pazar yerlerinden dönen o hüzne yatkın
kadınların ve küçülen krallığındaki yorgun
haritacıların düşlerine daha fazla
girmemek için. Uçsuz düzlüklere, tozlu
bir yola açılan arka kapı bulunur hep,
kulağı ıslığında bir küheylan. Aslında her ev
kendi masalına kapanmış, kuytu birer
bilmededir; Kimler kurmuş, hangi töreye
yaslanmışlardır artık güçtür anımsamak.
Birkaç mimar adı sayar kişiöğlü, bir o kadar
mühendis ve duvar ustası. Oysa bir ayraç
açık durur hep, seni izler. Sen uyanır

harfleri örtünürsün : Uyanınca çünkü yazılmalı
düşler.

(Varlık 1042, Temmuz 1994)

Ergin Yıldızoğlu

Boşlukta
bir meteor, yarım kalmış bu savaş
bir düş bozumu iç bulantısı
tenha köşelerinde arayışların.

Ödünç kalp atışları soluk bir hıçkırık
belki bir şüphenin iltihaplı kokusu
kırk bin yıl önce isli duvarlarına
resimler kazıdığımız mağaralarda.

Şimdi küllerinde o gizemli ateşin
etleri sıyrılmış yanık kemikler
bizonların dönmesini bekliyor gibisin
eriyen karlar ve çiçeklerle beraber...

*Hangarlar boş, çoktan sönmüş ışıklar
çarklar bitap, ekranlar kapalı.
Bilgisayarlarda şizofrenik programlar
neşeli, tedirgin ve ağlamaklı*

Başboş bir meteor
giderek hızlanırken
giderek yaklaşırken
boşlukta

(Adam Sanat 109, Aralık 1994)

Osman Hakan A.

EVLER VE O

Behçet Necatigil'e

Evler,.. demirden aynalar olmalı
yüzlerimiz,.. vazgeçilmez bir yangın yeri
bakınca, çeker birbirini yalnızlıklarımız
buğulu,.. bir ayna,.. dolaşır
elden ele,.. giderek silinen hayatlarımız, henüz
dudaklarımızı ıslatmadan düşen bir kadeh,..
tartılır, zamanın beton terazisinde,
sözlerin sırtı,.. daha ne kadar dayanabilir?..
güneşin ağırlaştırdığı hergünkü perde?

Evler,.. demirden aynalar olmalı
yüzlerimiz,.. bir mağara,.. bir pazar yeri
durur, az uzağımızda,.. birşeylerden saklanır gibidir
çocukluğumuz,.. dilimizin altındaki kaya
yuvarlanır geceye doğru,.. ve düşer, hep
yeniden güne,.. Ah! döner durur
birbirine yalnızlıklarımız,.. buğulu,.. bir ayna
gibi, dolaşır elden ele,.. hayatlarımız, henüz
dudaklarımızı ıslatmadan düşen bir kadeh,
tartılır, zamanın beton terazisinde,..

(Varlık 1042, Temmuz 1994)

Enis Akın

ŞU EN ÖNEMLİ SON ON

balcı'ya

şu en önemli son on
dakikada
kimse üstüme oynamasın bana kalbini
su sesi mi? kırabilirim

sular oyalanırken camlardan yararlanıp yağmurdan aşağıda
 bir daha sevebilirim. kimse üstüne alınmasın
 : delikanlılığımın adı Barışığım
 kesilen sözlerimden dökülen saçlarımdan hızlı davranabilirim

insanlara cennet ve cehennemden bahseden bendim
 ikisi kadınlara ve suya üçüncüsü yeni gelene
 iyi günlerden önce kötü günlerden sonra da vardım
 su sesi mi? yanılabilirim

silahlıyım ve cinnetliyim. insanlara istedikleri kadar su verin
 : uzun sakallılığımın adı Ankaralıyım
 sarsıla sarsıla arzulanmış ayrılmalarda
 bu en iyi ikinci erkek oyuncu ödülleri beni gerektirir

çağın kendine küçük gelen bisikletinde
 ayaklarımı belki biraz havaya kaldırmış fazla olabîlirim. beni affet lale
 geniş nefeslere hazırlandım eğik bir duruşu savunuşlara
 fasılalarla

kapılar kıran bir geçmişten gelip kocaman devraldığımız miras
 elleriyle yararsız yakalanmış bir balığın
 şanlıyaklanmalar tarihi değil
 boğazından geçen son sözleri duydum babalarımızinkorkaklığıydı
 hırıltılarla

(Eleştiri-Edebiyat 5, Kış 1994)

Habîb Bektaş

SİVAS TEMMUZU

temmuzlara kan bulaşmazdı, herşey
 biraz gülüştü ve bir parça izmir imbatı.
 denizler maviydi daha, erken kalkılırdı,
 ezanlarla, kimileri camiye, gökyüzüne cennet boyamaya,
 kimileri denize, yeryüzüne, herkes biraz orhan veli.

şairler vitrinlerde değildi, satılmazdı
şairler mahcup, biraz necatigil, biraz bilinmezlik...
temmuzlara kan bulaşmazdı.

kimse kendini tanıyamıyor; yüzlerimiz silindi işte.
aynalar ne işe yarar?
okuntular kana kesti,
dua okunmasın camilerde;
kullanıldı işte cinayette tekbir.
temmuzlara kan bulaştı.

acıyı dondurdum yüreğimde
"artık kin tutmak zorundayım"
diyorsa şiri sevgiye mayalayan
taşlara oyarını acımı, taşlara oydu,
taş oldu yüreğim, taş oldum.

kapatsın kapısını penceresini sokağa çıkmayan,
kimse bakmasın gökyüzüne;
gördüğümüz bulut değil ki,
sivastan yükselen duman!

(Şiir-lik 5, Temmuz 1994)

Hakkı Engin Giderer

DENEME SINAVI

bir tavuk boyunu gibi çıplağım
hiçkimse mi sever beni?

Plath

bekçinin paydos saati
üst bölümde bir şey kalmadı
camdan tabutunda yatıyor kum
yavaşça seğirttim selvilerin arasından
mermer engellere takıldım
kurtçukları selamladım
işte benim çukurum
sevgilimin teri gibi kokuyordu çamur

atladım içine son rahmin
dua ettim yatınca dizlerim bükük
rüzgâr çıksın örtün üstümü toprakla diye
gözlerim yarı açık
ellerim göğsümde
baktım bir mezarlık köpeği gülümsüyor sarkıtmış aşağı başını
hoşt dedim sıklaştı nefesi
beni istiyor okşa beni lütfen
senden başkası oynatamaz burada parmaklarını
farkındaydım
dilin kızılsını parlatıyordu ay.

1993 Bağlayan sokak
(Sombahar 26, Kasım/Aralık 1994)

Muzaffer Kale

YANIMA SOKULAN SU

Sönmekte olan bir ateşi dinlerken yanıma sokulan su,
Ürperecek ne var bunda, zaman gülünç gözkapaklarını
kapatıyor. Ellerim yokmuş gibi, üç gün üç gece dalgın
dolaşabilirim şimdi,
Su seslerine yakın
Su seslerinden uzak, meyilli
ve
gülümseyen.

Ağaçlar yapraklarını öteye bir yerlere döküyorlar
gibime geliyor sonyaz olunca, nerdeyse eski bir
unutkanlıkla gülümsüyorum sabahların oluş biçimine,
İyileşmez bir sarıya yakalanıyor tasam
ve
kendi kendime uzunca konuşuyorum.

Sönmekte olan bir ateşi dinlerken yanıma sokulan su
Yerime geç
Yerime geç
Yerime geç
Sana açtım bedenimi unutulmuş bu sarnıca dol.

Ben öldüğüm zaman siz benim nerede gömülü
olduğumu düşünürsünüz, yolunuz asmalı bir kente
düşerse. Her ağladığım yerde gömülüyümdür. Her
güldüğüm yerde dışarı taşmıştır hiç yaşamamış
bir Cumhuriyet
ve

kehanet yangına tırmanır aklım başımda niye kalsın.

(Yeni Biçem 12, Nisan 1994)

Yücel Kayıran

ELVEDA

Yelmiyor artık o kimyasal büyü içimdeki buzula
yapışıp kalmış ruhumu yeniden uçurmaya
Sokaklara çıkınca kalbimin titreyişine
bir kılıf gibi geçirdiğim yüzümün cesaretine

aldanmıyor artık ilkel ruhlar yabancı rüzgâr
bırakmıyor peşimi hangi sokağa sapsam
kırılıyor yüzümdeki o buzlu cam
kurtaramıyorum kendimi içimdeki oyuktan

düşerken bulaşıyor dudağıma, ürkiyorum
cisimleşememiş her ben bir muamma
şarkısız ruh annesiz kalmış çocuk
dayanamıyor artık aklımın varlığına

çarpınca dağılıyor bütün duygular
çocukluğumun yurtsuz rüyalarına
dokununca, içimdeki uysal nelir
buluyor giden yolu gözlerimin kıyısına

Hangimiz hangimize huzursuz bir elveda
gibi duruyoruz şimdi bu gövdenin içinde
"İşte çıkış! İşte vaha!" diye koşarak
her yırtılan yerimize!

(Sombahar 25, Eylül/Ekim 1994)

Perihan Mağden

NEKAHET

Akıl dişim çıktı :
Şimdi kendimden çok rüyalarım güveniyorum.
Tepsilerde sunduğum ruhum, bir
sundurmanın altında istirahatte.

Yağmurlar, sivri pabuçlar, kötü mektuplar
diye sayıklarken kimilcyin
Kamışlar dalgalandı mı toparlanıyorum.
Baskınlarda kedisiyim kendimin.

Fukara bir çocukluk anısından daha şiddetle
yüreğe ne nüfuz edebilir?
İlk teslim alınan piyonlar, kulaklarım
Kesip atsam yeridir.

Bir zehir kâsesine iki biçimsiz kaşık yapsam.
Yine de nekahet için fena
sayılmaz seyrim.
O yavru baykuş hep omuzumda; alıştı bana.

Göz göze gelmemizle başlıyor ötmeye :
Büyüsene. Büyüsene. Büyüsene.
Sonunda kafasını dank diye yere vurucam.
Benim annem orada, sen derdine yan.

(Beyaz 19, 1994)

Halil İbrahim Özcan

ŞAŞIRTMACA OYUNUNDAKİ NÜ

şişi vurduğumda soluk fotoğrafın örtüsünden içeri
akıl sır ermez neden yeniden doğururum ki
her seferinde ben seni
metruk haritalarda aradığımda yerini
kaçıncı gözü olur bu yalnızlığımın

şilte üstünde topladığım çarşılarda akşam
ses vermez yırtılan zarının aralığından
can veren yükseklik oyun eziği esirgemedi yere saçılan kanınla
hadi yarıştıralım kimin elinde toplarsa kuyruğunu
baştan sona giyinik keder ve ağırlığı kırmızının .

endişesi çekilmiş mercan çürüğü huz üstünde gözlerim
gönlümün amanında bir çocuk yarama işerken
sirkat silahım olur yaşadığıma el ve karanlık
kar düşer kalır beyaz kalabalığımdan içeri

(Defter 22, Sonbahar 1994)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
1994'TE ŞİİR	11
1994'TE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI	23
FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)	
Oynaz (Varlık 1043, Ağustos 1994)	31
İkili Adam (Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994)	31
AZİZ NESİN (1915)	
Sivas Acısı (Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994)	32
İLHAN BERK (1918)	
Logos 4 (Gösteri 163, Haziran 1994)	33
SALÂH BİRSEL (1919)	
Şakkadanak (Adam Sanat 98, Ocak 1994)	34
BAŞARAN (1926)	
Gene de (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)	35
CAN YÜCEL (1926)	
Gurbette Bir Muhabbet Kuşu (Evrensel Kültür 36, Aralık 1994)	36
ŞÜKRAN KURDAKUL (1927)	
Masalımsı (Varlık 1047, Aralık 1994)	37
ERCÜMENT UÇARI (1928)	
Arsa (Adam Sanat 107, Ekim 1994)	38
İBRAHİM YILDIZ (1928-1994)	
Aynadaki Yama (Tay'dan, 1994)	39

ALİ YÜCE (1928)	
Olmaca (Çağdaş Türk Dili 80, Ekim 1994)	40
HALİL İBRAHİM BAHAR (1929)	
Çanduyarı (Karşı 82-83, Şubat-Mart 1994)	41
SAİT MADEN (1932)	
Eş-şa-ti-ku (Milliyet Sanat 342, 15 Ağustos 1994)	41
GÜLTEN AKIN (1933)	
Masal (Sombahar 21-22, Ocak-Nisan 1994)	42
CEVAT ÇAPAN (1933)	
Sepya (Milliyet Sanat 341, 1 Ağustos 1994)	43
AHMET NEC'DİET (1933)	
Şiir ve Flüt (Varlık 1041, Haziran 1994)	44
CENGİZ BEKTAŞ (1934)	
Aneta'nın Geyiği (Varlık 1045, Ekim 1994)	45
SITKI SALİH GÖR (1934)	
Dün Gibi (Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994)	46
ERDOĞAN ALKAN (1935)	
Yurt (Varlık 1036, Ocak 1994)	47
AHMET OKTAY (1935)	
Envanter (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)	47
ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU (1935)	
Behçet'e Ağıt (Promete 19/20, Mart/Nisan 1994)	49
BEDRETTİN AYKIN (1936)	
Özgürlüğüm Merhaba (Varlık 1036, Ocak 1994)	50
RUŞEN HAKKI (1936)	
Sevdiğim Şeyler (İnsan 1, Ağustos 1994)	50
ÖZDEMİR İNCE (1936)	
Yazın Sesi'nden (15. No'lu Şiir)	51

HİLMİ YAVUZ (1936) -Çölde Yalnız (Gösteri 169, Aralık 1994)	52
NIHAT ZİYALAN (1936) Cihat Burak (Adam Sanat 104, Temmuz 1994)	53
METİN DEMİRTAŞ (1938) Can Yücel'e Güzelleme (İnsan 5, Aralık 1995)	54
AHMET UYSAL (1938) Yarım Kaldı Son Serüven (Abece 90, Şubat 1994)	55
TURGAY GÖNENÇ (1939) Kıraç ve Sararan Beyazlıkta (Kuşların Göçerken Çizdikleri'nden)	56
İHSAN ÜREN (1939) Golgota (Yeni Biçem 14, Haziran 1994)	57
AYDIN HATİPOĞLU (1940) Susku (Karşı 82/83, Şubat/Mart 1994)	58
MEHMET KIYAT (1940) Çıkmaz Sokak (Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994)	59
YÜKSEL PAZARKAYA (1940) Düşlem (Milliyet Sanat 342, 15 Ağustos 1994)	60
YEŞİM SALMAN (1940) Umarsız (Adam Sanat 107, Ekim 1994)	61
M. MAZHAR ALPHAN (1941) Açar Çiçeklerim (Bir Yeni Biçem 20, Aralık 1994)	62
EGEMEN BERKÖZ (1941) Yalnızlık Tanımları (Sombahar 26, Kasım/Aralık 1994)	62
HÜSEYİN A'TABAŞ (1942) Kırlangıçyazı (Bir Yeni Biçem 20, Aralık 1994)	64

ATAOL BEHRAMOĞLU (1942)	
Aşk İki Kişiliktir (Milliyet Sanat 342, 15 Ağustos 1994)	65
HASAN ŞİŞLİ (1942)	
Yanar Döner II (İnsan 4, Kasım 1994)	66
REFİK DURBAŞ (1943)	
İki Sevda Arasında Karasevda (Adam Sanat 104, Temmuz 1994)	67
GÜVEN TURAN (1943)	
Görünen Kentler'den (Defter 22, Sonbahar 1994)	68
ÖZKAN MERT (1944)	
Ben Savasçı Değil Gıll Yetiştiricisiyim (Gösteri 162, Mayıs 1994)	69
HİDAYET KARAKUŞ (1946)	
Buğu (Varlık 1045, Ekim 1994)	72
AHMET ÖZER (1946)	
Kuşlar (Kıyı 97, Nisan 1994)	73
AHMET TELLİ (1946)	
Asmin (Adam Sanat 99, Şubat 1994)	73
HÜSEYİN YURTTAŞ (1946)	
Anfora (Çağdaş Türk Dili 73, Mart 1994)	74
AHMET ADA (1947)	
Taş Plak Gazeli (İzlek 14, Kasım 1994)	75
METİN GÜVEN (1947)	
Eski Yazılar (Karşı 88/89, Ağustos-Eylül 1994)	76
GÜLSELİ İNAL (1947)	
Şaman ve Çocuk (Gösteri 163, Haziran 1994)	77
İNCİ ASENA (1948)	
Anlamadınız (Yeni Biçem 10, Şubat 1994)	78

İSMAİL UYAROĞLU (1948)	
Bıçak (Gösteri 160, Mart 1994)	78
HULKİ AKTUNÇ (1949)	
Ev İçı Kaneviçe (Ten Tozu) (Şiir-lik 2, Nisan 1994)	79
BEHÇET AYSAN (1949-1993)	
Biten Bir Aşkın Şiiri (Varoş 1, Nisan 1994)	80
HAYATİ BAKİ (1949)	
Kar Harfi (Yeni Biçem 16, Ağustos 1994)	81
SİNA AKYOL (1950)	
Lirikler (Varlık 1045, Ekim 1994)	82
NURİ DEMİRCİ (1950)	
Maviyağlıboyatüpü (Promete 19/20, Mart/Nisan 1994)	83
MUSTAFA IRGAT (1950)	
Temsil Edilemeyen'e (Aitsiz Kimlik Kitabı'ndan, 1994)	84
A. HİCRİ İZGÖREN (1950)	
Parya (Evrensel Kültür 36, Aralık 1994)	84
TİMUÇİN ÖZYÜREKLİ (1950)	
Beynimde Çıldırın Akrep (Adam Sanat 109, Aralık 1994)	86
MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950)	
Kumulun Gölgesinde (Dünya Kitap 34, Ağustos 1994)	86
GÜLTEKİN EMRE (1951)	
Yapıcılar Keyfinde (Varlık 1043, Ağustos 1994)	88
ÖZGEN SEÇKİN (1951)	
Yüzündeki Papatya Tarlası (Karşı 86-87, Haziran/Temmuz 1994)	89
ERDAL ALOVA (1952)	
Doğaçtan Portre (Adam Sanat 102, Mayıs 1994)	90

ENİS BATUR (1952)	
Suyun Üzerinde Adım (Gösteri 167, Ekim 1994)	91
ABDÜLKADİR BUDAK (1952)	
Masal Gibi (Promete 19/20, Mart/Nisan 1994)	93
MÜSLİM ÇELİK (1952)	
Gelişin Yanardağın Patlamasıydı (Atika 6, 1994)	94
GAZANFER ERYÜKSÜL (1952)	
Sükutun Feryadı (Gösteri 168, Kasım 1994)	95
OYA UYSAL (1952)	
Dışavırmışken Dış (İnsan 3, Ekim 1994)	96
AYTEN MUTLU (1952)	
Yüzün ve Çan Sesleri (Yeni Biçem 16, Ağustos 1994)	96
METİN CENGİZ (1953)	
Tasarı (Yeni Biçem 16, Ağustos 1994)	97
ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953)	
Ağaran Bir Suyum (Varlık 1038, Mart 1994)	98
TARIK GÜNERSEL (1953)	
Ayrışma (Adam Sanat 105, Ağustos 1994)	99
FADIL KOCAGÖZ (1953)	
Çiftbozan (Yeni Biçem 14, Haziran 1994)	100
TUĞRUL TANYOL (1953)	
İhanet Perisinin Soğuk Sarayı (Sombahar 23, Mayıs/Haziran 1994)	101
ŞAVKAR ALTINEL (1954)	
Gece ve Sessizlik (Gösteri 161, Nisan 1994)	102
ALİ CENGİZKAN (1954)	
Kar ve Su (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)	103

VEYSEL ÇOLAK (1954)	
Yüzyüze (Adam Sanat 102, Mayıs 1994)	104
HÜSEYİN FERHAD (1954)	
Veda (Yeni Biçem 17, Eylül 1994)	105
HİLMİ HAŞAL (1954)	
Ağaç ve Dal Masalı (Kıyı 97, Nisan 1994)	105
ARİFE KALENDER ÖNEL (1954)	
Kırvem ve Dikdörtgen (Karşı 88/89, Ağustos/Eylül 1994)	106
SALİH ECER (1954)	
Mahsus (Defter 21, Sonbahar 1994)	107
Şiir İçin Değil (Defter 21, Sonbahar 1994)	108
LEYLA ŞAHİN (1954)	
Yol (Sonbahar 21/22, Ocak/Nisan 1994)	108
Yolcu (Sonbahar 21/22, Ocak/Nisan 1994)	109
OĞUZHAN AKAY (1955)	
Şu Kadar (Adam Sanat 100, Mart 1994)	109
HÜSEYİN AVNİ CİNOZOĞLU (1955)	
Cemal Süreya Anıtı (Çağdaş Türk Dili 79, Eylül 1994)	110
RONİ MARGULİES (1955)	
Muhasara (Adam Sanat 100, Mart 1994)	111
MURATHAN MÜNGAN (1955)	
İtalyan Geçmek (Adam Sanat 108, Kasım 1994)	112
MEHMET OCAKTAN (1955)	
Su Güzeli (Gösteri 167, Ekim 1994)	113
FERGÜN ÖZELLİ (1955)	
Yaşamak Bir İnattır (Yaratı 19, Ocak/Şubat 1994)	114
YUSUF ALPER (1956)	
Umarsız Penelop (Yeni Biçem 17, Eylül 1994)	115

SALİH BOLAT (1956)	
Şiirler (Varlık 1043, Ağustos 1994)	116
HAYDAR ERGÜLEN (1956)	
Sizin Geminiz Kurtuldu! (Adam Sanat 98, Ocak 1994)	117
TURGAY FİŞEKÇİ (1956)	
Anneannem (Adam Sanat 109, Aralık 1994)	118
LALE MÜLDÜR (1956)	
Buhûrumeryem/I 'Encens de Marie I-II (Sombuhar 21/22, Ocak/Nisan 1994)	119
İLYAS TUNÇ (1956)	
Yılıkı (Varoş 2/3, Eylül 1994)	120
Salgın (Varoş 2/3, Eylül 1994)	121
YUNUS KORAY (1957)	
Şiire Şiir (Dördüncü Yeni I, Aralık 1994)	122
YÜCELAY SAL (1957)	
Anıldığı Anda Unutulmuş Notlu (Kunduz Düşleri adlı ortak kitap)	123
ENGİN TURGUT (1957)	
Yazdı, Bitti! (Milliyet Sanat Dergisi 341, 1 Ağustos 1994)	124
SUAT VARDAL (1957)	
Coğrafyaya Göre Şiir (Adam Sanat 98, Ocak 1994)	125
ORHAN ALKAYA (1958)	
Yenilmişler İçin İkinci Parça (Yenilgiler Tarihi, Cilt I'den)	126
ERGÜL ÇETİN (1958)	
O Demirden Atları (Edebiyat ve Eleştiri 14, Mayıs/Haziran 1994)	126
AHMET ERHAN (1958)	
Bir Yılbaşı Ağacı İçin (Edebiyat ve Eleştiri 14, May/Haz 1994)	128

FERRUH TUNÇ (1958)	
Asena'nın Külleri (Varoş 2/3, Eylül 1994)	129
MEHMET YAŞIN (1958)	
Elektrik (Adam Sanat 106, Eylül 1994)	130
MUSTAFA KÖZ (1959)	
Belki Bir Nehir Azalır (Evrensel Kültür 31, Temmuz 1994)	131
-	
AKİF KURTULUŞ (1959)	
Devlet Kaç Tazı Tut (Edebiyat-Eleştiri 5, Kış 1994)	132
SALİH MERCANOĞLU (1959)	
Eurosini (Yeni Biçem 10, Şubat 1994)	135
NEŞE YAŞIN (1959)	
Gölge (Pygmalion 5, Ağustos 1994)	136
TUĞRUL AŞİ BALKAR (1960)	
Bir Yaz Yağmuru (Promete 19/20, Mart/Nisan 1994)	137
NUH ÖMER ÇETİNAY (1960)	
Acelebacı (Atika 7, 1994)	138
ORHANKÂHYAOĞLU (1960)	
Aşk Kitabesi (Sombahar 24, Temmuz/Ağustos 1994)	139
CEM UZUNGÜNEŞ (1960)	
Dört Dilsizin Ateşli Tartışması (Adam Sanat 99, Şubat 1994)	140
TUĞRUL KESKİN (1960)	
Atrun (Kunduz Düşleri adlı ortak kitaptan, 1994)	141
ÇİĞDEM SEZER (1960)	
Benimle Böyle Seviş Ey Hayat (Atika 6, 1994)	142
METİN CELÂL (1961)	
White Label (Sombahar 26, Kasım/Aralık 1994)	143

TURGAY KANTÜRK (1961)	
Eğreti (Sombahar 23, Mayıs/Haziran 1994)	144
SERDAR KOÇAK (1961)	
Nadya'nın Horasan'da Ne İşi Var? (Sombahar 24, Tem/Ağus 1994)	144
KUBİLAY KÖSEOĞLU (1961)	
Güller Arayla (Gösteri 166, Eylül 1994)	145
Meleğin Gecikmesi (Gösteri 166, Eylül 1994)	145
NAMIK KUYUMCU (1961)	
Su'ya Masal (Kunduz Düşleri adlı ortak kitaptan)	146
TURGAY NAR (1961)	
Zaman Terzisi (Varlık 1042, Temmuz 1994)	147
YILMAZ ODABAŞI (1961)	
Bitme (Varlık 1041, Haziran 1994)	148
SUNAY AKIN (1962)	
Ne Yapıp Ne Edip (Adam Sanat 98, Ocak 1994)	149
AKGÜN AKOVA (1962)	
Caz Çiçeği (Adam Sanat 105, Ağustos 1994)	150
HÜSEYİN ALEMDAR (1962)	
Arzuuuokay (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)	151
SAMİ BAYDAR (1962)	
*** (Sombahar 23, May/Haz 1994)	152
ADNAN SATICI (1962)	
Bronz Çağ Uykusunda (Pencere 4, Mart 1994)	153
TURGAY ÖZEN (1962)	
Aynadır Kırılan Her Bıraktığında (Beyaz 19, 1994)	154
ALAATTİN TOPÇU (1962)	
Tahta At (İzlek 4, Ocak 1994)	156

MESUT ADNAN (1963)	
Adını Düşürme Denize (İzlek 13, Ekim 1994)	157
CİHAN OĞUZ (1963)	
Miş'li Gelecek Zamana Yergi (Pencere 4, Mart 1994)	158
M. MAHZUN DOĞAN (1964)	
Mardin, Gül Yapağı ve Zafaran (Promete 21-22, May/Haz 1994)	158
KÜÇÜK İSKENDER (1964)	
Homolog (Adam Sanat 98, Ocak 1994)	159
ALTAY ÖKTEM (1964)	
Maveraünnehir Dökülmez! (Varlık 1046, Kasım 1994)	160
HAKAN SAVLI (1965)	
Yalnızlık (Gösteri 169, Aralık 1994)	161
KAAN İNCE (1970-1992)	
Sönerken Yıldızlar (İzlek 9, Haziran 1994)	163
Gelincikler Gülünce (İzlek 9, Haziran 1994)	163
TUNA KİREMİTÇİ (1973)	
Kış (Varlık 1042, Temmuz 1994)	164
Evler (Varlık 1042, Temmuz 1994)	164
ERGİN YILDIZOĞLU	
*** (Adam Sanat 109, Aralık 1994)	165
OSMAN HAKAN A.	
Evler ve O (Varlık 1042, Temmuz 1994)	166
ENİS AKIN	
Şu En Önemli Son'dan (Edebiyat-Eleştiri 5, Kış 1994)	166
HABİB BEKTAŞ	
Sivas Temmuz (Şiir-lik 5, Temmuz 1994)	167
HAKKI ENGİN GİDERER	
Deneme Sınavı (Sombahar 26, Kasım/Aralık 1994)	168

MUZAFFER KALE	
Yanıma Sokulan Su (Yeni Biçem 12, Nisan 1994)	169
YÜCEL KAYIRAN	
Elveda (Sombahar 25, Eylül/Ekim 1994)	170
PERİHAN MAĞDEN	
Nekahet (Beyaz 19, 1994)	171
HALİL İBRAHİM ÖZCAN	
Şaşırtmaca Oyunundaki Nü (Defter 22, Sonbahar 1994)	171

ADAM

1995 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

• Ahmet Ada • Mesut Adnan • Oğuzhan Akay • Enis Akın • Gülten Akın
• Sunay Akın • Akgün Akova • Hulki Aktunç • Sina Akyol • Hüseyin Alemdar
• Erdoğan Alkan • Orhan Alkaya • Erdal Alover • Yusuf Alper • M. Mazhar
Alphan • Şavkar Altınal • İnci Asena • Hüseyin Atıbaş • Bedrettin Aykın
• Behçet Aysan • Halil İbrahim Babar • Hayati Baki • Tuğrul Asi Balkar
• Başaran • Enis Batur • Sami Baydar • Amol Behramoğlu • Cengiz Bektaş
• Habib Bektaş • İlhan Berk • Egemen Berköz • Salâh Bırsel • Salih Bolat
• Abdülkadir Budak • Metin Celâl • Metin Cengiz • Ali Cengizkan • Hüseyin
Avni Cinozoğlu • Cevat Çapan • Müslim Çelik • Ergül Çetin • Nuh Ömer
Çetinay • Veysel Çolak • Fazıl Hüsnü Dağlarca • Nuri Demirci • Metin
Demirtaş • M. Mahzun Doğan • Refik Durbaş • Salih Ecer • Gültekin Emre
• Şükrü Erbaş • Haydar Ergülen • Ahmet Erhan • Gazanfer Eryüksel
• Hüseyin Ferhad • Turgay Fişekçi • Hakkı Engin Giderer • Turgay Gönenç
• Sıtkı Salih Gör • Tarık Günersel • Metin Güven • Osman Hakan A. • Ruşen
Hakkı • Hilmi Haşal • Aydın Hatipoğlu • Mustafa İrgat • Gülseli İnal • Kaan
İnce • Özdemir İnce • küçük İskender • A. Hicri İzgören • Orhan Kâhyaoğlu
• Muzaffer Kale • Arife Kalender Önel • Turgay Kantiirk • Hidayet Karakuş
• Yücel Kayıran • Tuğrul Keskin • Mehmet Kıyat • Tuna Kiremitçi • Fadıl
Kocagöz • Serdar Koçak • Yunus Koray • Kubilay Köseoğlu • Mustafa Köz
• Şükran Kurdakul • Akif Kurtuluş • Namık Kuyumcu • Sait Maden • Perihan
Mağden • Roni Margulies • Salih Mercanoğlu • Özkan Mert • Murathan
Mungan • Aytan Mutlu • Lale Müldür • Turgay Nar • Ahmet Necdet • Aziz
Nesin • Mehmet Ocaktan • Yılmaz Odabaşı • Cihan Oğuz • Ahmet Oktay
• Altay Öktem • Halil İbrahim Özcan • Fergun Özelli • Turgay Özen • Ahmet
Özer • Tımuçin Özyürekli • Yüksel Pazarkaya • Ali Püsküllüoğlu • Yücelay
Sal • Yeşim Salman • Adnan Satıcı • Özgen Seçkin • Çiğdem Sezer • Leyla
Şahin • Hasan Şişli • Tuğrul Tanyol • Ahmet Telli • Alaattin Topçu • Ferruh
Tunç • İlyas Tunç • Güven Turan • Engin Turgut • Mehmet Mümtaz Tuzcu
• Ercüment Uçarı • İsmail Uyaroğlu • Ahmet Uysal • Oya Uysal • İhsan Üren
• Suat Vardal • Mehmet Yaşın • Neşe Yaşın • Hilmi Yavuz • İbrahim Yıldız
• Ergin Yıldızoğlu • Hüseyin Yurttaş • Ali Yüce • Can Yücel • Nihat Ziyalan

ADAM

